

VLIV PRIZONIZACE NA ODSOUZENÉ VE VTOS

Jan Bělský

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan Bělský**
Osobní číslo: **H138004**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vliv prizonizace na odsouzené ve VTOS**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v SR UTB ve Zlíně 7/2014, včetně příloh, případně podle dalších materiálů. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na teorii prizonizace;
- na deprizonizaci;
- na prizonizaci v současném vězeňství.

Součástí práce bude sociologický výzkum zaměřený na stav současné prizonizace v českém vězeňství.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČERNÍKOVÁ, V., MAKÁRIUSOVÁ, V. Úvod do penologie. Praha: Sociálně právní institut Most, 1997.

DOLÁK, A. Netrestat, ale léčit. Brno: IMS Brno, 2011.

FOUCAULT, M. Dohlížet a trestat. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-86019-96-9.

JŮZL, M. Penitenciariстика a penologie II. Brno: IMS Brno, 2013. ISBN 978-80-87182-34-5.

KARABEC, Z. a kolektiv. Dlouhodobé tresty odnětí svobody. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004.

LEITMAIER, V. Rakouská nauka o vězeňství. Vídeň: C. k. dvorní a státní tiskárna, 1890.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Hana Jůzlová

Institut mezioborových studií

Datum zadání bakalářské práce:

4. prosince 2015

Termín odevzdání bakalářské práce:

29. dubna 2016

Ve Zlíně dne 4. prosince 2015

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
ředitel ústavu

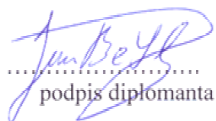
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně 12.2.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Uvedená bakalářská práce popisuje vybrané vlivy, které se podílejí na procesu prizonizace (uvěznění) na odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody. Teoretická část je zaměřena na výčet legislativy, odborné zaměstnance, příslušníky vězeňské služby a vnější vlivy, které působí na odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody. Praktická část obsahuje výsledky dotazníkového šetření popisující vybrané faktory prizonizace.

Klíčová slova:

Vliv, uvěznění, prizonizace, vězeňství, odsouzení, výkon trestu odnětí svobody.

ABSTRACT

This Bachelor thesis describes selected influences involved in the process of prisonisation (incarceration) that affect convicts serving their terms of imprisonment. In its theoretical part, it focuses on a list of legislation, professional staff, members of the prison guard, as well as on external influences that affect convicts serving their terms of imprisonment. Its practical part contains the results of a questionnaire survey which describe selected factors of prisonisation.

Keywords:

Influence, imprisonment, prisonisation, penitentiary, conviction.

Děkuji paní PhDr. Haně Jůzlové a panu PhDr., Ing. Zdeňku Kilianovi za trpělivost a velmi užitečné metodické pokyny, které mi poskytovali během zpracování mé bakalářské práce.

Poděkování rovněž platí mé rodině, přátelům a všem, kteří mi poskytovali morální podporu a zejména pomoc, která mi dodávala odhodlání při zpracovávání mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Brány svého vězení si neseme každý v sobě.“

Jean-Paul Sartre

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA - VYMEZENÍ POJMŮ	11
2 LEGISLATIVA OVLIVŇUJÍCÍ VTOS.....	13
2.1 ÚSTAVNÍ ZÁKONY	13
2.2 MEZINÁRODNÍ SMLOUVY.....	14
2.3 ZÁKONY A VYHLÁŠKY	15
2.4 VNITŘNÍ PŘEDPISY A NAŘÍZENÍ VSČR.....	22
3 PŘÍSLUŠNÍCI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY.....	24
3.1 VEDOUcí ODDĚLENÍ VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY.....	24
3.2 ZÁSTUPCI VEDOUcíHO ODDĚLENÍ VÝKONU TRESTU.....	25
3.3 DOZORčí SLUŽBA	26
3.4 STRÁŽNÍ SLUŽBA	27
3.5 ESKORTNÍ SLUŽBA.....	27
3.6 PSOVODI.....	28
4 ODBORNÍ ZAMĚSTNANCI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY	29
4.1 VYCHOVATEL	29
4.2 VYCHOVATEL - TERAPEUT	30
4.3 SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK.....	31
4.4 PSYCHOLOG	32
4.5 SPECIÁLNÍ PEDAGOG	33
4.6 PEDAGOG VOLNÉHO ČASU	34
4.7 DUCHOVNÍ SLUŽBA	35
5 OSTATNÍ VNĚJŠÍ VLIVY PŮSOBÍCÍ NA ODSOUZENÉ VE VTOS	36
5.1 SPOLU-ODSOUZENÍ.....	36
5.2 PROSTŘEDÍ VĚZENÍ.....	37
5.3 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY	38
5.4 ŽIVOTNÍ PODMÍNKY (LŮŽKO, ÚLOŽNÉ PROSTORY, SPOLEČNÉ PROSTORY, STRAVA, KULTURNÍ VYŽITÍ)	39
5.5 PROGRAMY ZACHÁZENÍ.....	42
II PRAKTICKÁ ČÁST	44
6 VLIV PRIZONIZACE NA ODSOUZENÉ VE VTOS.....	45
6.1 CÍL VÝZKUMU A VÝZKUMNÝ PROBLÉM	45
6.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	45
6.3 VÝZKUMNÁ STRATEGIE A POUŽITÁ TECHNIKA SBĚRU DAT	46
6.4 VÝZKUMNÝ SOUBOR	47
6.5 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT	47

7	VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT	48
7.1	CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO VZORKU - FAKTOGRAFICKÉ ÚDAJE	48
7.2	VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE DAT	49
7.3	RESUMÉ VÝZKUMU.....	74
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	81
	SEZNAM GRAFŮ.....	82
	SEZNAM TABULEK	83
	SEZNAM PŘÍLOH	84

ÚVOD

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolil prizonizaci a její vliv na odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody. Oblast prizonizace jsem si zvolil nejen z důvodu, že ve vězeňství pracuji již řadu let, ale toto téma je jistě nejenom pro mě zajímavé. Myslím si, že zaobírat se vězeňstvím je stále aktuální otázka, která při současném naplnění věznic a vysoké míře recidivy u pachatelů trestných činů má i své důvody.

Rozdílnost prostředí vězeňství a běžným civilním životem tak, jak jej známe, je vhodná k zamyšlení a ke studiu. Vlivy, které nás každodenně ovlivňují nám přijdou všední a zcela běžné. Oproti vlivům, které se budu snažit popsat ve své práci. S podmínkami uvěznění, které budu popisovat v teoretické části a zkoumat v praktické části se většina populace nikdy nesetká.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí do části teoretické, která má pět kapitol a části praktické, která má dvě kapitoly.

V první kapitole teoretické části se budu věnovat problematice prizonizace, penitenciaristiky, penologie a práva. Kapitola druhá bude věnována legislativě související s výkonem trestu odnětí svobody včetně zákonů, vyhlášek, nařízení generálního ředitele vězeňské služby, nařízení ředitele věznice a vnitřního řádu. Třetí kapitola se bude věnovat příslušníkům vězeňské služby České republiky a jejich vlivu na odsouzené včetně jejich zákonem daných povinností k odsouzeným ve výkonu trestu odnětí svobody. Čtvrtá kapitola bude pojednávat o odborných zaměstnancích a jejich vlivu a působení na odsouzené v souvislosti s naplňováním práv a povinností odsouzených se zaměřením na program zacházení. Pátá kapitola se bude zabývat ostatními vnějšími vlivy působícími na odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody.

Cílem praktické části je zhodnotit, jaké vybrané vlivy působí na odsouzené ve výkonu trestu odnětí svobody. Toto ovlivnění bude hodnoceno procentuální mírou ovlivnění. V resumé praktické části bakalářské práce budou shrnuty vlivy, které na odsouzené působí v největší míře.

Celá bakalářská práce je zdrojem informací o vlivu prizonizace na odsouzené ve výkonu trestu, které jsou určeny nejenom pro širokou veřejnost, ale i pro odborníky z řad justice, vězeňství či studenty sociální pedagogiky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA - VYMEZENÍ POJMŮ

Prizonizace- je penitenciární kategorií, která souvisí s uvězněním jedince a jeho izolací od společnosti ve vězení, tedy v penitenciárním prostředí. Jedná se o **adaptaci odsouzených na vězeňské prostředí a jeho podmínky** („... na přísně a vysoce organizovaný život ve vězení...“).¹ Určitému **přizpůsobování vězeňské subkultuře**, která má určité hodnoty, postoje a názory, jenž jsou tvořeny, v neformálních skupinách odsouzených a dochází k přizpůsobení se odsouzenými k určité vězeňské subkultuře, což má za následek desocializaci odsouzených. Prizonizace obsahuje dvě složky: **Institucionalizacia ideologizaci**.² Prizonizace a její složky jsou podrobně popsány v následujících částech práce v souvislosti s vlivy, které působí na odsouzené.

Penologie - vychází z latinského slova „*poéna*“ - trest, „*logicus*“ - nauka. Jedná se tedy o vědní obor, jenž **pojednává o soudem nařízených trestech a trestání at' již spojených s odnětím svobody či nikoliv**. Pokud vztáhneme penologii k vězeňství, budeme hovořit o vědě, která se zabývá výkonem trestu odnětí svobody a jeho vlivům, které s sebou přináší na trestané.

Předmětem zkoumání penologie, jsou zejména metody, jak zacházet s pachatelem trestného činu (tresty a metody jejich uplatňování), které mají za úkol, účelně dosáhnout požadované změny v chování trestaného tak, aby se mohl nejspíše integrovat zpět do společnosti a vést řádný občanský život po vykonání trestu. Zkoumání v penologii jsou podrobovány jednotlivé tresty, které specifikuje trestní zákoník. Penologie dále zkoumá zvláštní právní vztahy a jejich zákonitosti, které působí na pachatele trestného činu a zákonitosti, které vznikají při samotném výkonu trestu.

---

¹ČERNÍKOVÁ, Vratislava. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 119, ISBN 978-80-7380-138-0.

²*Sborník příspěvků: ročník mezinárodní konference Lidská práva v proměnách času*. V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2012. str. 66-72. ISBN 978-80-7394-358-5.

Penitenciariistika- vychází z latinského „*poenitentia*“ - náprava. Zabývá se účinností výkonu trestu odnětí svobody v souvislosti se zvláštními i obecnými podmínkami. Zkoumá použité formy prostředků nápravné činnosti, výchovné činnosti a použité metody dle stupňů dosažené nápravy v jednotlivých kategoriích odsouzených tak, aby nedocházelo k recidivě trestaných.

Právo - „*Pojem „právo“ nelze vymezit jednoduchým způsobem. Jedná se o multidimenzionální fenomén, který může být zkoumán ve více rovinách, resp. aspektech. Nelze jej definovat jednou definicí, jde o poly-sémnívícevýznamový výraz.*“³Nelze tedy právo vyjádřit jednou definicí, ale je zapotřebí právo jako takové rozdělit do několika rovin:

- *„v rovině normativní (jako systém pravidel regulujících chování lidí);*
- *v rovině sociální (jako systém společenských vztahů determinujících obsah těchto pravidel a zároveň výsledek normativní regulace);*
- *v rovině axiologické (z hlediska hodnot, které jsou v normativní regulaci zprostředkovány);*
- *v rovině mocenské (jako prostředek realizace státní politiky, resp. mezinárodní politiky);*
- *v rovině informační (jako nositel informací pro adresáty norem).“⁴*

---

³GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 19. ISBN 80-86473-85-6.

⁴GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 19. ISBN 80-86473-85-6.

2 LEGISLATIVA OVLIVŇUJÍCÍ VTOS

Základními prameny práva v České republice (dále jen „ČR“) je **Ústava a Listina základních práv a svobod**.

V problematice **výkonu trestu odnětí svobody** (dále jen „VTOS“) jsou neméně důležité i další prameny práva. **Zákony, vyhlášky, interní nařízení či vnitřní řád věznice** jednoznačně vymezují práva a povinnosti odsouzených ve VTOS, při jejich uvěznění.

Vliv na prizonizaci odsouzených mají také mezinárodní smlouvy. Jak uvádí Gerloch: *„Právní řád je tedy souhrnem pramenů práva platných v daném státě, nebo v rámci mezinárodního společenství.“*⁵

2.1 Ústavní zákony

Ústava ČR

Ústavou ČR je **zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ústava“). Ústava ovlivňuje odsouzené zejména omezením některých práv a určením některých povinností, které se vážou ke ztrátě svobody.

Omezení některých práv po dobu VTOS je tedy možné, jen pokud to umožňuje ústava. Z toho důvodu, že sama ústava uvádí: *„Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“*⁶ Na druhou stranu odsouzení mají i právní jistotou, že základní lidská práva jim budou zachována a chráněna.

Listina základních práv a svobod

Listinou základních práv a svobod je usnesení ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „LZPaS“).

---

⁵GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 74. ISBN 80-86473-85-6.

⁶Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Čl. 2, odst. 4.

Tento ústavní zákon stanoví případy, kdy je možné dalšími zákony **omezit základní lidská práva**. Zejména se v případě **prizonizace jedná o omezení osobní svobody, povinnosti pracovat, ztráty nároku na listovní tajemství, omezení svobody pohybu a pobytu, omezení práva pokojně se shromažďovat, omezení výkonu určitých povolání**. Černíková uvádí: „*Listina základních práv a svobod vyžaduje, aby takovéto zásahy do občanských práv a svobod byly provedeny pouze na základě zákona, který by přesně stanovil rozsah omezení práv...*“⁷

2.2 Mezinárodní smlouvy

Vězeňství a samotná prizonizace je úzce provázána s mezinárodními smlouvami, úmluvami, kompendii, pakty a pravidly (dále jen „mezinárodní smlouvy“). Jsou často používány jako vzor při tvorbě zákonů, vyhlášek, interních nařízení a vnitřních řádů.

Mezinárodní smlouvy hájí demokracii, zákony a zejména lidská práva. Dalším podstatným prvkem těchto mezinárodních smluv je zajištění lidských, důstojných, nekrutých a neponižujících podmínek pro odsouzené ve VTOS, čímž zajišťují humanizaci při zacházení s odsouzenými.

O platnosti těchto smluv a jejich právní síly hovoří ústava „*Ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, jsou bezprostředně závazné a mají přednost před zákonem.*“⁸

Mezinárodní smlouvy, které se týkají VTOS a zajištění základních lidských práv, jimiž je ČR vázána:

- č. 209/1992 Sb., **Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod** ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (č. 5, 45, 55, 118);
- č. 120/1976 Sb., **Mezinárodní pakt o občanských a politických právech**;

---

⁷ČERNÍKOVÁ, Vratislava. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 82., ISBN 978-80-7380-138-0.

⁸Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Čl. 10.

- č. 143/1988 Sb., 39/1997 Sb., **Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání;**
- č. 9/1996 Sb., **Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.**

Dalšími dokumenty, které mají zajistit humánní podobu VTOS jsou Evropská vězeňská pravidla. **Evropská vězeňská pravidla stanoví nejen podmínky, které mají mít odsouzení při VTOS, ale také stanoví požadavky na vězeňský personál. Na vybavení, možnosti a vnitřní chod věznic.**

Navazujícím mezinárodním dokumentem je: **Kompendium úmluv, doporučení a usnesení Rady Evropy týkajících se penitenciární oblasti**⁹, které uveřejnila vězeňská služba České republiky (dále jen „VSČR“) v aktualizované podobě na svých oficiálních internetových stránkách dne 6. 4. 2010. Neméně důležitý je i dokument **standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězněnými osobami** (dále jen „minimální pravidla OSN“). Tyto minimální pravidla OSN upravují prosazování disciplíny ve spojení s omezování svobody ve věznici.

2.3 **Zákony a vyhlášky**

Zákony

Zákony ovlivňující VTOS stanoví nejen práva a povinnosti zaměstnanců a příslušníků VSČR, ale také i práva povinnosti odsouzených. Zásadní zákony, které se týkají VTOS jsou níže uvedené.

Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“). Tento zákon stanovuje výkon trestu ve věznicích, z hlediska: lidských práv, rozdělení jednotlivých úkolů VSČR, podmínek a práv odsouzených ve VTOS, základní principy zacházení s vězněnými osobami, dále

---

⁹Vězeňská služba České republiky [online]. © 2012. [cit. 2015-01-17] Dostupné z: www.vscr.cz/client_data/.../Kompendium/Kompendium2009_final.pdf.

stanoví zákonná omezení a způsoby výkonu trestu. „*Způsob výkonu trestu v jednotlivých typech věznic upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody (zákon č. 169/1999 Sb.) a jeho prováděcí vyhláška (č. 345/1999 Sb.), kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.*“¹⁰

Omezení, a naopak práva, která mají odsouzení ve VTOS se týkají těchto oblastí života ve věznici:

➤ ***Vnitřní řád věznice***

-se kterým musí být každý odsouzený prokazatelně seznámen. Odsouzeným určuje časový rozvrh dne od budíčku až po večerku, včetně podrobného výčtu práv a povinností;

➤ ***Sociální podmínky a poskytování zdravotních služeb odsouzeným***

-jedná se o nárok na pravidelnou hodnotově a nutričně vyhovující stravu;
-nárok na osobní lůžko a skříňku na uložení osobních věcí;
-nárok na osmi hodinovou dobu k nerušenému spánku;
-nárok na odpovídající zdravotní péči;
-nárok na vystrojení oděvem od VSČR, který musí odpovídat klimatickým podmínkám;
-nárok na sociální kapesné (pouze odsouzeným, kteří nemohou z nějakého důvodu, být zařazeni do práce);

➤ ***Omezení listovního tajemství***

-VSČR je oprávněna provádět kontrolu dopisů a odposlouchávání telefonních hovorů realizovaných odsouzenými. Vyjma případů, kdy odsouzený kontaktuje advokáta, státní orgány ČR, diplomatickou misi nebo konzulární úřad jiného státu, toto omezení se také nevztahuje na mezinárodní organizace, které řeší otázku lidských práv, ke kterým se ČR zavázala;

---

¹⁰Koncepce Vězeňství do roku 2025, Ministerstvo spravedlnosti s. 154.

➤ ***Právo na návštěvy***

-jedná se o právo na návštěvu blízkých osob a na povolení ředitele věznice v závislosti zájmu nápravy odsouzeného i osob jiných než blízkých. Zaměstnanci VSČR jsou oprávněni tuto návštěvu kdykoli ukončit, je-li po napomenutí dále narušován pořádek a bezpečnost při návštěvě;

➤ ***Právo na duchovní a sociální služby***

-jedná se o zachování základních lidských práv ohledně náboženského smýšlení, odsouzení se mohou dobrovolně účastnit bohoslužeb, které ve věznici vykonávají registrované církve a náboženské společnosti.

-v sociálních službách se jedná zejména o právo odsouzených na umožnění jednání s obecním úřadem s rozšířenou působností při poskytování sociálních služeb, jenž mají pomáhat vytvářet příznivé podmínky odsouzených pro jejich samostatný život po opuštění VTOS;

➤ ***Právo na uspokojování kulturních potřeb odsouzených***

-jedná se o právo, využívat ke svému rozvoji vězeňskou knihovnu nebo na svůj náklad odebírat tiskoviny (periodika). Tyto tiskoviny nesmí sloužit k narušování účelu výkonu trestu, zejména se nesmí jednat o „*materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva*“¹¹;

---

¹¹Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. § 27, odst. 2.

➤ ***Právo na používání dalších věcí***

-zde zákon zejména hovoří o umožnění odsouzenému hrát a půjčovat si společenské hry. Dále pak přijímat prostřednictvím balíčku věci, které mají zajistit další vzdělávání, jsou součástí programů zacházení. Povolení přijmutí těchto věcí je v dikci VSČR, která může přijetí věci zamítnout. Jedná se opět o věci, které mohou narušit bezpečnost a pořádek ve věznici;

➤ ***Právo na nákup potravin a osobních věcí***

-jedná se o umožnění odsouzenému nakupovat ve vězeňské kantýně. Vězeňskou kantýnu zřizuje VSČR;

➤ ***Právo na přijetí balíčku***

-toto právo má odsouzený 2x ročně ve hmotnosti 5 kilogramů každého jednotlivého balíčku. Pokud předmět obsažený v přijímaném balíčku je v rozporu s výkonem trestu, je věznice oprávněna tuto věc odsouzenému nevydat a uložit jej do skladu. Takto nevydaná věc se odsouzenému vydá až při ukončení výkonu trestu;

➤ ***Příjem peněz a nakládání s nimi***

-odsouzeným je ve VTOS zakázáno mít u sebe peníze. Odsouzený nakupuje ve vězeňské kantýně bezhotovostně. Bezhotovostní účet odsouzenému spravuje VSČR;

➤ ***Právo odsouzených na ochranu práv***

-odsouzený je oprávněn k uplatnění svých práv podávat žádosti a stížnosti k oprávněným orgánům. V případě prováděné kontroly ředitelem věznice, státním zástupcem, soudcem nebo jiným orgánem je odsouzeným umožněno s těmito kontrolujícími osobami provést osobní rozmluvu, bez účasti jiných zaměstnanců VSČR. Toto právo je i při rozmluvě s advokátem, jenž byl zmocněn k tomu, aby mohl s odsouzeným hovořit či vést korespondenci.

Omezení a zbavení některých práv a svobod odsouzených je uvedeno v zákoně o výkonu trestu v § 27, jedná se o omezení „...*práva a svobody na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, svobodu pohybu a pobytu, zachování listovního tajemství a tajemství jiných písemností, záznamů a zpráv a právo svobodné volby povolání.*“¹² Dále se jedná o omezení práv „*odsouzeným nepřísluší právo na stávku, výkon práva sdružovat se ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích, zakládat odborové organizace a výkon práva sdružovat se v nich, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, právo svobodné volby poskytovatele zdravotních služeb a zdravotnického zařízení. Odsouzení nemohou ve výkonu trestu zakládat politické strany nebo politická hnutí, vykonávat právo sdružovat se v nich a nemohou vykonávat volené a jiné veřejné funkce.*“¹³

Další části zákona hovoří o povinnostech odsouzených, podmínkách zaměstnávání a zacházení s odsouzenými.

Povinnost odsouzeného je zejména „...*dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce...*“¹⁴ jsou určitým omezením, které mají zásadní vliv na odsouzeného a jeho život za zdmi vězení. Takto zákonem dané vlivy (práva a omezení) vytváří základní složku **prizonizace** a to **institucionalizaci** jako „*výsledek adaptace na přísně a vysoce organizovaný život ve vězení.*“¹⁵

Povinnosti, které výrazně omezují odsouzeného, jsou zejména: **podrobení se osobní prohlídce**, kontrola věcí zaměstnancem VSČR, povinnost podrobovat se nařízeným lékařským prohlídkám. Konkrétním lékařem, kterého určí VSČR.

Zákonem jsou stanovené zákazy činností, které odsouzený nesmí provádět a také soubor předmětů, kterými odsouzený nesmí disponovat.

---

¹²Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §27 odst. 2.

¹³Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §27 odst. 3.

¹⁴Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 1.

¹⁵SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie III. díl: Negativní jevy ve vězení*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. s. 11., ISBN 978-80-7372-205-0.

Jedná se o zákonem zakázané „navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem...¹⁶, vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky“¹⁷ dále pak nesmí „přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím, nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví.“¹⁸

Odsouzeným je dále výslovně zakázáno „hrát hry o peníze, věci, služby nebo o jiné úkony; účastnit se loterií a jiných podobných her“¹⁹ dále zákon hovoří o zákazu „tetovat sebe nebo jinou osobu, anebo nechat se tetovat“²⁰, „předstírat poruchu zdraví nebo se úmyslně poškozovat na zdraví“²¹, „bez souhlasu vězeňské služby prodávat, směňovat a darovat věci, které má v držení ve věznici.“²²

Všechny výše uvedené příkazy, zákazy, omezení mají za výsledek frustraci vězňenských osob v závislosti kladených požadavků. K tomuto Nakonečný dodává: „Frustrace vyvolává sice tendenci k agresi, ale její uskutečnění může být tlumeno očekáváním trestu za projev agrese, což je vzhledem k mnoha restrikcím agresivních aktů v naší společnosti dosti běžené.“²³

Restrikcí uvedenou v zákoně o výkonu trestu je myšleno „Vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije Vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem.“²⁴

Jedná se o zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vězeňské službě“). Který stanoví přesná práva a povinnosti příslušníků VSČR. Možnou restrikcí, vůči agresivitě a neuposlechnutí pokynů a příkazů odsouzeným, je možnost příslušníka VSČR použít proti odsouzeným donucovací prostředky.

---

¹⁶Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. a).

¹⁷Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. b).

¹⁸Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. b).

¹⁹Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. d).

²⁰Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. e).

²¹Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. f).

²²Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 3. písm. g).

²³NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 2004.s.152., ISBN 80-200-0592-7.

²⁴Zákon č. 169/1999 Sb., O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. §28 odst. 4.

Z tohoto vyplývá, že VSČR svým působením přímo ovlivňuje odsouzené, průběh VTOS, naplňováním zákonů. **VSČR má tedy zcela zásadní vliv na celkovou podobu samotné prizonizace.**

Vliv na odsouzené utvrzuje znění zákona o vězeňské službě, který uvádí, že „...*Vězeňská služba... spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody.*“²⁵

Dalšími zákony, které souvisejí VTOS jsou:

- **Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním**, ve znění pozdějších předpisů;
- **Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů**, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává **Řád výkonu trestu odnětí svobody**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „řád výkonu trestu“). **Je prováděcí vyhláškou zákona o výkonu trestu.** Tato vyhláška zpřesňuje a přesněji popisuje právní normy uvedené v zákoně o výkonu trestu.

---

²⁵Zákon č. 555/1992Sb.,o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky, ve znění pozdějších předpisů §2 odst. 1. písm. a)

2.4 Vnitřní předpisy a nařízení VSČR

Vnitřní předpisy, které se přímo týkají VTOS vydává generální ředitelství vězeňské služby České republiky, dále pak ředitel věznice. Jedná se o nařízení generálního ředitele (dále jen „NGŘ“), pokyn generálního ředitele, nařízení ředitele věznice a pokyn ředitele věznice.

Dalším vnitřním předpisem je **vnitřní řád věznice** (dále jen „VŘ“), jehož obsah musí být schválen generálním ředitelstvím. Toto schválení vyžaduje zákon o výkonu trestu v §14. Zásadními vnitřními předpisy, které významně vytváří podmínky prizonizace a ovlivňují samotný VTOS jsou:

- **NGŘ č. 5/2016-** O zaměstnancích a příslušnících Vězeňské služby České republiky zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence. V uvedeném NGŘ jsou podrobně zpracovány jednotlivé povinnosti všech zaměstnanců, kteří pracují ve výkonu vazby, ve VTOS a výkonu zabezpečovací detence;
- **NGŘ č. 12/2012-** Předcházení a odhalování násilí mezi vězňnými osobami. Toto NGŘ stanoví postupy, kterými se má zabránit fyzickému a psychickému násilí odsouzených;
- **NGŘ č. 28/2015** - O organizaci duchovní služby ve VS ČR. Které stanoví ve VSČR podmínky pro poskytování duchovní služby osobám ve výkonu vazby, osobám ve VTOS a osobám ve výkonu zabezpečovací detence;
- **NGŘ č. 36/2014-** Kázeňské řízení u obviněných, odsouzených a chovanců. Stanoví podmínky pro udělení kázeňské odměny a kázeňského trestu;
- **NGŘ č. 23/2014** - O vězeňské a justiční stráži. Stanoví „*systém střežení, výstroj a výzbroj, organizaci a prostředky vězeňské stráže a justiční stráže a úkoly příslušníků Vězeňské služby České republiky*“²⁶.

---

²⁶ NGŘ č. 23/2014 O vězeňské a justiční stráži. § 1.

Vnitřní řád

Je vždy vytvářen pro podmínky konkrétní věznice. Určuje celkový režim dne ve věznici. Jedná se zejména o stanovení budíčku a večerky, ranní a večerní sčítací prověrky stavu odsouzených, výdeje snídaně, oběda a večeře. Čas úklidu společných prostor, ložnic a cel. Doby, kdy odsouzení dle zákona o výkonu trestu mají nárok na vycházky a doby, kdy mají odsouzení osobní volno. Časový rozvrh výměny prádla ať již osobního (oděv přidělený věznicí), tak ložního.

Rozvrh dne odsouzeným významně ovlivňuje jejich denní činnosti. VŘ vymezuje práva a povinnosti odsouzených, která jsou tvořena dle zákona o výkonu trestu. Například jak má být ustlané lůžko během dne, či uspořádání věcí v celách a ložnicích odsouzených, jakým způsobem probíhá odesílání a přijímání korespondence.

Ve VŘ je uvedeno v jaký den jsou odsouzení z jednotlivých ubytoven či oddělení, navádění k praktickému lékaři ve věznici, jak probíhají návštěvy. VŘ je tedy organizačním dokumentem, který stanovuje přesná pravidla vnitřního chodu každé věznice. Jedná se tedy o významný činitel, který ovlivňuje život odsouzeného po celou dobu VTOS.

Dne 7. ledna roku 2016 předložil současný ministr spravedlnosti JUDr. Robert Pelikán Ph.D. společně s generálním ředitelem VSČR brig. Gen. Mgr. Petrem Dohnalem koncepci vězeňství do roku 2025 vládě ČR. Tuto koncepci dne 3. 2. 2016 vláda ČR schválila. Koncepce vězeňství do roku 2025 má pomoci vytvořit: „...***dobře fungující efektivní, mezinárodní standardy dodržující vězeňství propojené s prevencí kriminality, postpenitenciární péčí, sociální sférou a vzdělávacím systémem a směřující k reintegraci pachatelů trestné činnosti do společnosti.***“²⁷ Tento dokument má být přínosem pro snížení recidivy, vzdělávání vězňů a pro další vylepšení podmínek, které v současné době ovlivňují VTOS.

---

²⁷Koncepce vězeňství do roku 2025 [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/wp-content/uploads/2016/01/Koncepce-II.docstr>. 3

3 PŘÍSLUŠNÍCI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY

Výkon služby příslušníků VSČR je dán zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Mají zejména za úkol **střežit, eskortovat a předvádět osoby ve výkonu vazby a ve VTOS**. Zajišťují pořádek a bezpečnost zejména ve věznicích, v budovách soudů a státních zastupitelství, v budovách ministerstva spravedlnosti, a dále na jiných místech, která stanovuje zákon o vězeňské službě. Pro vymezení vlivu příslušníků na odsouzené ve VTOS se budu dále zabývat těmi příslušníky, kteří mají přímý vliv na odsouzené a jsou s nimi každodenně v přímém kontaktu.

3.1 Vedoucí oddělení výkonu trestu odnětí svobody

Vedoucí oddělení VTOS(dále jen „VOVT“) je podřízen řediteli věznice a je přímo podřízen 1. zástupci ředitele věznice. Dále je nadřízen všem příslušníkům a zaměstnancům v oddělení výkonu trestu odnětí svobody.

Má zejména řídit a vydávat pokyny a rozkazy pro naplňování účelu výkonu trestu. Ve vztahu k odsouzeným vedoucí oddělení VTOS vydává rozkazy k plánování a provádění všech druhů prohlídek odsouzených, spolupracuje s příslušnými orgány činnými v trestním řízení a dalšími oprávněnými orgány, institucemi a osobami. *„Věnuje zvýšenou pozornost všem poznatkům o užívání návykových látek odsouzenými, o šikanování, napadání, vydírání a ponižování lidské důstojnosti a hraní hazardních her mezi odsouzenými.“*²⁸. **Vyřizuje stížnosti, žádosti a podněty odsouzených, také provádí pohovory s odsouzenými.**

Zpracovává návrhy na změny vnitřního řádu, dle novelizované legislativy. Je garantem objektivního, úplného a včasného zpracování všech druhů hodnocení odsouzených, které se následně zasílají příslušným orgánům, jako jsou například: soudy, státní zástupci, orgány činné v trestním řízení, probační a mediační služba a další instituce.

---

²⁸ NGR č. 5/2016 - O zaměstnancích a příslušnících VSČR zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence. str. 20.

VOVT dále předkládá řediteli věznice návrhy na umístování odsouzených v rámci věznice například na výstupní oddělení VTOS, na specializovaná oddělení VTOS, na cely se zvýšeným stavebně technickým zařízením a na krizové oddělení. Předkládá návrhy ke schválení řediteli věznice souhrnný plán pro zacházení s odsouzenými v období jednoho kalendářního roku, aktuální seznamy aktivit programu zacházení pro odsouzené, podněty na změnu zařazení konkrétních odsouzených dle vnitřní diferenciaci, k realizaci návštěv odsouzených bez zrakové a sluchové kontroly nebo návštěvy odsouzených „za přepážkou“, kde je odsouzený od návštěvy oddělen bezpečnostním sklem a komunikace probíhá pomocí telefonu za dozoru příslušníka nebo občanského zaměstnance. **VOVT dále realizuje nad odsouzenými svou svěřenou kázeňskou pravomoc.**

3.2 Zástupci vedoucího oddělení výkonu trestu

Zástupci vedoucího oddělení výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ZVOVT“) jsou přímo podřízeni VOVT a nadřízeni všem zaměstnancům nebo příslušníkům, kteří jsou zařazeni na oddělení výkonu trestu.

Zpravidla jsou zástupci VOVT dva. Jeden zástupce je vždy jmenovánk **řízení výkonu dozorčí služby** a druhý je jmenovánk **řízení občanských zaměstnanců**, kteří vykonávají programy odborného zacházení s vězni na určitých odděleních.

Základními činnostmi, kterými ovlivňují ZVOVT odsouzené jsou: **Navrhují veškeré personální, materiální a organizační zabezpečení VTOS pro zacházení s odsouzenými. Podílí se na organizaci a plánování dílčích a technických prohlídek odsouzených. Provádí kontrolu činnosti drogové prevence ve věznici, koordinuje monitoring užívání návykových látek u odsouzených.**

Vede agendu výkonu trestu, a na základě návrhů speciálních pedagogů a vychovatelů předkládá VOVT návrhy na: přeřazení odsouzených dle vnitřní diferenciaci, přeřazení odsouzených v rámci různých oddělení věznice, udělování přerušování výkonu trestu odsouzeným, povolování dočasného opuštění věznice a účast odsouzených na akce mimo věznici či přeřazování odsouzených do jiných typů věznice. V případě nepřítomnosti VOVT jej zastupují v rozsahu, který stanoví ředitel věznice.

3.3 Dozorčí služba

Inspektor dozorčí služby oddělení výkonu trestu

Zejména koordinuje a řídí výkon dozorčí služby ve střežené části věznice. Spolupracuje s odbornými zaměstnanci. V případě, že není přítomen vychovatel na oddělení, má pravomoc rozhodnout o dočasném umístění odsouzeného na oddělení do jednotlivé cely či ložnice. V případě nepřítomnosti zdravotnického personálu, zajistí výdej léků, těm odsouzeným, kteří je mají předepsány lékařem.

Dozorce oddělení výkonu trestu

*Sochůrek uvádí, že dozorci „Jsou jedním ze základních článků přímé práce s vězni.“*²⁹ Dozorce oddělení výkonu trestu tedy spolupracuje se všemi příslušníky a odbornými zaměstnanci věznice. **Dbá na respektování realizaci práv a oprávněných zájmů odsouzených.**

Fyzicky při nástupu do služby přebírá odsouzené. Provádí početní prověrky stavů odsouzených. **Udržuje bezpečnost, pořádek a kázeň u odsouzených.** Provádí nepravidelnou kontrolu cel nebo ložnic odsouzených. Má přehled o nebezpečných odsouzených.

Zajišťuje plnění denního časového rozvrhu dne odsouzených, jakož i vycházek, doby koupání a úklidu společných prostor.

Kontroluje a dbá na řádné ustrojení a provádění osobní hygieny u odsouzených. **Zajišťuje organizovaný pohyb odsouzených mimo ubytovnu.**

Má povinnost se osobně zúčastňovat na generálních, dílčích a technických prohlídkách ve všech objektech věznice. **Provádí osobní, osobní důkladné a prohlídky věcí odsouzených.**

---

²⁹SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňnými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 12., ISBN 978-80-7372-204-3.

Kontroluje a zabraňuje držení a vnášení nepovolených předmětů odsouzenými, kterými jsou například: alkohol, drogy, bodné a sečné zbraně, náradí, mobilní telefony a mobilní - komunikační technika, záznamová a výpočetní technika.

Je samozřejmostí, že typ výkonu trestu (dohled, dozor, ostraha a zvýšená ostraha) má za následek přísnější režim, dle konkrétního vnitřního řádu a zákonů. Proto dozorčí služba je oprávněna činit rozhodnutí a konat dle platných předpisů a nařízení.

Dozorčí služba se tedy stává represivní složkou, která zejména působí na odsouzené, v souvislosti s institucionalizací a ideologizací, tedy dvěma základními složkami prizonizace.

3.4 Strážní služba

Zajišťuje střežení objektu věznice. Je vyzbrojena střelnými zbraněmi a donucovacími prostředky, které jsou uvedeny v zákoně o vězeňské službě a justiční stráž.

Odstrašujícím prvkem pro odsouzené, kteří by chtěli realizovat útěk, je oprávněnost strážní služby použití střelné zbraně. Jedná se o značný psychologický vliv na odsouzené, jenž pomáhá naplňovat bezpečnostní poslání účelu VTOS, kterým je dle Sochůrka represivní systém, jehož je součástí ochrany společnosti před zločiny.

3.5 Eskortní služba

Eskortní služba má zejména v povinnostech eskortování odsouzených do jiných věznic, k soudům a mimo-vězeňským poskytovatelům zdravotnických služeb. Zde dochází k zásadním vlivům na odsouzené a to hlavně mimo věznic.

Odsouzený, který je eskortován mimo věznic, je dle rozkazu vedoucího oddělení vězeňské a justiční stráže, nebo vrchního inspektora pro strážní službu spoutaný. Spoutáním na ruku pouty s poutacím opaskem a pouty na nohou. Poutání odsouzených při eskortách je vždy nařízeno rozkazem, mimo případy, kdy stanoví lékař věznice, že odsouzený je zdravotně nezpůsobilý k eskortování v poutech. Odsouzeného pohyb v poutech omezuje, a před zraky veřejnosti mu není jeho omezení na svobodě zcela jistě příjemné.

Pravidlo EVP č. 68.2. nám říká, že pouta a jiné omezující prostředky mohou být použity, v nevyhnutelných případech, jako důsledek preventivních opatření proti útěku odsouzeného, při převozu mimo věznic.

Eskortní služba v roce 2014 dle statistické ročenky VSČR provedla celkem 41 072 jízd s vězněnými osobami, jednalo se o eskorty do zdravotnických zařízení, eskorty pro střežení odsouzených léčených v mimo-vězeňských zařízeních, eskorty k orgánům činným v trestním řízení, eskorty k přemístění či umístění vězněných osob, eskorty k léčení nebo vyhoštění. Jedná se tedy o 615 175 hodin, po které eskortní služba působila na odsouzené v trase dlouhé 2 042 080 km.

3.6 Psovodi

Psovod VSČR především **působí na odsouzené spolu se svým služebním psem**. Psovod, který je součástí strážní služby věznic, není obvykle v kontaktu s odsouzenými.

Jeho činnost se uvnitř věznic především týká **vyhledávání omamných a psychotropních látek či výbušnin** v budovách a na místech, kde je vykonáván VTOS. Zajišťuje také prostřednictvím svého psa **prohlídky balíků**, které příbuzní zasílají odsouzeným. Tyto všechny činnosti vykonává pes - specialista, který je na danou činnost vycvičen. Ve věznicích působí psovod, který má psa - obranného, jehož činnost souvisí přímo se strážní službou a zajišťuje zejména vnější bezpečnost. **V případech hrubé nekázně a agresivního chování odsouzeného či skupinou odsouzených, je tento psovod s obranným psem vyslán na místo, kde musí zasáhnout pro zajištění bezpečnosti a pořádku.** Ve VSČR se kromě psa protidrogového a obranného psa využívá také pes všestranný. Dle zákona o vězeňské a justiční strážce je pes **jedním z donucovacích prostředků, kterým lze ovlivnit chování odsouzeného.** Počet služebních psů, kteří působili ve VSČR k 31. 12. 2014 – protidrogoví 82, všestranní 113, obranní 39, v přípravě 56. Celkem tedy působilo 290 psů v 35 věznicích.³⁰

---

³⁰Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 137.

4 ODBORNÍ ZAMĚSTNANCI VĚZEŇSKÉ SLUŽBY

Odborní zaměstnanci, kteří působí ve věznici a provádějí zacházení s odsouzenými, řeší jejich problémy a snaží se je vést ke změně postojů, názorů, chování a mají být podle požadavků EVP kvalitními odborníky ve svém oboru. Raszková a Hoferková dodávají „*Na zaměstnancích je požadováno, aby rozuměli cílům a úkolům vězeňství, aby pochopili, že vězeňství nemá mít represivní charakter, ale reedukační a resocializační a má se zabývat osobou pachatele a snažit se o jeho opětovné začlenění do společnosti.*“³¹

Všichni níže uvedení zaměstnanci jsou v přímém kontaktu s odsouzenými a mají na ně podstatný vliv, svým jednáním a chování mohou jejich VTOS podstatně ovlivňovat. Je proto velice důležité při výběru těchto pracovníků, aby byli erudováni ve svém oboru.

V souvislosti s vykonáváním odborné praxe, jsem ve Věznici Příbram oslovil odborné zaměstnance, kteří mi poskytli rozhovor, o jejich pracovní náplni a úkolech. Tyto rozhovory uvedu vždy u jednotlivých zaměstnanců pro ověření platnosti nastudované literatury.

4.1 Vychovatel

Je každodenně v přímém kontaktu s odsouzenými, v běžné praxi jsou vždy jeden až dva vychovatelé přiděleni na jedno oddělení.

V jejich pracovní náplni v rámci jednoho oddělení je vytváření komplexní zprávy odsouzených, pedagogické působení na odsouzené s osobní znalostí jednotlivých odsouzených a jejich sociálních vztahů včetně znalosti skupinové atmosféry na oddělení.

Spolupracuje s ostatními odbornými zaměstnanci na tvorbě programů zacházení u jednotlivých odsouzených. Vede dle své odbornosti program zacházení, při kterém vyhodnocuje účast odsouzených.

---

³¹RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava HOFERKOVÁ. *Kapitoly z penologie I.* Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. str. 69., ISBN 978-80-7435-264-5.

Má zejména přehled o počtu a jednotlivých odsouzených, má v kompetenci rozhodnout, na kterou celu či ložnici bude odsouzený umístěn. Vede příslušnou dokumentaci odsouzeného. Realizuje jemu svěřenou kázeňskou pravomoc. Poskytuje odsouzeným individuální péči v oblasti náhlých krizových psychických stavů či se závažnými sociálními problémy.

Zabezpečuje kontrolu a vydávání korespondence a uskutečňování telefonních hovorů odsouzenými. Poskytuje přístup a seznamuje odsouzené s vnitřním řádem a dalšími vnitřními předpisy a zákony. Realizuje kontakt odsouzených se státními i nestátními institucemi, pro snížení míry rizika recidivy po propuštění.

Sdělení pana vychovatele J. H., o náplni jeho práce ve vztahu k odsouzeným

„Nejvíce ovlivňují odsouzené tím, že jim pomáhám při realizaci práv a jejich oprávněných zájmů, dále důsledně kontroloji dodržování vnitřního řádu a plnění povinností odsouzenými. Zpravidla se jedná o úklid, osobní hygienu, ustrojenost a čistotu oděvu, pořádek ve společných prostorách, tím se odsouzení v určité míře učí, respektovat řády, zákony a autority.“

4.2 Vychovatel - terapeut

Zásadním úkolem tohoto odborného pracovníka je realizace individuálních a skupinových terapií, a to v rámci terapeutických programů, které se týkají specializovaných oddělení ve VTOS. Dle Sochůrka se zejména jedná o specializovaná oddělení „...pro odsouzené sexuální devianty, odsouzené závislé na alkoholu nebo drogách, odsouzené trpícími poruchami osobnosti, pro vězně se závažnými poruchami chování, pro mentálně retardované.“³².

Vychovatel-terapeut vede speciálně výchovné aktivity, které mají podporovat, takové postoje a dovednosti, které snáze pomohou odsouzeným k návratu do společnosti, v řádném a soběstačném smyslu života po propuštění.

---

³²SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňenými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 48., ISBN 978-80-7372-204-3.

Aktivity jsou zejména zaměřeny na činnosti a rozebírání trestné činnosti, redukci poruch v chování a jednání. Činnost a volba jednotlivých terapeutických a psychoterapeutických programů zacházení, je zaměřená na určité skupiny odsouzených, dle specifických kategorií odsouzených.

Vychovatel-terapeut provádí s odsouzenými i tzv. krizovou intervenci, hodnotí jejich účast na aktivitách a zpracovává průběžná hodnocení programu zacházení.

Sdělení paní vychovatelky- terapeutky Z. E., o náplni její práce ve vztahu k odsouzeným.

„Pracuji na specializovaném oddělení pro odsouzené s poruchou chování v důsledku užívání návykových látek ve Věznici Příbram. Na tomto oddělení vedu skupinové terapie, jako jsou například: arte-terapie, psychotechniky, autogenní trénink a relaxace. V rámci terapií se snažím o navázání vzájemné důvěry s odsouzenými a mezi nimi. Cílem těchto terapií je vést odsouzeného k řádnému životu po výkonu trestu, dodat mu potřebné sociální návyky, změnit jeho postoje a myšlení k sobě samému i k životu.“

4.3 Sociální pracovník

Náplní práce sociálního pracovníka ve VTOS je sociální zabezpečení odsouzených pro plynulý a navazující přechod do řádného života na svobodě a podpora soběstačnosti života mimo zdi věznice v souladu se zákonem. Sochůrek dodává *„Při její realizaci dbá zajištění a dodržení standardů kvality poskytování sociálních služeb a profesní etiky.“*³³

Sociální pracovník poskytuje odbornou sociální a právní poradenskou pomoc odsouzeným. Jeho sociální terapie a sociální rehabilitace, kterou poskytuje odsouzeným, je individuální či skupinová. Má za úkol koordinovat a vytvářet spolupráci mezi odsouzenými a probační a mediační službou, pobočkami úřadů práce, orgány sociálního zabezpečení, sociálními kurátory.

---

³³SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňnými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 14., ISBN 978-80-7372-204-3.

Podílí se na programech zacházení s odsouzenými. Řeší sociální problémy odsouzených v navazování kontaktů s blízkými osobami. Zpracovává průběžné hodnocení odsouzených na programech zacházení.

Sdělení paní sociální pracovnice M. B., o její náplni práce ve vztahu k odsouzeným.

„Mou náplní práce je zejména zajišťovat, aby odsouzený neztratil kontakt s jeho nukleární rodinou a blízkými příbuznými. V případě, že odsouzený nemá platné doklady, platnou kartičku pojištěnce zdravotní pojišťovny, či potřebuje přímý kontakt s matrikářem či notářem, zajistím mu vše potřebné. Pomáhám odsouzeným v sociální a v právní oblasti tak, aby jejich přechod na svobodu byl plynulý. Jedná se zejména o kontakt s úřadem práce, s úřadem sociálního zabezpečení.“

4.4 Psycholog

Činnost psychologa ve VTOS je zaměřena na odsouzené. Sochůrek uvádí: „...garantuje u odsouzených odbornou psychologickou činnost a odbornou úroveň programu zacházení.“³⁴

Zejména psycholog ve VTOS poskytuje odborné psychologické služby odsouzeným, za užití etických principů, které jsou spojeny s jeho profesí.

Zpracovává posouzení odsouzených a vypracovává komplexní psychologické posouzení. Poskytuje poradenství ohledně návratu odsouzených do společnosti. V rámci krizové intervence s odsouzenými, kteří nejsou v dobrém psychickém stavu, stanovuje opatření, pro snížení rizik automutilace a agrese odsouzených.

Podává stanoviska a návrhy o přeřazení odsouzených ve spojení se změnami chování jednotlivých odsouzených. Účastní se a garantuje úroveň terapeutických programů.

---

³⁴SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňenými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 13., ISBN 978-80-7372-204-3.

Sdělení pana psychologa Z. K., o náplni jeho práce ve vztahu k odsouzeným.

„Jako garant pro specializované oddělení pro odsouzené s poruchou chování v důsledku užívání návykových látek ve věznici Příbram odpovídám za tvorbu, realizaci a naplňování programu zacházení. Dále provádím individuální pohovory se všemi odsouzenými, a provádím jejich psychologickou diagnostiku. V případě nepříznivého psychologického stavu odsouzeného, navrhuji a vydávám doporučení pro jeho umístění například na krizové centrum, které je pro dané odsouzené ve věznici zřízeno.“

4.5 Speciální pedagog

Hlavním úkolem speciálního pedagoga je podle Sochůrka „garantování odborné úrovně realizace programu zacházení u svěřených odsouzených dle jejich vnitřní diferenciaci.“³⁵

Speciální pedagog oddělení výkonu trestu má zejména za úkol: spolupracovat se všemi odbornými zaměstnanci a příslušníky, provádět speciálně-pedagogickou diagnostiku a zpracovávání komplexních zpráv odsouzených včetně její aktualizace, kterou doporučí určitý program zacházení s jednotlivým odsouzeným.

Vede minimálně jednu aktivitu programu zacházení jednou týdně, která se týká oblasti speciálně výchovných nebo vzdělávacích aktivit. Hodnotí zapojení odsouzených v aktivitách.

Metodicky usměrňuje a řídí vychovatele a pedagogy volného času v rámci své odbornosti. Podílí se na zpracování průběžného hodnocení odsouzených na programech zacházení.

---

³⁵SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňenými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 12., ISBN 978-80-7372-204-3.

Je odpovědný za skladbu fondu knihovny pro odsouzené. Provádí pedagogickou činnost včetně rozhovorů s odsouzenými. Sochůrek dodává „*podílí se na návrhu k rozhodování o udělení přerušení výkonu trestu, povolování volného pohybu mimo věznici, dočasného opuštění věznice, účasti odsouzených na akcích mimo věznici*“³⁶

Sdělení speciálního pedagoga pana M. Č., o náplni jeho práce ve vztahu k odsouzeným

„Jako speciální pedagog garantuji odbornou úroveň programů zacházení, jedná se zejména o zapojení odsouzených do pracovních aktivit, pro vytváření a upevňování pracovních návyků. Programy speciálního zacházení pro zapojení odsouzených do vzdělávacích aktivit, kde si rozšiřují vědomosti a znalosti, posilují si osobní kompetence, posilují si návyky pro efektivní a kvalitní trávení volného času. Pokud se jedná o výstupní oddělení, odsouzení zařazení na toto oddělení se učí potřebným dovednostem, které využijí v každodenním civilním životě. Specificky se jedná o praní v pračce, základy vaření, aktivního zapojení do skupinového sociálně právního poradenství, kde získají přehled o volných pracovních místech a možnostech svého budoucího uplatnění v pracovní sféře.“

4.6 Pedagog volného času

Mezi hlavní náplň pedagoga volného času ve VTOS se řadí komplexní diagnostická, vzdělávací, výchovná a preventivní činnost, která je zcela zaměřena na celkový rozvoj odsouzeného.

Hlavním cílem pedagoga volného času je resocializace a socializace v závislosti na reedukaci a optimalizace vzdělávacího procesu odsouzených.

Programy zacházení v rámci činnosti pedagoga volného času jsou v rámci celého týdne i ve dnech pracovního volna a klidu. Aktivity mohou být ve spolupráci s ostatními zaměstnanci jednotlivých oddělení hromadné. Zejména se jedná o volnočasovou aktivitu například: vzdělávací, sportovní, kulturní. Jeho činnost je také spojená se zpracováním průběžného hodnocení odsouzených na programech zacházení.

---

³⁶SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl: Teorie a praxe zacházení s vězňenými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. str. 12., ISBN 978-80-7372-204-3.

Sdělení pedagoga volného času pana F. Š., o náplni jeho práce ve vztahu k odsouzeným

„Náplní práce pedagoga volného času je vytváření programu zacházení pro odsouzené, který by doplňoval ostatní programy zacházení. V případě volného času se ve Věznici Příbram konají sportovní aktivity pro odsouzené jako je fotbal, basketbal, pétanque, kulečnick, stolní fotbal. Těmito aktivitami posilujeme kolektivní i individuální spolupráci, která má vést k resocializaci a vytvoření návyků, které jsou nekriminogenní a společenské.“

4.7 Duchovní služba

Duchovní činnost se ve věznici řídí dle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech. Duchovní služba pro odsouzené ve věznici probíhá individuálními nebo skupinovými formami i bohoslužebnou činností kaplana.

Sdělení kaplanky paní V. K., o náplni její práce ve vztahu k odsouzeným

„O duchovní službu a péči projevuje dobrovolný zájem ve Věznici Příbram zhruba 100 odsouzených. Podpora kaplana je nezávislá na náboženském vyznání, a je individuálně poskytována odsouzeným, kteří se nacházejí v osobní krizi. Bohoslužby se konají jednou týdně a skupinové aktivity dle stanoveného rozvrhu. Práce kaplana dále zahrnuje zapojení duchovní péče do systému přípravy odsouzených na propuštění z výkonu trestu. Kaplan zejména pomáhá kontaktovat neziskový sektor a církevní organizace, které jsou zaměřené na pomoc propuštěným osobám.“

Tabulka 1 - Přehled duchovní péče ve VSČR v roce 2014³⁷

Počet kaplanů působících ve VSČR	37
z toho na plný úvazek u VSČR	8
Dobrovolníci působící ve VSČR	227
Individuální rozhovory	14 434
Skupinové aktivity	6 203

³⁷Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 202.

5 OSTATNÍ VNĚJŠÍ VLIVY PŮSOBÍCÍ NA ODSOUZENÉ VE VTOS

Ostatní vnější vlivy, které působí na odsouzené ve VTOS jsou neoddelitelnou součástí prizonizace. Zejména se jedná o spolu-odsouzené, se kterými tráví odsouzený i několik let VTOS na jedné ložnici (cele), oddělení a věznicí.

Zvláštností prizonizace dle Černíkové je fakt, že každý odsouzený vykonávající VTOS se nachází v tlaku, který vytváří personál věznice, prostory věznice i odsouzení. Těmito vlivy vzniká u odsouzeného tvorba nového hodnotového žebříčku, který se dále vyvíjí a mění ve vztahu k realitě a podmínkám, které jsou na odsouzeného vyvíjeny. Dochází tak k různým anomáliím v chování odsouzených, které však není duševní poruchou, ale může narušit vnímání reality odsouzených.

5.1 Spolu-odsouzení

Vliv spolu-odsouzených je vyvíjen kontinuálně od nástupu do VTOS až po propuštění. Většinou toto ovlivňování probíhá v tzv. druhém životě odsouzených ve vězení, tedy bez přítomnosti zaměstnanců nebo příslušníků VSČR.

Pozitivní či negativní ovlivňování může být činěno jedním odsouzeným na jiného jednoho odsouzeného, nebo skupinou odsouzených na jednoho odsouzeného či další slabší skupinu odsouzených. Snahou VSČR je minimalizovat negativní jevy prizonizace, tedy i ty, které vznikají mezi odsouzenými. Pozitivních vlivů, které vytvářejí odsouzení v rámci druhého života je velmi málo.

Negativní vlivy, jako je demoralizace odsouzených, narušení volných vlastností, homosexuální zkušenost vzniklá nátlakem, požití omamné nebo psychotropní látky, šikana, fyzická agrese, vynucování submisivity, odebírání věcí a stravy pod nátlakem, rozšiřování vědomostí k páčání trestné činnosti, vznik domnělých dluhů.

Stupeň ovlivnění odsouzeného ostatními odsouzenými je dáno bio-psycho-sociálními vlastnostmi každého odsouzeného. Vnímání osobních aspektů v rámci hodnotového žebříčku mezi odsouzenými je oproti netrestanému člověku zcela opačný.

Kladně je hodnocená závažnost protiprávního jednání odsouzeného před zadržením, celková doba současného výkonu trestu i již uplynulých, kde platí čím déle, tím lépe. Dále schopnost solventnosti ve spojení se schopností získání a přechovávání věcí, které jsou ve VTOS zakázány (drogy, mobilní telefony, sim-karty, zbraně...).

Dle Černíkové „*vězni pozitivně hodnocené vnější znaky*“³⁸ jako je výrazná muskulatura, dovednosti v bojových uměních, násilné jednání při vynucování submise ostatních odsouzených.

Odsouzení naopak zcela negativně hodnotí u ostatních odsouzených jejich trestnou činnost, která je sexuálně motivovaná na dětech a ženách. Dalšími osobními faktory odsouzených, které jsou negativně hodnoceny, jsou například: snížená mentální úroveň, snížená tělesná hmotnost, slabé hygienické návyky, spolupráce s policií či VSČR, odsouzení cizinci či jinak odlišní odsouzení.

5.2 Prostředí vězení

Vězení jako uzavřený systém zamřížovaných budov, ohrazených venkovních prostora nepropustných zdí, plotů a ostnatých drátů, které jsou střeženy ozbrojenou stáží ve dne i v noci je dalším vlivem, který v určité míře působí na odsouzené.

V případě pokusu o útěk je ve věznici stálá hrozba použití střelné zbraně. Jako jedním z prvků prizonizace za zdmi věznice působí institucionalizace, která vede k adaptaci na přesně organizovaný život s minimální možností vlastního volného jednání.

Vliv institucionalizace je zejména tvořen vnitřním řádem a nastaveným systémem fungování věznice. Tento podstatný vliv může dopomoci k úspěšné resocializaci, ale v případě vysokého proti-tlaku spolu-odsouzených proti institucionalizaci je potlačován.

Negativum institucionalizace je fakt, že může způsobit zhoršení schopnosti adaptace po propuštění z VTOS. Negativním se stává i další prvek prizonizace, tím je ideologizace. Jedná se o přijetí odsouzenými nových norem a hodnot, zejména od spolu-odsouzených, které by při životě na svobodě nikdy nepřijali.³⁹

---

³⁸ ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 123, ISBN 978-80-7380-138-0.

³⁹ ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 120, ISBN 978-80-7380-138-0.

Dalším vlivem je současný stav naplněnosti věznic. Aktuální statistika VSČR k 31. lednu 2016 (Příloha P I) nám říká, že **naplněnost českých věznic je 101,76%**. V důsledku přeplněnosti můžou nastat mimořádné události, jako je například vzpoura, hromadné odmítání stravy, zvýšení psychické zátěže na odsouzené v důsledku nedostatku soukromí či osobního prostoru. Přeplněnost českých věznic pro další období řeší nová koncepce vězeňství.

5.3 Omezení osobní svobody

Nutnost podrobit se všem příkazům, zákazům, nařízením a omezením je součástí prizonizace. Jedná se o omezení občanských práv a přijmutí nových povinností v roli odsouzeného.

Ztráta některých občanských práv, jako je například svoboda pohybu, je ve vězení velmi citelná. Podrobování se osobním prohlídkám, které mají zajistit bezpečnost uvnitř věznice i mimo ni je dalším z výrazných vlivů, které působí na odsouzené. Jde o osobní důkladné prohlídky, kdy je odsouzený zcela nahý a jeho osoba se stává touto nahotou velmi zranitelná. Proto je zvláště důležitá etika a profesionalita zaměstnanců VSČR při těchto osobních důkladných prohlídkách, jakož i všem dalším jednáním a zacházením s odsouzenými.

Vliv na omezení osobní svobody je tedy patrný po celou dobu kdy je odsouzený ve VTOS. Černíková o omezení osobní svobody říká „*Potrestání a uvěznění pachatele je veřejností nazíráno především jako jeho izolace ze společnosti, což mu brání po kratší či delší dobu páchat trestnou činnost*“⁴⁰ a dále Černíková doplňuje že „*Zároveň v sobě potrestání obsahuje i odplatný moment.*“⁴¹

---

⁴⁰ČERNÍKOVÁ, Vratislava. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 117., ISBN 978-80-7380-138-0.

⁴¹ČERNÍKOVÁ, Vratislava. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 117., ISBN 978-80-7380-138-0.

5.4 Životní podmínky (lůžko, úložné prostory, společné prostory, strava, kulturní vyžití)

Životní podmínky, které věznice poskytují odsouzeným, jsou závislé nejenom na typu věznice (dohled - A, dozor - B, ostraha - C, zvýšená ostraha - D), ale i na aktuálním umístění odsouzeného na oddělení či cele.

Odsouzený má nárok na **lůžko** a **uzamykatelnou skříňku** pro uložení jeho osobních věcí. Kromě skříňky může odsouzený využít k uložení osobních věcí sklad věznice, ke kterým však nemá neustálý přístup.

Odsouzený je dále **vystrojen vězeňským oděvem** (triko s dlouhým nebo krátkým rukávem, kalhotami, blúzou, kabátem, pyžamem, čepicí a šálou) a obuví (boty a pantofle). Uvedené oděvní součástky mají stejný vzor a odsouzený je povinen nosit vězeňský oděv vždy, mimo doby, kdy vykonává vycházku ve vycházkovém dvoře uvnitř věznice nebo vykonávání sportovní aktivity v programu zacházení.

Ložnice

Na každé ložnici se nachází **stůl** a **židličky**. Židličky jsou vždy ve stejném počtu, jako ubytování odsouzených. Toto velmi strohé vybavení ložnic a cel ovlivňuje konformitu života odsouzených. Stejně jako okna, která jsou v každém typu věznic opatřena mřížemi.

Dveře ložnice na chodbu jsou částečně vyplněny čirou skleněnou výplní, pro snadný přehled o činnosti odsouzených. Možnost být kdykoliv a kýmkoliv sledován z chodby, je citelný zásah do soukromí každého odsouzeného.

Ložnicový typ VTOS má společné prostory kulturní místnost, kde je umístěna televize, sociální zařízení (sprchy, umývárny a WC). Chodbu, která spojuje jednotlivé ložnice s kulturní místností a sociální zařízení. Úklid ložnic zajišťují odsouzení, kteří jsou umístěni na dané ložnici. O společné prostory se odsouzení starají vždy společnými silami. Jedná se o vliv vnitřního řádu, kterým jsou odsouzení povinni dodržovat pořádek a čistotu.

Cela

Má stejné vybavení jako ložnice, vždy se odvíjí od počtu odsouzených. Podstatným rozdílem oproti ložnici jsou tzv. celové dveře, které lze otevřít pouze z jedné strany. Tyto dveře jsou celé z oceli, mají ve vrchní části umístěné kukátko se skleněnou výplní, které z chodby překrývá ocelový plátek a pokud dozorce chce nahlédnout do cely, musí tento ocelový plátek otočit. **Odsouzení tedy nemají přehled o tom, co se děje za celovými dveřmi.** Dále je v celových dveřích ve střední části umístěn tzv. bufet, dvířka, která jsou cca 25x25cm široká a dochází skrz ně k podávání stravy a nalévání horké vody.

Vybavením cely je sociální zařízení, obvykle záchod a umyvadlo popř. sprchový kout. Další vybavení jako je například televize, či rychlovarná konvice je ryze individuální záležitostí.

Společné prostory v celovém oddělení jsou kulturní místnost s televizí. V případě, že na cele není umístěn sprchový kout, má toto oddělení společné sprchy.

Úklid probíhá podobně jako v ložnicovém typu. Úklid společných prostor zajišťují předem určení odsouzení. Obvykle se jedná o rozhodnutí vychovatele, který určí na tyto práce konkrétní odsouzené.

Strava

Odsouzený má nárok na pravidelnou stravu. Strava je vždy odsouzeným podávána ve stejném množství, ve stejný čas. Při vysoké naplněnosti věznice se může stát, že první odsouzení snídají kolem půl sedmé a poslední kolem 9 hodiny ránní.

Jedná se o negativní vliv přeplněnosti věznice, kdy jsou nástupy odsouzených na výdej stravy v dlouhém časovém rozmezí. Toto dlouhé časové rozmezí může negativně ovlivňovat náladu či zdravotní stav odsouzených.

Kulturní vyžití

Odsouzení si ve věznici obvykle mohou půjčovat knižní tituly, sledovat televizi či sportovat (posilovna, stolní tenis) či hrát společenské hry. Možnost kulturního vyžití je ve vězení omezená.

Negativním vlivem tohoto omezení je druhý život odsouzených a s ním spojený užívání omamných a psychotropních látek, snaha o vyrábění alkoholu, provádění tetování, či hraní her o peníze či úsluhy, ke kterým Černíková dodává „*Jde o činnost, která je mnohým vězňům důvěrně známá z civilního života. Její negativní dopady ve věznicích jsou nepřímé, jde v podstatě o odebrání vězňů o peníze, jídlo apod.*“⁴²

Hygienické podmínky

Zásady hygieny a ochrany zdraví ve věznici obvykle stanoví vnitřní řád. Kde jsou vypsaný kdy, kde a jakým způsobem jsou dodržována standardní hygienická pravidla. Jedná se o provádění osobní hygieny, stříhání vězeňským holičem, zacházení s dezinfekčními prostředky a celkové pojetí o osobní čistotě a pořádku ve věznici.

Zejména je snaha o udržení zdraví odsouzených a zamezení šíření infekčních chorob. Omezením, které v rámci dodržování hygieny je i zákonem dané opatření, které zamezuje odsouzeným chovat či přechovávat zvířata.

Zdravotní péče

Systém zdravotní péče o odsouzené z pravidla probíhá přímo ve věznici. Uvnitř věznice se zpravidla nachází ordinace praktického lékaře a zubaře. Návštěva praktického lékaře věznice či zubaře věznice odsouzeným, mimo naléhavých případů, je možná pouze dle rozpisu ordinačních dní pro jednotlivá oddělení. V akutních případech lze praktického lékaře věznice či zubaře věznice navštívit kdykoli během ordinačních hodin.

---

⁴²ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 126., ISBN 978-80-7380-138-0.

V případě specializovaného vyšetření, ošetření či specializovaného lékařského výkonu je odsouzenému poskytována tato zdravotní péče ve vězeňských nemocnicích nebo v zařízeních mimo-vězeňských poskytovatelů zdravotnických služeb při eskortách. V akutních případech je samozřejmě poskytována zdravotní péče formou rychlé záchranné služby ČR.

5.5 Programy zacházení

Programy zacházení, které jsou zařazeny v resocializačním procesu v ČR, vycházejí z Evropských vězeňských pravidel. Zákon o vězeňské službě uvádí, že Vězeňská služba „prostřednictvím programů zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody a obdobně i na některé skupiny osob ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění“⁴³.

Programy zacházení mají za úkol zohlednit různosti jednotlivých odsouzených (dle jejich osobnostních vlastností, spáchanou trestnou činností, postoji ke spáchané trestné činnosti, k délce a typu uloženého trestu, anebo snahou neřešit či řešit problémy vzniklé nástupem do VTOS).

Jedná se vždy o ryze individuální program zacházení, který dle předem zjištěných příčin kriminálního chování má být účinnější pro snadnější reintegraci odsouzeného. Dle Černíkové program zacházení musí obsahovat několik zásad, aby byl účelný, směřoval k úspěšné reintegraci odsouzeného zpět do společnosti. Zejména se jedná: O přiblížení života ve věznici s životem, který reálně probíhá na svobodě, včetně požadavků, nároků a povinností. O udělení odsouzenému větší možnosti v rozhodování a s ním spojenou odpovědnost. O postupném a individuálním plánování výkonu trestu od stanovení cílů a bilancováním nad tím, co již zvládl a stanovení nových cílů, kterých by měl během VTOS dosáhnout. O zohledňování a individuálním posuzování nebezpečnosti pro společnost. O cíli reintegrace, kterým má být dosaženo plné

---

⁴³Zákon č. 555/1992Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů §2 odst. 1. písm. d)

sociální reintegrace a její využití v životě na svobodě.⁴⁴ Pro názornost v příloze P II uvádím program zacházení, který byl vytvořen pro odsouzeného.

Vězeňská služba dnem 1. 11. 2012 zavedla „*prediktivní nástroj na hodnocení rizik a kriminogenních potřeb*“⁴⁵ nástroj zvaný **SARPO** „*(Souhrnná Analýza Rizik a Potřeb odsouzených)*“⁴⁶. Nástrojem SARPO se vypracovává **komplexní zpráva** o odsouzeném již při nástupu do VTOS. Vypracovaná komplexní zpráva je uvedena v příloze P III. Za zohlednění komplexní zprávy jsou odsouzenému následně zvoleny aktivity programu zacházení. Pro možnost nahlédnutí, jak tvůrce (VSČR) prezentuje nástroj SARPO přikládám pro názornost brožuru SARPO v příloze P IV.

---

⁴⁴ČERNÍKOVÁ, Vratislava, et al. Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 150-154., ISBN 978-80-7380-138-0.

⁴⁵Koncepce Vězeňství do roku 2025, Ministerstvo spravedlnosti s. 50.

⁴⁶Koncepce Vězeňství do roku 2025, Ministerstvo spravedlnosti s. 50.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VLIV PRIZONIZACE NA ODSOUZENÉ VE VTOS

Svou výzkumnou práci jsem zkoumal vliv prizonizace a určitých jednotlivých činitelů, které ovlivňují odsouzené ve věznicích v přímém výkonu trestu odnětí svobody. Zejméně se výzkum týkal omezení některých běžných potřeb, které si člověk neomezený na svobodě a neovlivněný prizonizací ani neuvědomuje.

Otázky výzkumu se především týkají základních anamnestických dat. Údaje související s počtem a délkou aktuálního i předešlého uvěznění. Dále se otázky zabývají mírou nedostatku běžných potřeb, mírou vlivu uvnitř vězení na odsouzené, mírou omezení, které je spojené se ztrátou svobody a mírou vlivu spolu-odsouzených. V dalších otázkách jsem zjišťoval v jaké míře na odsouzené působí uvěznění a jakou měrou pomáhají programy zacházení odsouzeným.

6.1 Cíl výzkumu a výzkumný problém

Prvořadým cílem praktické části bakalářské práce je zjistit, jakou měrou ovlivňuje prizonizace formou institucionalizace a ideologizace odsouzené ve VTOS. Dále bylo cílem zjistit míru omezení, vlivu, významu a účinnosti resocializační formy programu zacházení při uvěznění.

6.2 Výzkumné otázky

Ve své výzkumné práci pátrám po hlavní výzkumné otázce, která zní: Jakým nejvyšším způsobem a jakou největší měrou odsouzené ovlivňují jednotlivé atributy prizonizace a uvěznění jako takového?

6.3 Výzkumná strategie a použitá technika sběru dat

Výzkumnou metodou a sběrem dat v praktické části jsem zvolil **dotazník**. Dotazník jsem pečlivě konzultoval s odbornými zaměstnanci věznice, kteří mi dali cenné rady ba podněty k jednotlivým otázkám. Zkušenosti a dlouhodobá praxe odborných zaměstnanců je pro můj výzkum velmi cenná.

Spolupráce s odbornými zaměstnanci probíhala při mé odborné praxi v rámci studia a dozvěděl jsem se mnoho informací, které mi pomohli se zaměřit na palčivé otázky, které odsouzené nejvíce trápí a které jsou úzce spojeny s prizonizací.

Otázky v dotazníku, jsou pečlivě tvořené tak, aby byly srozumitelné pro odsouzené a rozuměli jim. Odborní zaměstnanci mě především upozornili na nižších intelektuálních schopnostech u většiny odsouzených, především z důvodu nízkého vzdělání.

Při tvorbě dotazníku, byl **dvakrát proveden před-výzkum** u odsouzených na specializovaném oddělení pro jedince s poruchou chování v souvislosti s užíváním návykových látek, který mi pomohl lépe a jasněji specifikovat otázky, pro jednodušší přehlednost a srozumitelnost. Po provedených před-výzkumech jsem vždy udělal potřebnou korekci, která snížila buď náročnost otázky, nebo rozsah možnosti výběru odpovědi.

Pro jednoduché a nenáročné vyplnění dotazníku jsem volil kratší formu dotazníku, který **obsahuje 12 otázek**. Vzor dotazníku je přílohou P X.

První tři otázky jsou uzavřené a vedou ke zjištění základních anamnestických dat jako je **věk, vzdělání a rodinný stav**.

Následující tři otázky jsou otevřené pouze s možností číselného zapsání, doby v souvislosti s **počtemadélkouaktuálníhohoicelkovéhohopředešléhovouěznění**.

Posledních šest otázek se přímo týká **vybraných vlivů působících na odsouzené ve výkonu trestu**.

Zde je použita **forma škálování**, kde respondent **označí stupeň jevu**, na které se táže otázka. Škálováním je ušetřen čas při vyhodnocení, které je tedy snadnější a rychlejší. Pro možné doplnění určitých a specifických odpovědí jsem u 6 posledních

otázek vždy přiřadili možnost otevřené slovní (písemné) odpovědi. Tím jsem dosáhl možnosti získání individuálních dat, nevýhodou je však nutnost jejich kategorizace a správného zařazení do výzkumu, jak osoby ve VTOS vnímají danou otázku vnímají.⁴⁷

Pokyny jak vyplňovat dotazník jsou uvedeny vždy u každé otázky zvlášť. Pro snadnější a přehlednou orientaci pro respondenta.

6.4 Výzkumný soubor

Základním souborem pro výzkumné šetření vlivu prizonizace na odsouzené ve VTOS jsem zvolil jednu z největších věznic v ČR. Jednalo se, o **věznici Příbram**, kde jsou odsouzení muži. Věznice Příbram má v současné době ve VTOS více než 1 000 odsouzených.

Pro umožnění provedení výzkumu jsem podal žádost řediteli věznice, který s mou žádostí souhlasil (Příloha P V). Při výběru vzorku ve věznici Příbram jsem spolupracoval s odbornými zaměstnanci, kteří mi velice pomohli vybrat výzkumný soubor.

6.5 Způsob zpracování dat

Získaná data dotazníkovým šetřením byla zapsána do tabulek v programu Microsoft Excel. Tvorbou tabulek a zápisem jednotlivých hodnot odpovědí respondentů jsem následně z těchto dat mohl vyčíst míru ovlivnění v jednotlivých otázkách.

---

⁴⁷GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6. str. 88-109.

7 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

V této části bakalářské práce uvedu výsledky z dotazníkového šetření a znázorním výsledky mého výzkumu. Zobrazení dat v četnostech a procentech uvedu v tabulkách a grafech. Zhodnocení získaných dat je uvedeno vždy pod grafem a vyhodnocená data jsou řazena sestupně podle počtu procent odpovědí. Uvedené tabulky a grafy u otázek č. 1 až č. 12 jsou mojí vlastní tvorbou. Pro srovnání získaných dat byla použita poslední statistická ročenka VSČR z roku 2014. Aktuální statistickou ročenku VSČR prozatím nevydalo.

7.1 Charakteristika zkoumaného vzorku - faktografické údaje

V den šetření 9. 4. 2016 bylo ve věznici Příbram umístěno 1 019 odsouzených mužů. Při vyplnění 120 kusů rozdaných dotazníků bych dosáhl počtu 11,77% dotazovaných ze všech odsouzených ve věznici Příbram. Ze 120 předložených dotazníků je konečná návratnost vyplněných dotazníků 99,17%. Jeden dotazník se mi nevrátil vůbec. Dle tvrzení odsouzených dotazník našli, roztrhaný v koši na kulturní místnosti.

Celkem 13 kusů dotazníků nebylo vyplněno úplně, nebo z odpovědi jednoznačně nevyplývalo, co respondent zamýšlel odpovědí (byly označeny dvě a více odpovědí). Musel jsem těchto 13 dotazníků vyřadit z výzkumu. Tímto vyřazením, jsem se dostal na počet 106 správně vyplněných dotazníků. Výpočtem jsem se dostal, na hodnotu 10,40% dotazovaných, ze všech odsouzených ve věznici Příbram. K návratnosti Gavora uvádí že, minimální návratnost, která musí být dosažena v dotazníkovém výzkumu, je více než 75%.⁴⁸

Ojedinelá neochota pro vyplňování dotazníků odsouzenými mě překvapila. Cílem výzkumu bylo zcela dobrovolné a anonymní vyplnění dotazníků bez zaujatého postoje. Proto bylo samozřejmostí, že odsouzený nebyl k vyplnění nucen či přemlouván.

---

⁴⁸GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6. str. 107.

Tabulka 2- Výzkumný soubor

Dotazníkové šetření	Dotazníků rozdáno	Dotazníků vráceno	Dotazníků použito k výzkumu	Dotazníků vyřazeno z výzkumu
Věznice Příbram	120	119	106	13
	100%	99,17%	88,33%	10,83%

7.2 Vyhodnocení a interpretace dat

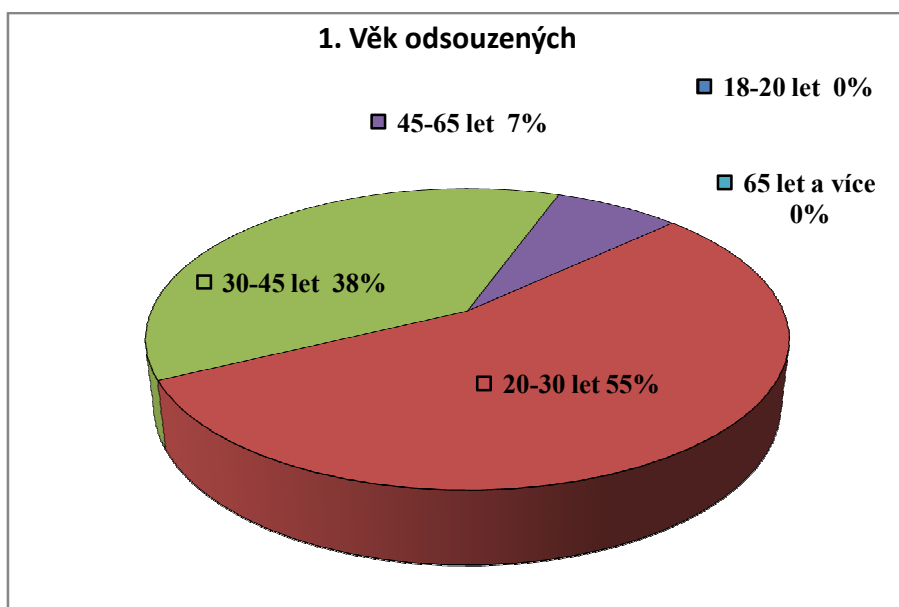
➤ Otázka č. 1: Jaký je Váš věk?

Věk odsouzených pro výzkum vlivu prizonizace postačí pouze orientačním rozsahu. Odpovědi tedy bylo možné pouze zaškrtnout dle věku ve stanoveném rozsahu.

Tabulka 3- Věk odsouzených

1. Věk odsouzených		
Položky	Počet odpovědí	Odpovědi (%)
18-20 let	0	0,00%
20-30 let	58	54,72%
30-45 let	40	37,74%
45-65 let	8	7,55%
65 let a více	0	0,00%
Celkem odpovědí	106	100,00%

Graf 1 - Věk odsouzených

Z uvedené tabulky a grafu je patrné, že nejvyšší zastoupení je ve věkovém rozmezí **20 - 30 let(55%)**. Druhé nejvyšší zastoupení respondentů je ve věkovém rozmezí **30 - 45 let(38%)**. V pořadí třetí nejvyšší je věkové rozmezí **45 - 65 let (7%)**. Ve věkovém rozmezí od **18-20let a 65 let a více**, je zastoupení v **(0%)**. Věkové složení odsouzených koresponduje s daty ve statistické ročence VŠČR z roku 2014⁴⁹ (Příloha P VI).

➤ **Otázka č. 2: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**

Zadáním této otázky bylo účelem zjistit, podíl vzdělanosti odsouzených. Odpověď bylo možné zaškrtnout pouze dle nejvyššího dosaženého vzdělání.

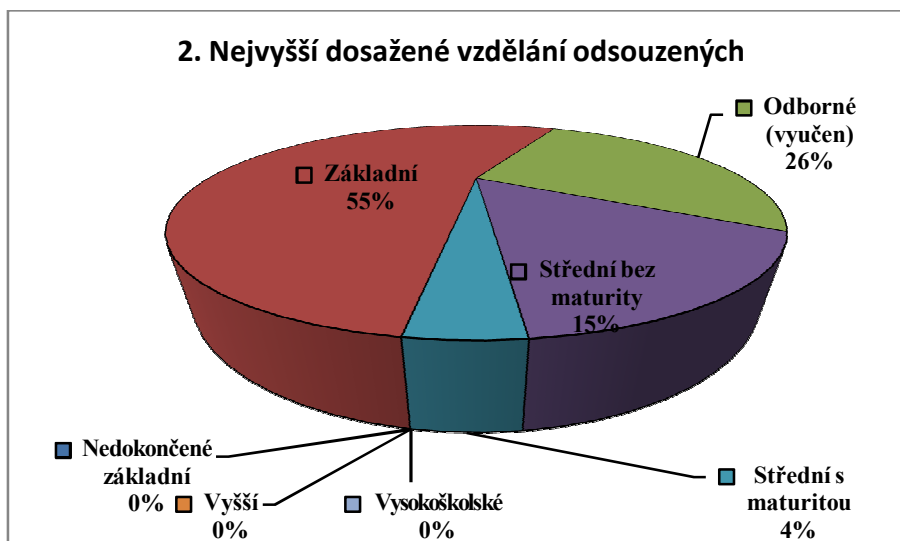
Tabulka 4 - Nejvyšší dosažené vzdělání odsouzených

2. Vzdělání odsouzených		
Položky	Počet odpovědí	Odpovědi (%)
Nedokončené základní	0	0,00%
Základní	58	54,72%
Odborné (vyučen)	28	26,42%
Střední bez maturity	16	15,09%
Střední s maturitou	4	3,77%
Vyšší	0	0,00%
Vysokoškolské	0	0,00%
Celkem odpovědí	106	100,00%

---

⁴⁹Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 83.

Graf 2 - Nejvyšší dosažené vzdělání odsouzených

Dle vyplněných odpovědí je zřejmé, že v největším zastoupení jsou odsouzení se **základním vzděláním (55%)**, následuje vzdělání **odborné s výučním listem(26%)**, **střední vzdělání bez maturity (15%)** a **středním vzděláním zakončeném maturitní zkouškou(4%)**. **Nedokončené základní vzdělání, vyšší nebo vysokoškolské vzdělání** neměl žádný z odsouzených.

Tímto výsledkem se potvrdilo tvrzení odborných zaměstnanců a údajům ze statistické ročenky z roku 2014⁵⁰ (Příloha P VII), o nízkém dosaženém vzdělání v souvislosti s intelektuální úrovní odsouzených.

---

⁵⁰Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 86.

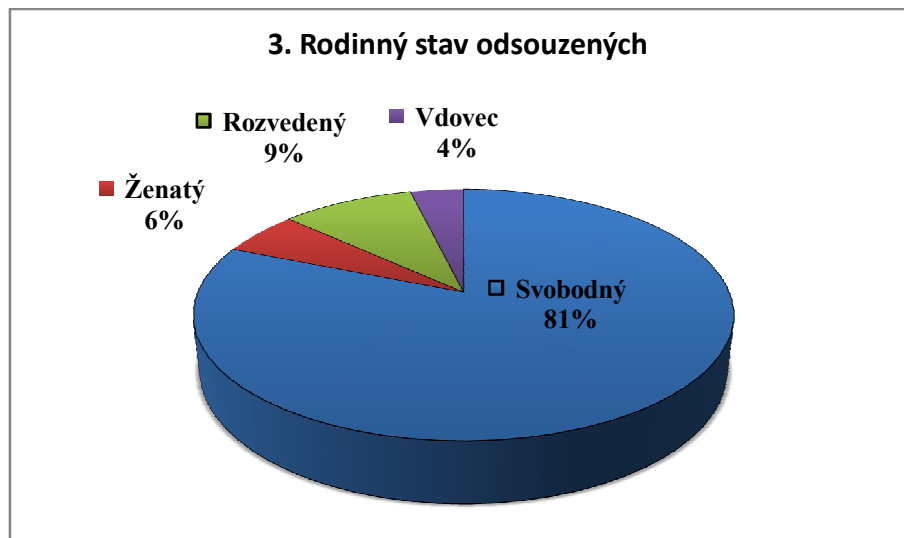
➤ **Otázka č. 3: Jaký je Váš rodinný stav?**

Zjištění rodinného stavu je součástí anamnestických dat, kterým bylo zjišťováno, v jakém vztahu se odsouzení nacházejí. Odpověď bylo možné zaškrtnout pouze dle rodinného stavu odsouzených.

Tabulka 5 - Rodinný stav odsouzených

3. Rodinný stav odsouzených		
Položky	Počet odpovědí	Odpovědi (%)
Svobodný	86	81,13%
Ženatý	6	5,66%
Rozvedený	10	9,43%
Vdovec	4	3,77%
Celkem odpovědí	106	100,00%

Graf 3 - Rodinný stav odsouzených

Výsledek dotazníkového šetření nám ukázal, že největší zastoupení mají **svobodní(81%)**, následují **rozvedení(9%)**, **ženatí(6%)** a **vdovci(4%)**.

Uvedenými údaji můžeme zhodnotit v jaké míře odsouzení uzavírají sňatky. Procentuálně **81%** odsouzených, nebylo nikdy ve svazku manželském a **19%** odsouzených

do svazku manželského vstoupilo. Získané údaje jsou podobné s údaji ze statistické ročenky VSČR⁵¹ (Příloha P VIII).

➤ **Otázka č. 4: Po kolikáté jste ve výkonu trestu odnětí svobody?**

Otázka zjišťuje míru recidivy u odsouzených. V dotazníku měli odsouzení odpovědět číselným údajem, znázorňujícím kolikrát již byly ve VTOS. Tento údaj nám poskytne míru zkušenosti odsouzených s VTOS.

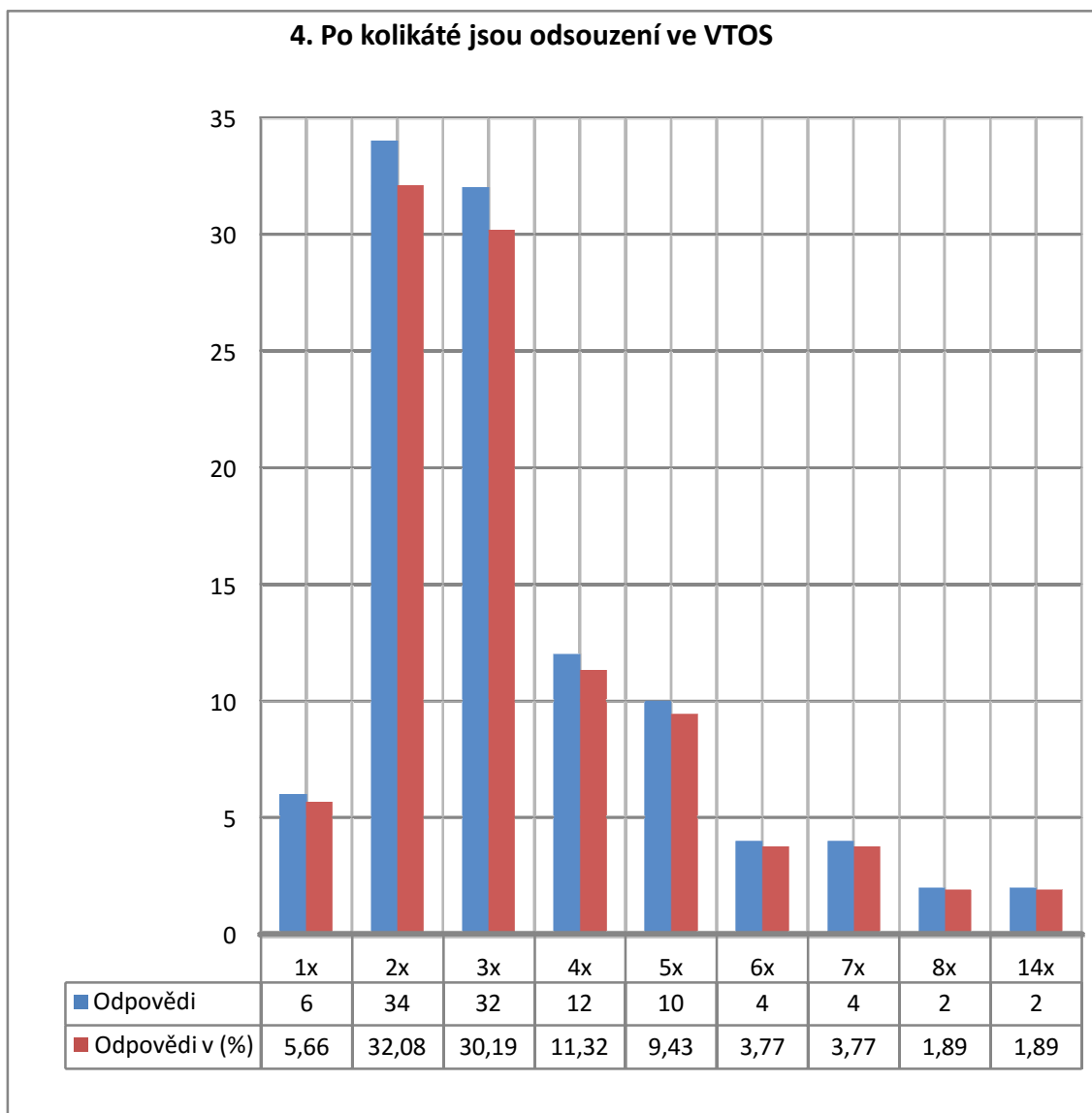
Tabulka 6 - Po kolikáté jsou odsouzení ve VTOS

4. Po kolikáté jsou odsouzení ve VTOS		
Kolikrát	Počet odpovědí	Odpovědi v (%)
1x	6	5,66%
2x	34	32,08%
3x	32	30,19%
4x	12	11,32%
5x	10	9,43%
6x	4	3,77%
7x	4	3,77%
8x	2	1,89%
14x	2	1,89%
Celkem odpovědí	106	100,00%

---

⁵¹Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 85.

Graf 4- Po kolikáté jsou odsouzení ve VTOS?

Míra recidivy u odsouzených je nejvyšší v hodnotě **2x ve VTOS(32,08%)** u celkem **34 odsouzených**. Následuje **3x ve VTOS (30,19%)u 32 odsouzených**, **4x ve VTOS (11,32%)u 12 odsouzených**, **5x ve VTOS (9,43%)u 10odsouzených**, poprvé tedy **1x ve VTOS (5,66%) u 6 odsouzených**, hodnoty **6x ve VTOS (3,77%) u 4 odsouzených** a **7x ve VTOS (3,77%) také u 4 odsouzených**se opakovali ve stejném rozsahu, podobně jako hodnoty **8x ve VTOS (1,89%)u 2 odsouzených** a **14x ve VTOS (1,89%)také u 2 odsouzených**.

Ze získaných údajů nám vychází, že **nejvyšší míra recidivy** je uložením **2. trestu odnětí svobody (32,08%)** a **nejnižší recidiva** u dotazovaných odsouzených je u **8. a 14. trestu odnětí svobody shodně (1,89%)**. Získané údaje se shodují s daty ze statistické

ročenky VSCŘ⁵², kde 2x a 3x ve výkonu trestu odnětí svobody bylo 22,00% a 15,06% odsouzených. Údaje o prvo-trestaných uvádí ročenka v 30,94% (Příloha P IX)

➤ **Otázka č. 5: Jaká je celková výše všech Vašich vykonaných trestů odnětí svobody?**

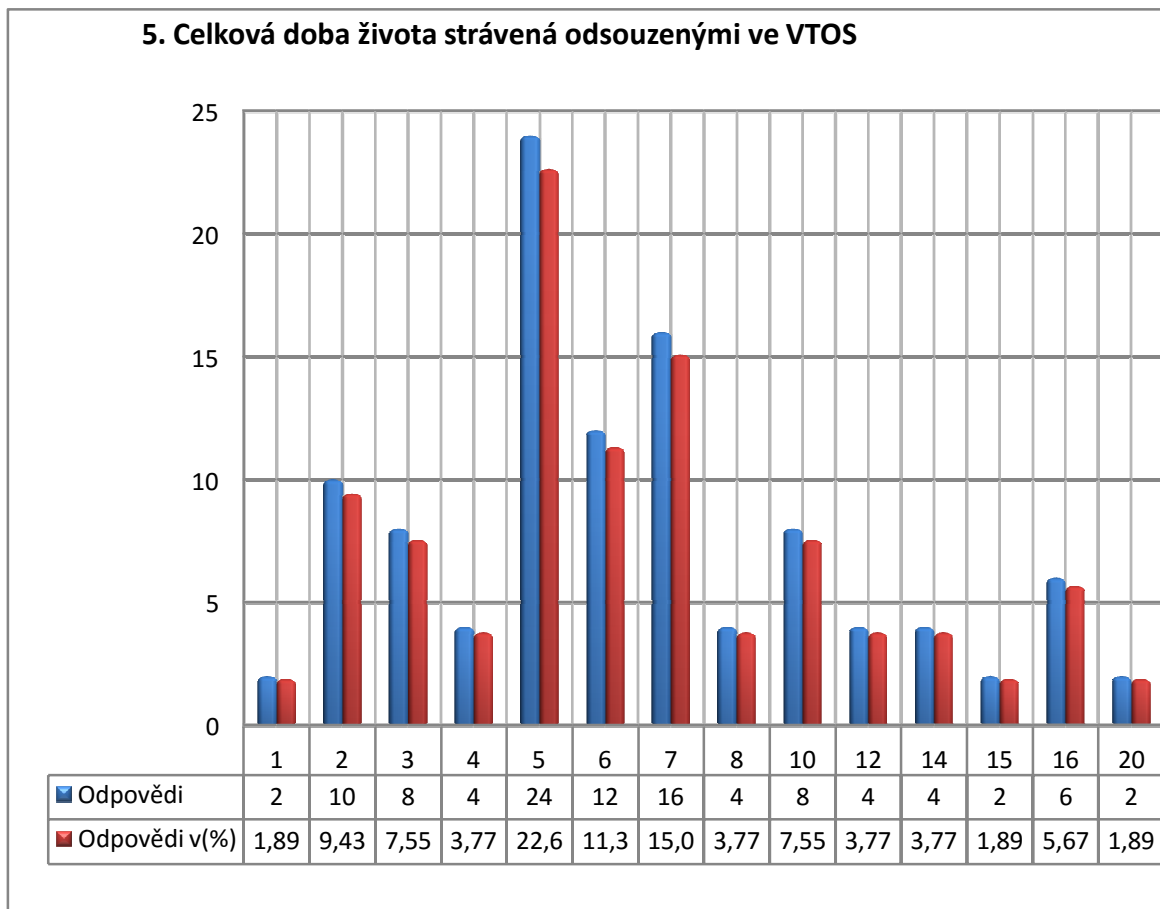
Otázka směřující na celkovou dobu již strávenou ve VTOS nám ukazuje, jakou mají odsouzení zkušenost se všemi vlivy prizonizace. Počet let strávených ve VTOS pro přehlednější vyhodnocení, které je zaokrouhleno.

Tabulka 7 - Celková doba života strávená ve VTOS

5. Celková doba života strávená ve VTOS		
Počet (roky)	Odpovědi	Odpovědi v(%)
1	2	1,89%
2	10	9,43%
3	8	7,55%
4	4	3,77%
5	24	22,64%
6	12	11,32%
7	16	15,09%
8	4	3,77%
10	8	7,55%
12	4	3,77%
14	4	3,77%
15	2	1,89%
16	6	5,66%
20	2	1,89%
Celkem odpovědí	106	100,00%

⁵²Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf, str. 87.

Graf 5- Celková doba života strávená odsouzenými ve VTOS?

Výsledky nám zobrazují, že **24 odsouzených (22,64%)** strávilo ve výkonu trestu již **5 let života**, **16 odsouzených (15,09%)** strávilo ve výkonu trestu již **7 let života**, **12 odsouzených (11,32%)** strávilo ve výkonu trestu již **6 let života**. Níže než 10% dotazovaných strávili ve VTOS, dotazovaní sestupně **2 roky života (9,43%)**, **3 a 10 let života (7,55%)**, **16 let života (5,67%)**, **4 - 8 - 12 a 14 let života (3,77%)**, **1 a 15 a 20 let života (1,89%)**.

Ze zkoumaného vzorku vychází, že dotazovaní odsouzení mají zkušenosti s výkonem trestu počínaje 1 rokem ve VTOS a konče 20 roky života.

➤ **Otázka č. 6: Jaká je výše vašeho současného trestu odnětí svobody?**

Výše současného trestu je dalším anamnestickým údajem, který znázorňuje délku současných trestů, které jsou uloženy odsouzeným.

Tabulka 8 - Výše současného trestu VTOS

6. Výše současného trestu VTOS		
(Roky)	Odpovědi (počet)	Odpovědi (%)
0,6	2	1,9%
0,8	4	3,8%
1,2	2	1,9%
1,4	2	1,9%
1,5	6	5,7%
1,6	2	1,9%
1,7	2	1,9%
2	12	11,3%
2,2	2	1,9%
2,3	2	1,9%
2,5	6	5,7%
2,9	2	1,9%
3	18	17,0%
3,4	2	1,9%
3,5	6	5,7%
4	10	9,4%
4,5	2	1,9%
5	10	9,4%
5,5	6	5,7%
6	4	3,8%
6,8	2	1,9%
9	2	1,9%
Celkem odpovědí	106	100,0

Z uvedené tabulky vyplývá, že výše současných trestů odnětí svobody u dotazovaných odsouzených je **od 7 měsíců a 3 dnů až po 9 let**.

Průměrná doba současného výkonu trestu odsouzených je 3,24 roku. U 106 dotazovaných se rovná součet všech soudem nařízených délek trestů 71,4 roku, což na jednoho odsouzeného je 0,67 roku.

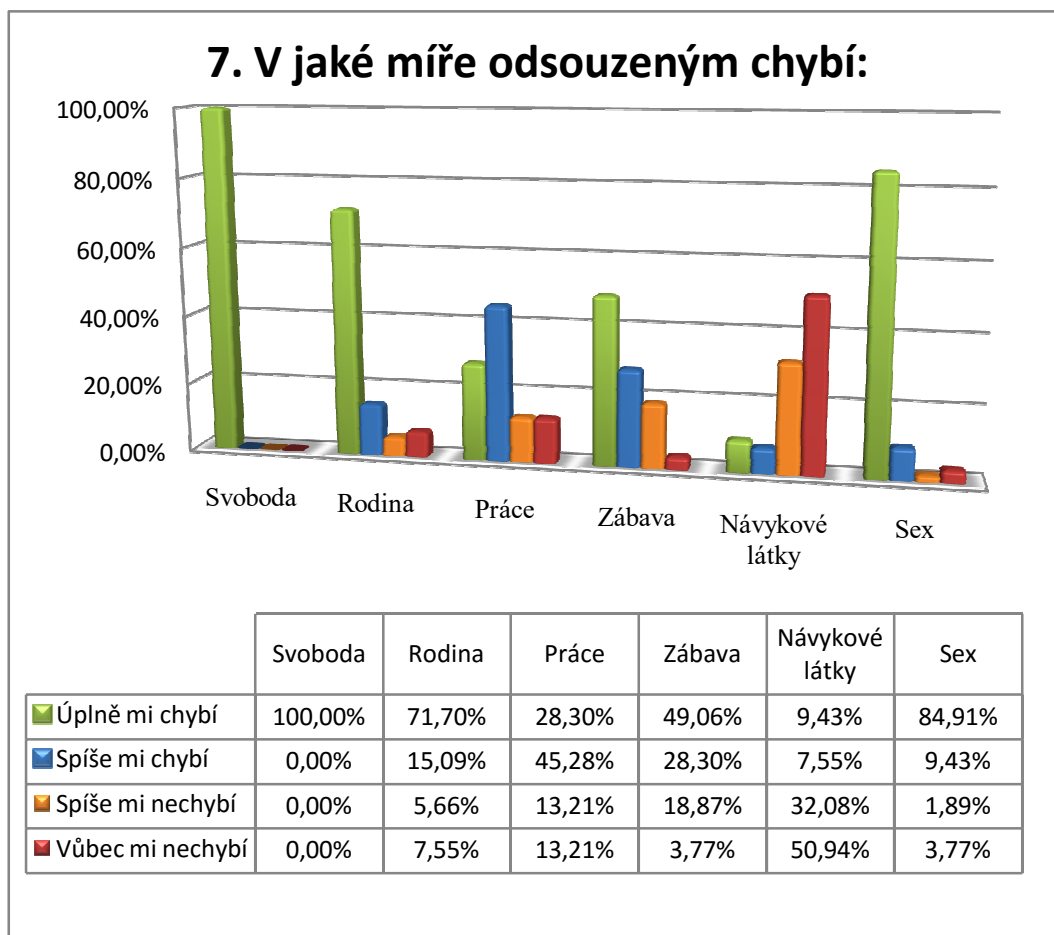
➤ **Otázka č. 7: Ohodnoťte uvedené atributy podle toho v jaké míře Vám chybí během současného VTOS?**

Zadáním uvedené otázky, bylo úkolem zjistit, které běžné potřeby odsouzeným schází ve VTOS a jakou měrou. Či naopak, které běžné potřeby odsouzeným neschází.

Tabulka 9 - V jaké míře odsouzeným chybí:

7. V jaké míře odsouzeným chybí:				
Možnosti	Úplně mi chybí	Spíše mi chybí	Spíše mi nechybí	Vůbec mi nechybí
Svoboda	106	0	0	0
Rodina	76	16	6	8
Práce	30	48	14	14
Zábava	52	30	20	4
Návykové látky	10	8	34	54
Sex	90	10	2	4

Graf 6- V jaké míře odsouzeným chybí:

Z údajů, které nám zajistilo dotazníkové šetření vyplynulo, že:

a) Svoboda dotazovaným odsouzeným **úplně chybí 100%** odsouzených. Jedná se tedy o významný vliv prizonizace a jejího působení na odsouzené. Žádná jiná škála nebyla v otázce svobody označena.

b) Rodina odsouzeným z největší části a to ze **71,70% chybí úplně**. **Spíše chybí 15,09%** dotazovaným odsouzeným. Odsouzeným v **5,66% spíše nechybí** nebo v **7,55% nechybí rodina vůbec**. Z toho šetření vyplývá, že odsouzení ve většině těžce snášejí odloučení od rodiny a jejich rodinné zázemí je pro ně důležité. Dále, že část odsouzených buď nemá žádnou rodinu, či mají rodinné problémy, které souvisí s páčáním jejich trestné činnosti.

c) **Prácespíše chybí 45,28%** odsouzeným, z toho výsledku je možno usoudit, že pracovní návyky jsou částečně vyvinuty u většiny odsouzených. Na druhém místě s **28,30%** jsou odsouzení, kterým práce **úplně chybí**. Je tedy zřejmé, že tito odsouzení, měli stálé pracovní místo a byli zvyklí chodit do práce. Odsouzení, kterým práce **spíše nechybí 13,21%** a odsouzení kterým práce nechybí vůbec 13,21% jsou ve stejném poměru. Toto může být otázkou obživy jiným způsobem než prací, nebo dostatečnou zajištěností rodiny.

d) **Zábavaúplně chybí** jedné polovině dotazovaných **49,06%**. **Spíše chybí 28,30%** odsouzeným. Tento jev lze vysvětlit přeplněností, nízkou vzdělaností a prizonizačními faktory, jako je institucionalizace a ideologizace. Odsouzeným, kterým zábavy **spíše nechybí 18,87%** nebo **nechybí vůbec 3,77%**, se buď plně přizpůsobili životu ve vězení, nebo jsou zvyklí vyhledat si příjemnou zábavu za okolnosti omezení svobody.

e) **Návykové látky** odsouzeným **vůbec nechybí v 50,94%**, **spíše nechybí 32,08%** z těchto vysokých čísel lze usoudit, že většina dotazovaných je k abúzu návykových látek zcela odmítavá, nebo je užívá rekreačně. Zato **9,43%** odsouzených návykové látky **úplně chybí** a **7,55%** **spíše chybí**. Tento výkyv v dotazníkovém šetření lze přisoudit tomu, že šetření probíhalo i na specializovaném oddělení pro osoby s poruchou chování v důsledku užívání návykových látek.

f) **Sex**chybí **úplně 84,91%** dotazovaným odsouzeným, **9,43%** **spíše chybí**, **1,89%** **spíše nechybí** a **3,77%** **vůbec nechybí**. Sex jako jedna ze základních lidských potřeb⁵³. Nedostupnost heterosexuálního sexu ve vězení je samozřejmá. U procentní části, které sex **spíše nechybí** či **úplně nechybí** je možnost kompenzace sexu masturbací, nebo homosexuálním či bisexuálním zaměřením dotazovaných.

g) **Jiné** odsouzení v této části otázky dostali možnost napsat, co jim dále chybí během současného VTOS. Jednalo se o: **„Muzika. Plavání. Jídlo. Pivo. Kamarádi a kreslení grafity. Adrenalin a možnost kladného vyřízení, podmíněného propuštění. Chybí tu spousta jiných, jako možnost být propuštěn na podmínku. Můj prvorozený syn, který se narodil na Velikonoční pondělí 28. 3. 2016.“** Jedná se o doplňující a jednotlivé faktory, které odsouzení sami označili jako chybějící ve VTOS.

---

⁵³GEIST, Bohumil. *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1993. ISBN 80-856-0528-7. str. 288.

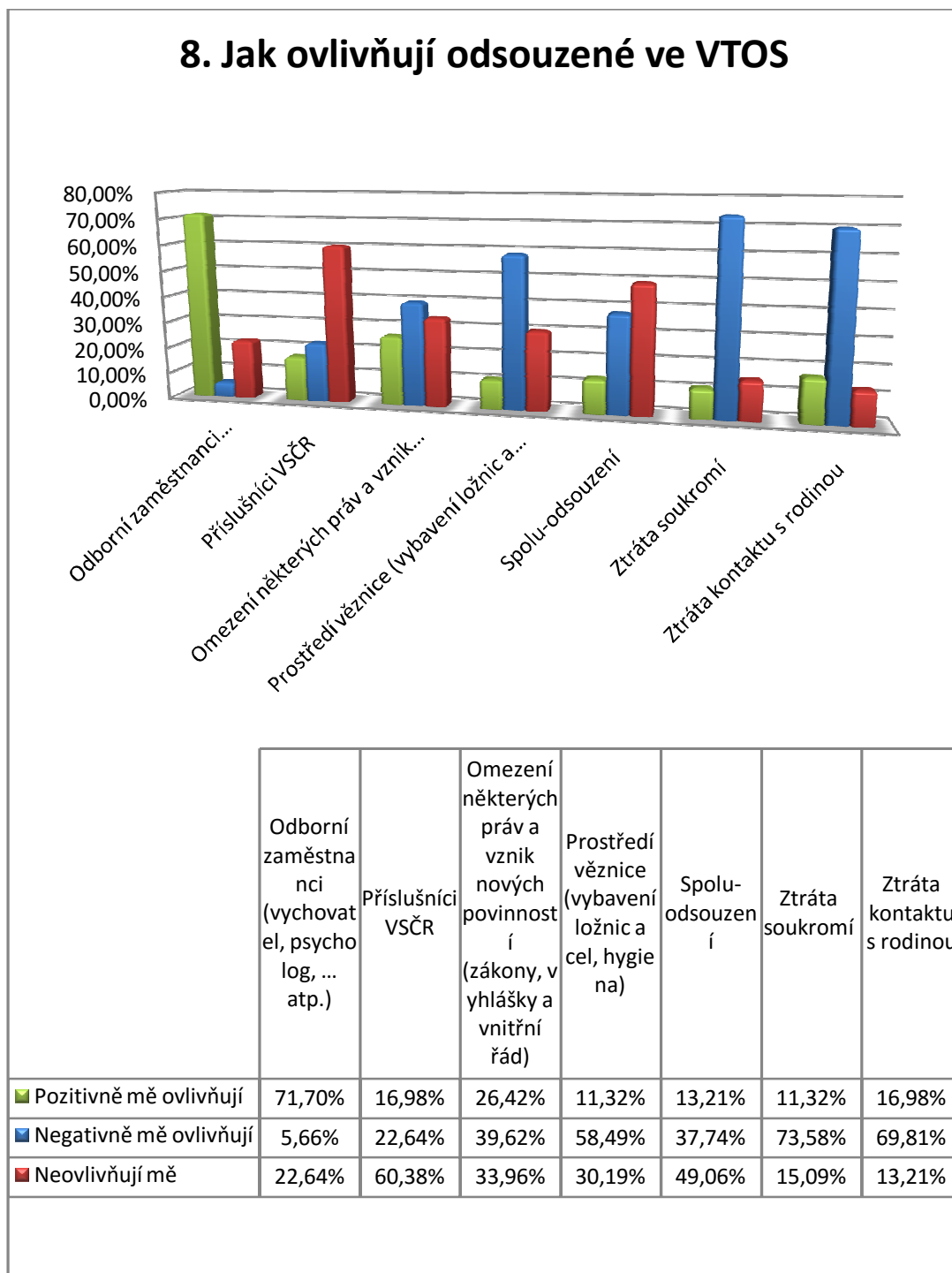
- **Otázka č. 8: Ohodnoťte uvedené atributy, podle toho, jaký vliv na Vás mají během současného uvěznění.**

Zadanou otázkou bylo potřeba zjistit, jakým způsobem jednotlivé prvky, které jsou součástí prizonizace působí na odsouzené.

Tabulka 10 - Výše současného trestu VTOS

8. Jak ovlivňují odsouzené ve VTOS			
Možnosti	Pozitivně mě ovlivňují	Negativně mě ovlivňují	Neovlivňují mě
Odborní zaměstnanci (vychovatel, psycholog, ... atp.)	76	6	24
Příslušníci VSČR	18	24	64
Omezení některých práv a vznik nových povinností (zákony, vyhlášky a vnitřní řád)	28	42	36
Prostředí věznice (vybavení ložnic a cel, hygiena)	12	62	32
Spolu-odsouzení	14	40	52
Ztráta soukromí	12	78	16
Ztráta kontaktu s rodinou	18	74	14

Graf 7- Jak ovlivňují odsouzené ve VTOS:

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno následující:

a) Odborní zaměstnanci (vychovatel, psycholog, ...atp.) pozitivně ovlivňují svou prací a svým přístupem **71,70%** dotazovaných odsouzených. **5,66%** odsouzených ovlivňují negativně a **22,64%** neovlivňují vůbec. Z těchto výsledku je možné vyvodit, že odborní zaměstnanci, nejsou represivní složkou, ale složkou pomáhající.

b) Příslušníci VSČR svou činností ve většině odpovědí **neovlivňují** odsouzené **60,38%**. Avšak **negativní vliv 22,64%** převyšuje nad **pozitivním vlivem 16,98%**. Příslušník VSČR, zejména dozorce je denně v kontaktu s odsouzenými tváří v tvář. Svými rozhodnutími a udělovanými pokyny, příkazy a razanci může tak vystupovat, jako restriktivní složka prizonizace.

c) Omezení některých práv a vznik nových povinností (zákony, vyhlášky a vnitřní řád) na odsouzené ve větší míře **působí negativně 39,62%** nebo je **neovlivňuje 33,96%**. Nejnižším údajem pro omezení některých práv a vznik nových povinností je **pozitivní ovlivnění** a to v **26,42%**. Zde se jedná o základní prizonizační faktor a to institucionalizace „výsledek adaptace na přísně a vysoce organizovaný život ve vězení“⁵⁴. Negativní ovlivnění může být způsobeno, že odsouzení se nepřizpůsobí novému řádu a nepodřídí se novým pravidlům. Pozitivní ovlivnění může být naučení určitým pravidlům a snadněji po psychické stránce snášet samotný VTOS.

d) Prostředí věznice (vybavení ložnic a cel, hygiena) je jedním z faktorů, který působí na odsouzené 24 hodin denně. V nejvyšší míře dle dotazníků odsouzené prostředí věznice **negativně ovlivňuje v 58,49%**. Ve **30,19%** dotazovaných prostředí věznice odsouzené **neovlivňuje** a **13,21%** odsouzených toto prostředí **ovlivňuje pozitivně**. Vybavení cel a ložnic je popsáno podrobně v teoretické části mé práce. Je velice jednoduché až strohé a to na úkor bezpečnosti.

e) Spolu-odsouzení jsou dalším faktorem, který působí na odsouzené 24 hodin denně. Tato společnost dalších odsouzených v nejvyšší míře **neovlivňuje 49,06%** odsouzených. **Negativní ovlivnění** vnímá **37,74%** odsouzených a **pozitivní ovlivnění** ze strany spolu-odsouzených vnímá **13,21%** odsouzených. Z výše uvedených údajů můžeme vyvodit, že spolu-odsouzení neovlivňují nebo negativně ovlivňují ostatní odsouzené. Pouze 13,21% odsouzených vnímá působení spolu-odsouzených jako pozitivum.

---

⁵⁴ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. str. 119., ISBN 978-80-7380-138-0.

f) *Ztráta soukromí* je při uvěznění neodmyslitelnou součástí. Nejvíce dotazovaných ohodnotilo ztrátu soukromí jako **negativní ovlivnění 73,58%**. Neovlivňuje to **15,09%** odsouzených a jako **pozitivum** ztrátu soukromí hodnotí **11,32%** dotazovaných odsouzených. Pokud není odsouzený ubytovaný samostatně je takřka vždy v místnosti či na vycházce spolu s dalšími odsouzenými. Ztráta soukromí je dle získaných dat ve většině případech vnímána negativně.

g) *Ztráta kontaktu s rodinou* nejvíce ovlivňuje odsouzené **negativně** a to v **69,81%** dotazovaných. **16,98%** dotazovaných odsouzených uvedlo, že ztráta kontaktu s rodinou je **ovlivňuje pozitivně**. **Neovlivnění** této ztráty kontaktu s rodinou uvedlo **13,21%** dotazovaných odsouzených. Ztráta kontaktu s rodinou je ve většině odpovědí vnímána negativně, tento údaj koresponduje se sedmou otázkou v dotazníku. Kde 71,70% dotazovaných odpovědělo, že jim rodina úplně chybí. Tato otázka sloužila jako kontrolní, pro zjištění většiny nepravdivých odpovědí.

➤ **Otázka č. 9: Ztráta svobody (pobyt ve VTOS) je pro Vás omezující v těchto aspektech:**

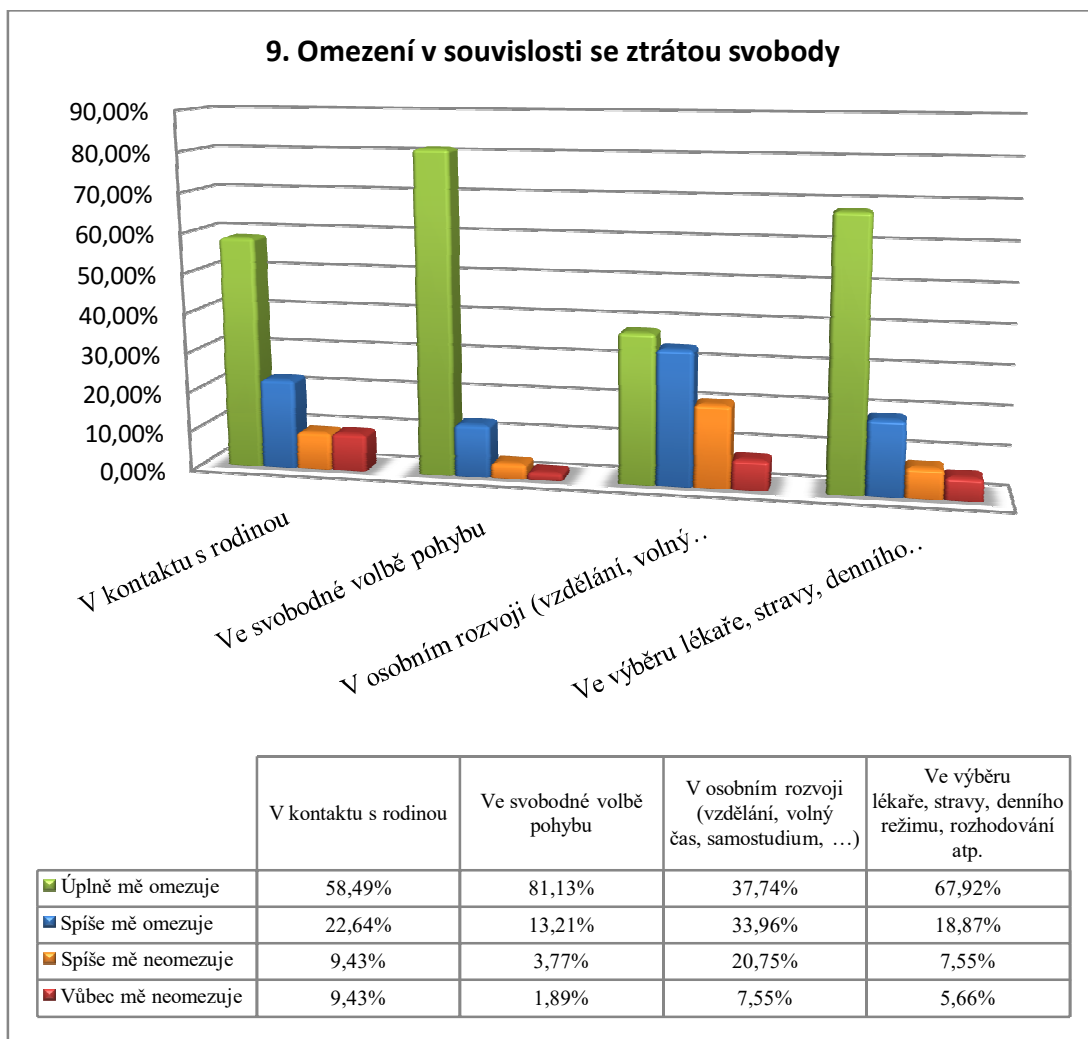
Uvedená otázka měla zhodnotit vybrané možnosti, které omezují odsouzené a v jaké míře.

Tabulka 11 - Omezení v souvislosti se ztrátou svobody

9. Omezení v souvislosti se ztrátou svobody				
Možnosti	Úplně mě omezuje	Spíše mě omezuje	Spíše mě neomezuje	Vůbec mě neomezuje
V kontaktu s rodinou	62	24	10	10
Ve svobodné volbě pohybu	86	14	4	2
V osobním rozvoji (vzdělání, volný čas, samostudium, ...)	40	36	22	8
Ve výběru lékaře, stravy, denního režimu, rozhodování atp.	72	20	8	6

Graf 8- Omezení v souvislosti se ztrátou svobody:

a) *V kontaktu s rodinou* v souvislosti s **úplným omezením** hovoří více než polovina dotazovaných odsouzených a to v **58,49%**. **22,64%** odsouzených odpovědělo, že VTOS je **spíše omezuje** v kontaktu s rodinou. **Spíše neomezuje 9,43%** a **vůbec neomezuje 9,43%** dotazovaných odsouzených. Výkon trestu odnětí svobody podle získaných údajů je pro odsouzené více omezující v kontaktu s rodinou.

b) *Ve svobodné volbě pohybu* se cítí **úplně omezenými 81,13%** dotazovaných odsouzených. VTOS **spíše omezuje 13,21%** odsouzených a **3,77%** **spíše neomezuje**. Naprosto **neomezení** se v tomto případě cítí **1,89%** dotazovaných odsouzených. Svobodná volba pohybu utvrzuje funkci uvěznění. Volný pohyb a omezená svoboda pohybu je tedy dle získaných údajů pro odsouzené citelná v 94,33% odpovědí.

c) *V osobním rozvoji (vzdělání, volný čas, samostudium, ...)* se úplně omezenými cítí 37,74% odsouzených. **Spíše omezuje** 33,96% odsouzených a **spíše neomezuje** 20,75% dotazovaných odsouzených. **Vůbec neomezeni** v osobním rozvoji se cítí 7,55% odsouzených. Ze získaných dat lze usoudit, že více než 70% odsouzených cítí se ztrátou svobody i ztrátu v osobním rozvoji.

d) *Ve výběru lékaře, stravy, denního režimu, rozhodování atp.* vnímá **úplné omezení** největší část odsouzených a to **67,92%**. Ztráta možnosti výběru ... **spíše omezuje** 18,87% odsouzených. 7,55% dotazovaných odsouzených odpovědělo, že toto omezení je **spíše neomezuje** a 5,66% odsouzených si omezení **vůbec nepřipouští**. Zde je patrný vliv uvěznění a s ním spojené legislativy a vnitřního řádu. Proto větší část odsouzených toto omezení může vnímat jako úplné omezení.

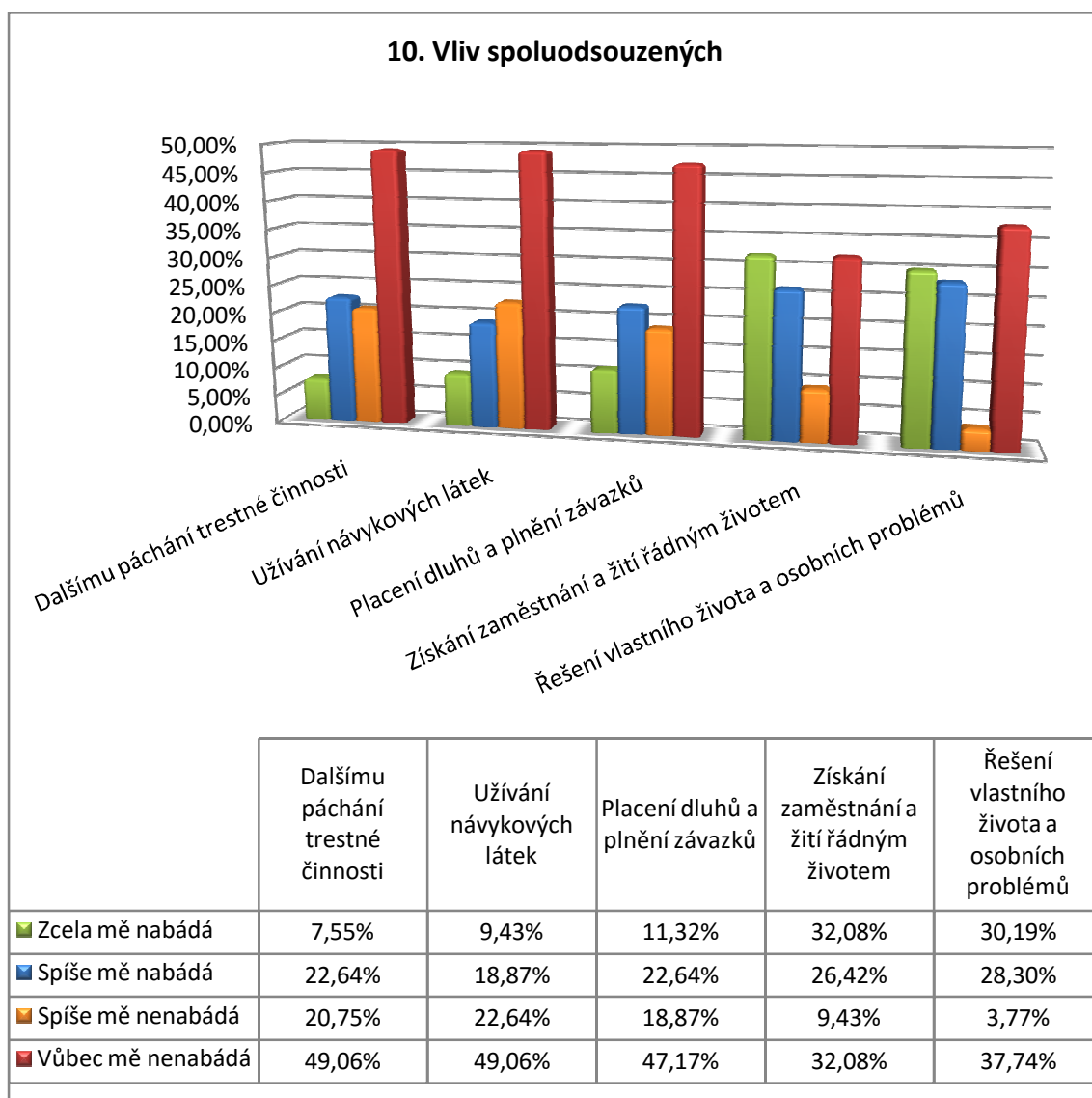
➤ **Otázka č. 10: Kontakt se spolu-odsouzenými Vás nabádá (inspiruje) k:**

Spolu-odsouzení mají na sebe významný vliv. Tento vliv se zejména týká působení v souvislosti s kriminální kariérou, či ovlivněním z uvěznění.

Tabulka 12 - Vliv spolu-odsouzených

10. Vliv spolu-odsouzených				
Možnosti	Zcela mě nabádá	Spíše mě nabádá	Spíše mě nenabádá	Vůbec mě nenabádá
Dalšímu páčání trestné činnosti	8	24	22	52
Užívání návykových látek	10	20	24	52
Placení dluhů a plnění závazků	12	24	20	50
Získání zaměstnání a žití řádným životem	34	28	10	34
Řešení vlastního života a osobních problémů	32	30	4	40

Graf 9- Vliv spolu-odsouzených

a)...K: *Dalšímu páčání trestné činnosti* podle dotazovaných odsouzených nedochází ze strany spolu-odsouzených **žádnému nabádání** k páčání další trestné činnosti ve **49,06%**. Ostatní spolu-odsouzení **spíše nabádají** další odsouzené k páčání trestné činnosti v **22,64%**. Vlivem, kterým ostatní spolu-odsouzení **spíše nenabádají** k páčání další trestné činnosti je hodnota odpovědí **20,75%**. Nejnižší, ale zcela negativní odpověď pro společnost je, že **7,55%** odsouzených **zcela nabádá** ostatní odsouzené k páčání další trestné činnosti. Vliv spolu-odsouzených, v souvislosti s návratem k páčání trestné činnosti po propuštění je ve většině odpovědí příkladný a vhodný.

b) ...K: Užívání návykových látek není vůbec nabádáno 49,06% dotazovaných odsouzených. **Spíše nenabádáno** ze strany spolu-odsouzených je 22,64% dotazovaných. Dotazovaní odsouzení uvedli, že je spolu-odsouzení **spíše nabádají** k užívání návykových látek v 18,78% odpovědí. V negativním slova smyslu je 9,43% odsouzených, kteří odpověděli, že je ostatní spolu-odsouzení **zcela nabádají** k užívání návykových látek. Ohledně užívání návykových látek, lze tedy říci, že negativní vliv spolu-odsouzených je nižší, než pozitivní.

c) ...K: Placení dluhů a plnění závazků je v 47,17% dotazovanými odsouzenými odpovězeno, že ostatní spolu-odsouzení je **vůbec nenabádají**. Oproti 22,64% odpovědí, které označili vliv spolu-odsouzených jako **spíše nabádající**. 18,87% odsouzených odpovědělo, že je ostatní spolu-odsouzení **spíše nenabádají** k placení dluhů a plnění závazků. Jako zcela znepokojivé je, že pouze 11,32% spolu-odsouzených **zcela nabádá**. Negativní ovlivnění spolu-odsouzenými je z hlediska této otázky zcela zřejmé.

d) ...K: Získání zaměstnání a žití řádným životem v této otázce dotazovaní odpověděli, 32,08% je ostatní spolu-odsouzení **zcela nabádají** a v 32,08% je ostatní odsouzení **nenabádají vůbec**. Jako **spíše nabádající** označilo 26,42% dotazovaných odsouzených oproti **spíše nenabádající** v 9,43%. Zde dochází k rozporu, který ukazuje na nejednotný názor na zaměstnání a řádný život. Přibližně 30% odsouzených má pozitivní vliv na své spolu-odsouzené a 30% má naopak vliv negativní.

e) ...K: Řešení vlastního života a osobních problémů **vůbec nenabádá 37,74%** spolu-odsouzených dotazované odsouzené, oproti 30,19% dotazovaných, kteří odpověděli, že je ostatní odsouzení **zcela nabádají** nebo **spíše nabádají** shodněve 28,30%. 3,77% z dotazovaných odsouzených **není spíše nabádáno**. Z odpovědí, je zde patrné, že pozitivně v této otázce ovlivňuje své spolu-odsouzené většina odsouzených. Oproti negativnímu vlivu, který má za následek, neřešení vlastního života a osobních problémů.

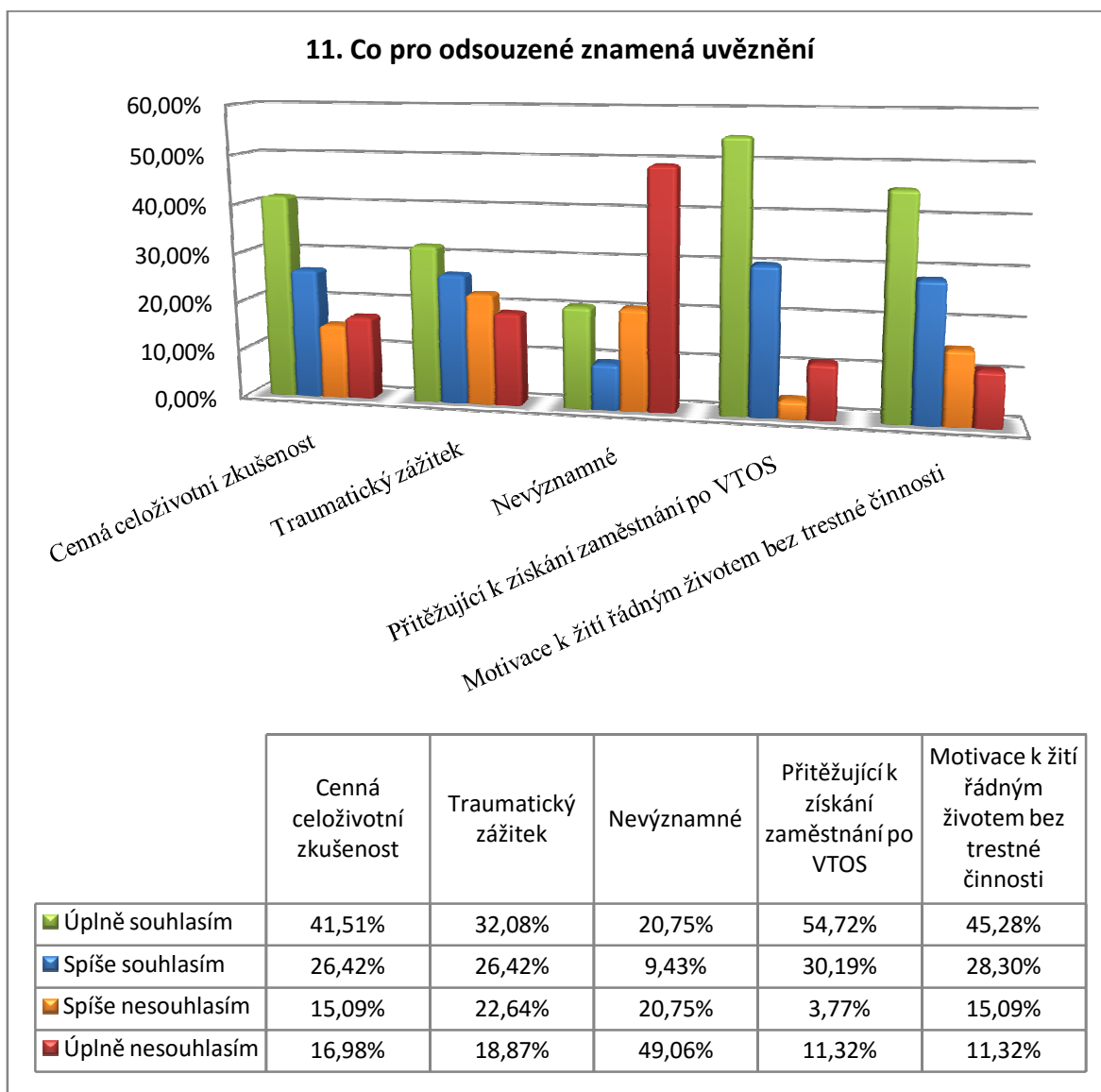
➤ **Otázka č. 11: Uvěznění je pro Vás:**

Tato otázka má vyhodnotit, co pro odsouzené znamená ve vybraných odpovědích.

Tabulka 13 - Co pro odsouzené znamená uvěznění

11. Co pro odsouzené znamená uvěznění				
Možnosti	Úplně souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Úplně nesouhlasím
Cenná celoživotní zkušenost	44	28	16	18
Traumatický zážitek	34	28	24	20
Nevýznamné	22	10	22	52
Přítěžující k získání zaměstnání po VTOS	58	32	4	12
Motivace k žití řádným životem bez trestné činnosti	48	30	16	12

Graf 10- Co pro odsouzené znamená uvěznění

a) *Cenná celoživotní zkušenost* je uvěznění pro **41,51%** úplně souhlasících dotazovaných odsouzených. **26,42%** dotazovaných odsouzených odpovědělo, že **spíše souhlasí**. S uvězněním jako celoživotní zkušeností naopak **úplně nesouhlasí 16,98%** a **spíše nesouhlasí 15,09%** dotazovaných odsouzených. Pro většinu dotazovaných odsouzených je uvěznění cennou celoživotní zkušeností, zhruba 1/3 odsouzených s tímto nesouhlasí.

b) *Traumatický zážitek* je pro **32,08%** odsouzených, kteří **plně souhlasí, 26,42%** **spíše souhlasí**. Odsouzení, kteří **spíše nesouhlasí 22,64%** s tvrzením že uvěznění je traumatický zážitek. **Úplně nesouhlasící 18,87%** a nejméně zastoupená skupina dotazovaných označila vězení jako netraumatický zážitek. Zde je samozřejmě individuální hodnocení daného kritéria, které pro osobnost může a nemusí být traumatické.

c) *Nevýznamné* není uvěznění pro **49,06%**, kteří označili odpověď **úplně nesouhlasím**. Shodně bylo odpovězeno odpověďmi **úplně souhlasím a spíše nesouhlasím** ve **20,75%** z čehož vyplývá, že **1/5 odsouzených bere uvěznění s určitým významem** a **1/5 dotazovaných odsouzených věznění přikládá malý význam**. **9,43%** dotazovaných odsouzených odpovědělo, že je věznění pro ně **spíše nevýznamné**.

d) *Přítěžující k získání zaměstnání po VTOS* je pro **54,72%** úplně souhlasících odsouzených. **Spíše souhlasících 30,19%** odsouzených odpovědělo na tvrzení, že uvěznění je spíše přítěžující pro získání zaměstnání po VTOS. **Úplně nesouhlasících 11,32%** odsouzených nevidí v uvěznění přítěž pro získání zaměstnání po VTOS. Nejnižší procento dotazovaných odsouzených uvedlo, že **spíše nesouhlasí 3,77%** s tímto tvrzením. Z hlediska častého požadavku zaměstnavatelů na čistý trestní rejstřík, je složité získat dobře placenou práci. Této podmínky je si vědomo **84,91%** dotazovaných odsouzených. Opačně **15,09%** dotazovaných odsouzených již v současné době může mít zajištěnou práci, či pracovat po VTOS nehodlá.

e) *Motivace k žití řádným životem bez trestné činnosti* je pro **45,28** **plně souhlasících** odsouzených. **28,30%** odsouzených s tímto tvrzení **spíše souhlasí**. Oproti **15,09%** odsouzených, kteří v uvěznění **spíše nesouhlasí** s motivací pro žití řádným životem po VTOS, podobně jako **11,32%** odsouzených, kteří **úplně nesouhlasí** s motivací k žití řádným životem naprosto žádnou.

f) *Jiné* v této části otázky odsouzení dostali možnost napsat, co pro ně znamená naučivost. Odsouzení uvedli: „*Ztráta cenného času. Záleží na každém z nás, kdo si co od tut do života odnese. Co jak pro koho, motivace pro mě můj narozený chlapec Matýsek.*“ Z těchto volných odpovědí dostáváme zajímavou hodnotu a tou je čas. Dále jsou to niterní postoje a rodina.

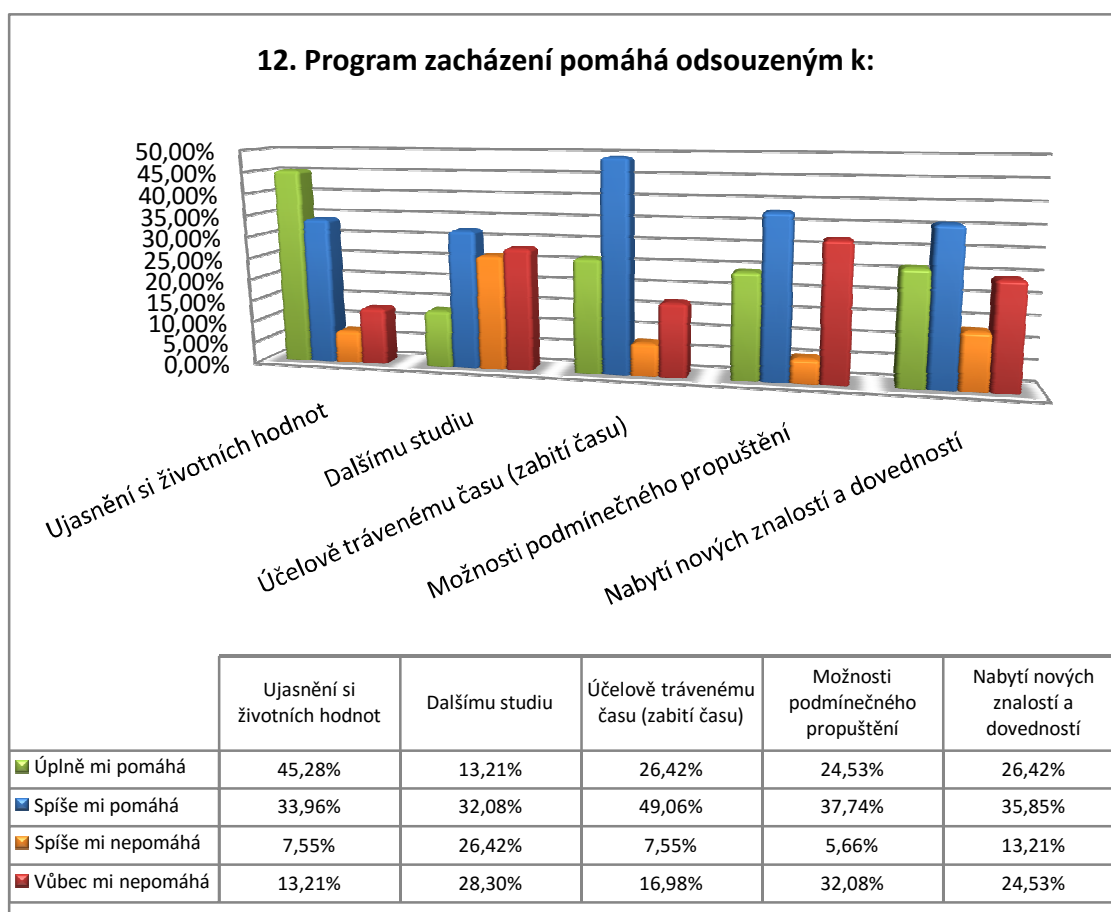
➤ **Otázka č. 12: Aktivity programu zacházení Vám pomáhají k:**

Uvedená otázka měla zhodnotit, jak pomáhá program zacházení odsouzeným ve vybraných životních aspektech.

Tabulka 14- Program zacházení pomáhá odsouzeným k:

12. Program zacházení pomáhá odsouzeným k:				
Možnosti	Úplně mi pomáhá	Spíše mi pomáhá	Spíše mi nepomáhá	Vůbec mi nepomáhá
Ujasnění si životních hodnot	48	36	8	14
Dalšímu studiu	14	34	28	30
Účelově trávenému času (zabití času)	28	52	8	18
Možnosti podmíněčného propuštění	26	40	6	34
Nabytí nových znalostí a dovedností	28	38	14	26

Graf 11- Program zacházení pomáhá odsouzeným k:

a) **Ujasnění si životních hodnot úplně pomáhá 45,28%** dotazovaných odsouzených, **33,96%** odsouzených **spíše pomáhá**. Program zacházení v ujasnění si životních hodnot **zcela nepomáhá 13,21%** odsouzených a **spíše nepomáhá 7,55%** dotazovaným odsouzeným. Z výše uvedených odpovědí lze říci, že program zacházení má pozitivní vliv na myšlení odsouzených.

b) **Dalšímu studiu spíše pomáhá 32,08%** dotazovaným odsouzeným oproti opačnému pólu odpovědí, že program zacházení v tomto ohledu **zcela nepomáhá v 28,30%**. Jako **spíše nepomáhající** se program zacházení jeví **26,42%** dotazovaným odsouzeným. **Úplnou pomoc** pro další studium vidí program zacházení pouze **13,21%** dotazovaných odsouzených. Dle vyhodnocení získaných odpovědí je patrné, že program zacházení spíše či vůbec nepomáhá odsouzeným k dalšímu studiu.

c) **Účelově trávenému času (zabití času)** se program zacházení jeví v největší míře jako **spíše pomáhající** v účelovém trávení času a to v **49,06%** dotazovaných odsouzených. Následuje odpověď, že program zacházení **úplně pomáhá** k účelovému trávení času **26,42%** odsouzených, kteří takto program zacházení vnímají. **16,98%** dotazovaných

odsouzených si myslí, že program zacházení **zcela nepomáhá** vytvářet účelové trávení času a **7,55%** odsouzených si myslí, že program zacházení spíše nepomáhá. Dodatek v závorce k této otázce byl přidán až po ukončení druhého před-výzkumu, protože odsouzení nebyli schopni pojmu účelově trávený čas porozumět. Z dotazníkového šetření tedy vyplývá, že **75,47%** odsouzených program zacházení přijali jako formu trávení času, aby jim rychleji ubíhal VTOS.

d) Možnosti podmíněného propuštění **37,74%** odsouzených uvedlo, že program zacházení a **spíše pomáhá** k možnosti podmíněného propuštění, oproti **32,08%** dotazovaných odsouzených, kteří uvádí, že jim program zacházení v tomto směru **vůbec nepomáhá**. **24,53%** odsouzených s tímto tvrzení zcela souhlasí a uvádí, že ji program zacházení jim **zcela pomáhá** k podmíněnému propuštění. **5,66%** dotazovaných odsouzených uvedlo, že program zacházení jim v tomto směru **spíše nepomáhá**. V otázce programu zacházení a možnosti podmíněného propuštění je rozpor. Více než 1/3 dotazovaných odsouzených uvedla, že jim program spíše pomáhá, avšak podobný podíl odsouzených je toho názoru, že program zacházení jim vůbec nepomáhá k podmíněnému propuštění. Převažující většina ovšem v této rozporuplné otázce je, že **62,26%** program zacházení zcela nebo spíše pomáhá dotazovaným odsouzeným k podmíněnému propuštění.

e) Nabytí nových znalostí a dovedností tvrzení většiny dotazovaných odsouzených je, že program zacházení k uvedenému **spíše pomáhá 35,85%** a **26,42%** odsouzených uvedlo, že jim program zacházení v tomto ohledu **úplně pomáhá**. Oproti **24,53%** odsouzeným, kteří uvedli, že jim program zacházení **vůbec nepomáhá** či **spíše nepomáhá** u **13,21%** dotazovaných odsouzených. V této otázce je znatelná převaha odpovědí, které mají pozitivní ráz, a lze tedy říci, že program zacházení odsouzeným spíše pomáhá k získání nových znalostí a dovedností.

f) Jiné v této části otázky dostali odsouzení možnost napsat, další možnost k čemu jim pomáhá program zacházení. Odsouzení uvedli: „*Ještě jsem to nepodstoupil, takže nevím. Jen těm co jsou pozorní.*“ První uvedená volná odpověď je reakcí prvo-trestaného odsouzeného, který vyplňoval dotazník den poté, co přijel do věznice Příbram. Druhé tvrzení je obecně známou pravdou.

7.3 Resumé výzkumu

Z provedeného výzkumu vyplývá, že nejcitelněji odsouzení vnímají ztrátu svobody. Tyto získané údaje ovšem nekorespondují s uvedenými počty strávených let ve vězení a uvedenými počty odsouzení. Otázka ohledně nejvyššího dosaženého vzdělání nám ukázala, že největší počet odsouzených má pouze základní vzdělání. S dosaženým vzděláním, také souvisí návyky na práci, které byly uvedeny ve vyšších hodnotách pozitivních než negativních formě. Otázka užívání návykových látek je pozitivní, protože více respondentů uvedlo, že návykové látky jim nechybějí. Získanými daty bylo zjištěno, že rodina je důležitá a postrádá jí větší část dotazovaných. Sex chybí většině odsouzeným.

Zaměstnanci působí na odsouzené spíše pozitivně, ale příslušníci VSČR dle odpovědí odsouzených spíše nepůsobí vůbec. Prostředí věznice a její režim vnímají odsouzení více negativně. Ohledně omezení v osobním rozvoji, ve výběru lékaře, stravy atp. odsouzení hodnotí jako více omezující.

Vliv spolu-odsouzených ohledně páčání další trestné činnosti, užívání návykových látek a placení dluhů je v pozitivní míře spíše nižší. Nabádání spolu-odsouzenými, aby žili řádným životem a řešili své osobní problémy, dotazovaní uvádí, že část spolu-odsouzených je v této otázce ovlivňuje pozitivně a část negativně.

Uvěznění je pro většinu dotazovaných cenná a traumatická zkušenost, která jim po ukončení VTOS učiní problémy pro získání práce. Uvěznění je pro většinu dotazovaných motivace pro žití řádným životem. Významná část odsouzených odmítla tvrzení, že uvěznění je pro ně nevýznamné.

Programy zacházení pomáhají ujasnit si životní hodnoty, účelově trávit čas, k možnosti získání podmíněného propuštění a k novým znalostem většině odsouzených. Nízkou hodnotou odpovědí v otázce programu zacházení bylo, že jim program zacházení pomáhá k dalšímu studiu.

Závěrem výzkumu je třeba podotknout, že vězeňství v současné době začíná uplatňovat Koncepti vězeňství do roku 2025. Tento výzkum, tedy může poskytnout údaje pro další výzkum, kterým se může zhodnotit funkčnost nové koncepce.

ZÁVĚR

Mnou vybrané téma bakalářské práce osobně považuji za vhodné. Vzhledem k mé profesi a studijnímu zaměření mi pomohlo rozšířit znalosti a vědomosti ve studiu sociálněpedagogiky a v jiném náhledu na mou profesi. Věznice je atypická v mnoha ohledech oproti civilnímu prostředí. To, co platí v civilním životě, ve věznici již platit nemusí.

Teoretická část práce se zaměřila na popis mezinárodní a české legislativy, která ovlivňuje odsouzené a stanoví současné podmínky uvěznění ve VTOS. V dalších kapitolách se práce zaměřuje na vliv příslušníků a odborných zaměstnanců na odsouzené současně s prizonizačními vlivy. Výčet vybraných vlivů na odsouzené je zohledněn na čas, který tito zaměstnanci tráví mezi vězňenými osobami. Pro přiblížení problematiky ostatních vnějších vlivů, které na odsouzené během VTOS působí, jsou tyto vlivy vyjmenovány a podrobně popsány.

Provedený výzkum můžeme považovat jako přínos pro penitenciární a penologická studia vězeňského prostředí. Přínosem jistě může být i pro samotné odborné zaměstnance, příslušníky či ředitele věznic. Data získaná dotazníkovým šetřením by měla sloužit jako model ke zlepšení fungování penitenciárního prostředí, ve kterém by zejména mělo docházet k úspěšné resocializaci.

Zaměření v otázkách resocializace by mělo být ve vzdělávání odsouzených, ve snaze o snížení recidivy. Ve vytváření pracovních míst a pracovních návyků odsouzených. Snížení výskytu omamných a psychotropních látek ve věznicích. Ve zlepšení prostředí ve věznicích. Vytvoření morálních hodnot odsouzených, aby byli schopni platit své dluhy a závazky. Pro mnohé odsouzené je uvěznění cenná životní zkušenost, ale podle míry recidivy tato zkušenost není dostatečně motivující k tomu, aby po ukončení VTOS začali žít řádným životem. Programy zacházení by se měli orientovat na potřeby odsouzených, které využijí v běžném životě nejčastěji. Měli by motivovat ke vzdělání, samostudiu, k možnosti ukončit trest v polovině či ve dvou třetinách trestu.

Není pochyb o tom, že současný VTOS může pomoci resocializovat odsouzeného, ale jsou odsouzení, kterým současná podoba věznění a vlivů, úplnou resocializaci neumožní. Problém vězeňství se netýká jen odsouzených, ale celé populace. Proto by se vězeňství a zejména snížení recidivy mělo umístit mezi priority společnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

ČERNÍKOVÁ, Vratislava. et al. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-138-0.

ČERNÍKOVÁ, Vratislava. - MAKARIUSOVÁ, Vlasta. *Úvod do penologie*. Praha: Sociálně právní institut, spol. s.r.o. Most, 1997.

DOLÁK, Antonín. *Netrestat, ale léčit*. Brno: IMS Brno, 2011.

FOUCAULT, Michael a Helena HARTLOVÁ. *Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-860-1996-9.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-859-3179-6.

GEIST, Bohumil. *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1993. ISBN 80-856 0528-7.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*, 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-85-6

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-717-8303-X.

JŮZL, M. *Penitenciaristika a penologie II*, Brno: IMS Brno, 2013. ISBN 978-80-87182-34-5

KARABEC, Z. a kolektiv: *Dlouhodobé tresty odnětí svobody*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004.

KARABEC, Z., DIBLÍKOVÁ, S., MACHÁČKOVÁ, R. *Krátkodobé tresty odnětí svobody*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2000.

LEITMAIER, V. *Rakouská nauka o vězeňství*. Vídeň: C. k. dvorní a státní tiskárna, 1890.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-0592-7.

NAKONEČNÝ, Milan a Helena HARTLOVÁ. *Sociální psychologie: kniha o zrodu vězení*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7.

NETÍK, Karel, Stanislav HÁJEK a Daria NETÍKOVÁ. *Psychologie v právu: úvod do forenzní psychologie*. C.H. Beck, 1997. ISBN 80-717-9177-6.

RASZKOVÁ, Tereza a Stanislava HOFERKOVÁ. *Kapitoly z penologie I*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. ISBN 978-80-7435-264-5.

RADVAN, Eduard - VAVŘÍK, Michal: *Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách*. Brno: Institut mezioborových studií, 2009.

SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie I. díl.: Úvod do teorie trestu a trestání*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-203-6.

SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie II. díl.: Teorie a praxe zacházení s vězňnými*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-204-3.

SOCHŮREK, Jan. *Kapitoly z penologie III. díl.: Negativní jevy ve vězení*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-205-0.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie propomáhající profese*. Vyd. 3., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2004. Beckova skripta. ISBN 80-7178-802-3.

Zákony

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1993 Sb. O vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍ PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stáži České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 169/1999 Sb. O výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., Řád výkonu trestu odnětí svobody.

Nářízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 08/2009 Kynologie I. část.

Nářízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 08/2009 Kynologie II. část.

Nářízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 12/2012 Předcházení a odhalování násilí mezi vězňenými osobami.

Nářízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 28/2015 O organizaci duchovní služby ve VS ČR.

Nářízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 36/2014 Kázeňské řízení u obviněných, odsouzených a chovanců.

Nariadení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 23/2014 O vězeňské a justiční strážci.

Nariadení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 05/2016 O zaměstnancích a příslušnicích zabezpečujících VV, VTOS a VZD.

Internetové stránky

Seznam vyhlášených mezinárodních smluv [online]. Praha: Ministerstvo zahraničí ČR, 2015 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/public/43/88/6b/1429109_1370935_seznam_vyhlasenych_mezinarodnich_smluv.pdf

Kompendium úmluv, doporučení a usnesení Rady Evropy týkajících se penitenciární oblasti [online]. EU: Rada Evropy, 2009 [cit. 2016-01-17]. Dostupné z: www.vscr.cz/client_data/./Kompendium/Kompendium2009_final.pdf

Koncepce vězeňství do roku 2025 [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/wp-content/uploads/2016/01/Koncepce-II.doc>

Statistická ročenka 2014 [online]. Praha: Vězeňská služba ČR, 2015 [cit. 2015-12-17]. Dostupné z: http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/19/file/spr%C3%A1vn%C3%AD/statistiky/Statistick%C3%A9%20ro%C4%8Denky/Rocenka_2014.pdf

Jiné zdroje

KILIAN, Zdeněk., *Vznik, vývoj a náprava kriminálního chování*. Olomouc, 2010. Rigorózní práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra psychologie Filozofické fakulty.

SKOŘEPOVÁ, Ladislava., *Osobnosti české penitenciaristiky a jejich přínos sociální pedagogice.Brno 2013.*Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně - Institut mezioborových studií, Fakulta humanitních studií, Katedra sociální pedagogiky. Vedoucí bakalářské práce Miloslav JÚZL

Sborník příspěvků:.. *ročník mezinárodní konference Lidská práva v proměnách času.*
V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2012.
ISBN 978-80-7394-358-5.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republiky
EVP	Evropská vězeňská pravidla
LZPaS	Listina základních práv a svobod
NGŘ	Nariadení generálního ředitele
VOVT	Vedoucí oddělení výkonu trestu
VŘ	Vnitřní řád věznice
VSČR	Vězeňská služba České republiky
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
ZVOVT	Zástupce oddělení výkonu trestu

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1</i> - Věk odsouzených.....	49
<i>Graf 2</i> - Nejvyšší dosažené vzdělání odsouzených.....	51
<i>Graf 3</i> - Rodinný stav odsouzených.....	52
<i>Graf 4</i> - Po kolikáté jsou odsouzení ve VTOS?.....	54
<i>Graf 5</i> - Celková doba života strávená odsouzenými ve VTOS?.....	55
<i>Graf 6</i> - V jaké míře odsouzeným chybí:.....	59
<i>Graf 7</i> - Jak ovlivňují odsouzení ve VTOS:.....	62
<i>Graf 8</i> - Omezení v souvislosti se ztrátou svobody:.....	65
<i>Graf 9</i> - Vliv spolu-odsouzených.....	67
<i>Graf 10</i> - Co pro odsouzené znamená uvěznění.....	69
<i>Graf 11</i> - Program zacházení pomáhá odsouzeným k:.....	72

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 - Přehled duchovní péče ve VSČR v roce 2014.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabulka 2- Výzkumný soubor.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 3- Věk odsouzených.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabulka 4 - Nejvyšší dosažené vzdělání odsouzených.....</i>	<i>50</i>
<i>Tabulka 5 - Rodinný stav odsouzených.....</i>	<i>52</i>
<i>Tabulka 6 - Po kolikáté jsou odsouzení ve VTOS.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabulka 7 - Celková doba života strávená ve VTOS.....</i>	<i>55</i>
<i>Tabulka 8 - Výše současného trestu VTOS.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabulka 9 - V jaké míře odsouzeným chybí:.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabulka 10 - Výše současného trestu VTOS.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabulka 11 - Omezení v souvislosti se ztrátou svobody.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabulka 12 - Vliv spolu-odsouzených.....</i>	<i>66</i>
<i>Tabulka 13 - Co pro odsouzené znamená uvěznění.....</i>	<i>69</i>
<i>Tabulka 14- Program zacházení pomáhá odsouzeným k:.....</i>	<i>71</i>

SEZNAM PŘÍLOH

P I – Naplněnost českých věznic k 31. 1. 2016

P II – Program zacházení

P III – Komplexní zpráva SARPO

P IV – Brožura SARPO

P V – Žádost o povolení k provedení výzkumu ve Věznici Příbram

P VI – Věkové složení odsouzených v k 31. 12. 2014

P VII – Nejvyšší dosažené vzdělání odsouzených k 31. 12. 2014

P VIII – Rodinný stav odsouzených k 31. 12. 2014

P IX – Kolikrát byly odsouzení ve VTOS k 31. 12. 2014

P X – Dotazník použitý k výzkumu

PŘÍLOHA P I: NAPLNĚNOST ČESKÝCH VĚZNIC K 31. 1. 2016

Organizační jednotky	UBYTOVACÍ KAPACITA 4 m ² /osobu			STAV			VYUŽITELNOST v %		
	pro VV	pro VTOS	celkem	obviněných	odsouzených	celkem	pro VV	pro VTOS	celkem
Bělušice		557	557	0	628	628	-	112,75%	112,75%
Brno	268	262	530	177	255	432	66,04%	97,33%	81,51%
Břeclav	27	196	223	24	177	201	88,89%	90,31%	90,13%
České Budějovice	124	158	282	77	187	264	62,10%	118,35%	93,62%
Heřmanice	-	707	707	0	877	877	-	124,05%	124,05%
Horní Slavkov	-	710	710	0	751	751	-	105,77%	105,77%
Hradec Králové	163	253	416	143	211	354	87,73%	83,40%	85,10%
Jičice	-	735	735	0	776	776	-	105,58%	105,58%
Karviná	-	203	203	0	181	181	-	89,16%	89,16%
Kuřim	-	468	468	0	577	577	-	123,29%	123,29%
Kynšperk nad Ohří	-	834	834	0	960	960	-	115,11%	115,11%
Liberec	123	250	373	113	229	342	91,87%	91,60%	91,69%
Litoměřice	235	123	358	165	169	334	70,21%	137,40%	93,30%
Mírov	-	369	369	0	346	346	-	93,77%	93,77%
Nové Sedlo	-	405	405	0	443	443	-	109,38%	109,38%
Odolov	-	300	300	0	381	381	-	127,00%	127,00%
Olomouc	137	132	269	122	116	238	89,05%	87,88%	88,48%
Opava	-	367	367	0	303	303	-	82,56%	82,56%
Oráčov	-	475	475	0	561	561	-	118,11%	118,11%
Ostrava	297	226	523	288	242	530	96,97%	107,08%	101,34%
Ostrov nad Ohří	83	825	908	81	945	1026	97,59%	114,55%	113,00%
Pardubice	-	680	680	0	721	721	-	106,03%	106,03%
Plzeň	198	954	1152	128	1 063	1191	64,65%	111,43%	103,39%
Praha - Pankrác	376	729	1105	284	721	1005	75,53%	98,90%	90,95%
Praha - Ruzyně	323	573	896	235	547	782	72,76%	95,46%	87,28%
Příbram	-	868	868	0	973	973	-	112,10%	112,10%
Rapotice	-	761	761	0	844	844	-	110,91%	110,91%
Rýnovice	-	500	500	0	537	537	-	107,40%	107,40%
Stráž pod Ralskem	-	736	736	0	678	678	-	92,12%	92,12%
Světlá nad Sázavou	2	761	763	1	752	753	50,00%	98,82%	98,69%
Teplice	89	78	167	67	92	159	75,28%	117,95%	95,21%
Valdice	-	1098	1098	0	973	973	-	88,62%	88,62%
Vinařice	-	900	900	0	1 006	1006	-	111,78%	111,78%
Všehrdy	-	589	589	0	615	615	-	104,41%	104,41%
Znojmo	20	207	227	13	205	218	65,00%	99,03%	96,04%
Věznice úhrnem	2465	17989	20454	1918	19042	20960	77,81%	105,85%	102,47%
<i>Brno nemocnice</i>	-	113	113	15	46	61	-	40,71%	53,98%
<i>Praha-Pankrác nem.</i>	-	97	97	8	73	81	-	75,26%	83,51%
<i>Brno detenční ústav</i>	-	48	48	-	27	27	-	56,25%	56,25%
<i>Opava detenční ústav</i>	-	82	82	-	31	31	-	37,80%	37,80%
Celkem	2 465	18 329	20 794	1 941	19 219	21 160	78,74%	104,86%	101,76%

PŘÍLOHA P II: PROGRAM ZACHÁZENÍ

Program zacházení ve VTOS aktualizace

Kód vězně:

Příjmení:

Jméno:

	Cíle programu	Program speciálního zacházení Respektovat společenské, etické a zákonné normy, formovat sebekázeň, osobní odpovědnost a rozvážnost při volbě přiměřených prostředků k uspokojování svých potřeb a zájmů. Zapojením do pracovních aktivit si vytvářet a upevňovat pracovní návyky. Zapojením se do vzdělávacích aktivit získá at a rozšiřovat vědomosti a znalosti. Zapojením do speciálně výchovných aktivit posilovat osobní kompetence. Zapojením do zájmových aktivit si vytvářet a posilovat návyky na kvalitní trávení volného času Udržovat pro-sociální kontakty.
1.	Pracovní aktivity pracovně zařadit v rámci věznice	- pracovní zařazení dle možností věznice - WSM - úklidové práce ve prospěch věznice
2.	Vzdělávací aktivity Studuje ŠVS: ne Počet hodin studia na ŠVS: 0,00	- sebe-obslužné aktivity - občanská nauka
3.	Speciálně výchovné aktivity	- programové učení sociální - na výzvu se zapojit do modulů osobnost a finance
4.	Zájmové aktivity	- kulturní kroužek - sportovní kroužek (s ohledem na aktuální zdravotní stav)
5.	Oblast utváření vnějších vztahů	- udržovat kontakt se soc. zázemím

Přiřazené aktivity

Kód aktivity	Typ aktivity	Název aktivity
Tento program zacházení jsem si zvolil a zavazuji se jej plnit datum		..... podpis odsouzeného
datum		..... podpis speciálního pedagoga
datum Schvaluji:		..... podpis ŘV /I.ZŘV

PŘÍLOHA P III: KOMPLEXNÍ ZPRÁVA SARPO

(Stránek 6)

Komplexní zpráva o odsouzeném

Kód vězně: Příjmení: Jméno: Vytvořeno:

AKTUALIZACE KOMPLEXNÍ ZPRÁVY SARPO STATICKE FAKTORY

VERZE SARPO: ZÁKLADNÍ

TRESTNÁ ČINNOST:

Odsouzený.

TRESTNÍ MINULOST:

V minulosti již byl odsouzen za protiprávní činnost. Doposud byl 11x ve výkonu trestu odnětí svobody nepodmíněně. Celkový počet záznamů v opisu z evidence Rejstříku trestů, včetně toho aktuálního, činí 20.

Výkon trestu odnětí svobody byl celkem odložen 2x. K jeho přeměně došlo 1x.

Obecně prospěšné práce byly uloženy celkem 2x. K jeho přeměně došlo 2x.

Odnětí svobody nepodmíněně bylo uloženo celkem 17x. Podmíněně propuštěn nebyl.

Poprvé byl odsouzen za protiprávní činnost: § 3/1a,d zák č. 150/69 Sb. Bylo to ve věku 16 let. Při propuštění z posledního věznění dosáhl 49 let věku. Při nástupu do aktuálního věznění dosáhl 49 let věku. Za posledních pět let celková doba věznění překročila hranici jednoho roku.

ZPŮSOBENÁ ÚJMA:

V minulosti lze nalézt protiprávní čin násilné povahy (násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci).

Za protiprávní činnost se sexuálním kontextem nebyl v minulosti odsouzen. Za protiprávní činnost s drogovým kontextem nebyl v minulosti odsouzen.

AKTUÁLNÍ A OSTATNÍ TRESTNÁ ČINNOST:

V současné době odsouzený vykonává trest odnětí svobody za protiprávní činnost: § 178/1,2- porušování domovní svobody, § 205/1a,b,2,3- krádež a § 228/1- poškození cizí věci. Odnětí svobody nepodmíněně bylo uloženo v délce trvání: 2r. Trest vykonává ve věznici s ostrahou.

Popis trestné činnosti:

Čtyřikrát se vloupal do chat, kde přespával, konzumoval potraviny a zcizoval uložené věci. Na odcizených věcech způsobil škodu 35.472.-Kč. Poškozením objektů vznikla další škoda 8.055.-Kč. Zatajení věci pocházející z trestné činnosti.

Výsledné riziko statických faktorů je vysoké, míra rizika je 56,4 ze 100.

ADAPTACE - PROJEVY CHOVÁNÍ A VYSTUPOVÁNÍ V NÁSTUPNÍM ODDĚLENÍ

Projevy chování vůči zaměstnancům:

- komunikuje minimálně, kontakt nevyhledává

Projevy chování k ostatním odsouzeným:

Nebyly zjištěny žádné z popisovaných negativních projevů chování odsouzeného vůči ostatním odsouzeným.

Mimořádné projevy nežádoucího chování:

Nebyly zjištěny žádné mimořádné projevy nežádoucího jednání.

Respektování norem výkonu trestu odnětí svobody:

- své povinnosti si řádně plní

- zná svá práva i povinnosti

DYNAMICKÉ FAKTORY

--BYDLENÍ--

Popis aktuálního stavu:

Trvalý pobyt má hlášen na adrese Jako kontaktní adresu uvádí: s přítelkyní (jméno neuvedl, v současné době vztah netrvá). Po výkonu trestu se bude vracet na adresu:

Popis situace před nástupem do výkonu trestu:

- stabilní, perspektivní

Rizika:

Má právně ošetřené bydlení, které nemá formální charakter. Bydlení odpovídá běžnému standardu, není ničím limitováno. Bydlí v prostředí, které není charakterizováno jako rizikové, výskyt rizikového chování je spíše ojedinělý. Konflikty v místě bydlení nemá. Bydlení má nízkou souvislost s trestnou činností.

Doplnění hodnotitele k rizikům: dle sdělení odsouzeného se před nástupem do výkonu trestu zdržoval na adrese trvalého bydliště, ale za záznamu rozsudku, bylo zjištěno, že odsouzený vykrádal chatové domky, ve který nějakou dobu i přespával

Motivace k řešení objektivně zjištěných rizik:

Odsouzený si neuvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Bydlení.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 1,3. Hodnotitel zvýšil hodnotu objektivního hodnocení o 1 stupeň.

Výsledná hodnota rizika je 2,3 z 10.

--ZAMĚSTNÁNÍ--

Popis aktuálního stavu:

Naposledy byl odsouzený legálně zaměstnán jako pracoval u firmy, jako svářeč. Aktuální zdravotní stav neomezuje možnost pracovního uplatnění. Odsouzený uvádí, že mu nebyl přiznán žádný ze stupňů invalidity. Dále hodnotitel uvádí: po propuštění pracoval u zmíněné firmy cca 1 týden, poté byl bez PP, hlášen na ÚP do doby nástupu VT.

Popis situace před nástupem do výkonu trestu:

- zaměstnán (1týden v 10/2014)
- bez zaměstnání (10/2014-12/2014)

Před aktuálním vězněním byl odsouzený v evidenci Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání.

Rizika:

Možnost využití kvalifikace v praxi je z objektivních důvodů snížena. Informace k riziku Rizikový průběh předchozích zaměstnání chybí. Informace k riziku Dlouhodobě nezaměstnaný chybí. Před výkonem trestu nenastala situace, že by byl bez zaměstnání a zároveň nebyl v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce.

Má nedostatečné pracovní zkušenosti, s ohledem k jeho věku a osobním poměrům by měla být pracovní zkušenost větší. Zaměstnání má nízkou souvislost s trestnou činností. Doplnění hodnotitele: 8tříd. ZŠ, vyučen v oboru truhlář- 3 roky, vlastní svářečský průkaz

Motivace k řešení objektivně zjištěných rizik:

Odsouzený si neuvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Zaměstnání.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 3,3. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení. Výsledná hodnota rizika je 3,3 z 10.

--FINANCE--

Popis situace před nástupem do výkonu trestu:

- mzda, plat, odměna
- sociální dávky

Při pohovoru odsouzený potvrzuje tyto závazky: SV, zdravotní pojišťovna- výši dluhů neví, škoda způsobená tr. činností- 44.000Kč.

Rizika:

Nemá žádné legální příjmy, krom těch, které plynou ze sociální politiky státu nebo z podpory sociálního okolí. Informace k riziku Nelegální příjmy chybí. Své závazky doposud bezproblémově plnil. Nevhodným nakládáním s finančními prostředky se občas dostává do finanční tísně. Finance mají střední souvislost s trestnou činností. Doplnění hodnotitele k rizikům: možnost doplnění nevyužita

Motivace k řešení objektivně zjištěných rizik:

Odsouzený si neuvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Financí.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 5. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení.

Výsledná hodnota rizika je 5 z 10.

--RODINA A SOCIÁLNÍ KONTAKTY--

Popis aktuálního stavu:

Odsouzený je svobodný. Vlastní děti: 2. Z toho nezletilých dětí ve vlastní péči: 0.

Okruh osob, se kterými kontakt udržuje nebo se kterými po dobu věznění bude chtít udržovat:

- rodiče (nežijí)
- sourozenci neví, v kontaktu byli před nástupem do VT)
- děti kontakt udržuje)

Odsouzený je aktuálně bez kontaktů se svým sociálním zázemím.

Rizika:

Nikdo z osob blízkých se nikdy nepodílel na páchání trestné činnosti. Je v pravidelném kontaktu s osobami s kriminální minulostí. Udržoval nekonfliktní mezilidské vztahy. Má dlouhodobě narušenou komunikaci se svým sociálním zázemím. Sociální kontakty mají střední souvislost s trestnou činností. Doplnění hodnotitele k rizikům: možnost doplnění nevyužita

Motivace k řešení objektivně zjištěných rizik:

Odsouzený si neuvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Rodina a sociální kontakty.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 4. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení.

Výsledná hodnota rizika je 4 z 10.

--Doklad totožnosti--

Odsouzený má občanský průkaz k dispozici ve věznici. Datum konce platnosti: 16.09.2024.

--VZDĚLÁNÍ A VÝCHOVA--

Popis stavu vzdělání:

Úroveň znalosti českého jazyka:

Zaznamenání aktuálního stavu v procesu vzdělávání:

Základní vzdělání dokončil: Střední vzdělání zakončil získáním výučního listu: obor truhlář .

Kurzy, praxe, dovednosti, schopnosti a jazykové znalosti:

Odsouzený v minulosti absolvoval: Svářečské kurzy- plyn, el. oblouk, svař. o ochr. atm.- svař. pr. platný.

Má pracovní praxi: Truhlář, svářeč, zámečnické práce, taxikář,.

Popis stavu výchovy:

Výchova probíhala v rodinném prostředí.

Úplná rodina: oba rodiče do 18 let.- rodiče již nežijí.

V chování odsouzeného v dětství nebyly identifikovány žádné sociálně patologické vzorce chování.

Trávení volného času v dětství:

Neorganizovaná forma:

- zájmové a sportovní aktivity: kopaná, hokej, st. tenis,.

- pasivní forma u televize, počítače, tabletu apod.: PC- uživatelsky.

Rizika:

Odsouzený má dokončené vyšší než základní vzdělání. Rodinné prostředí lze charakterizovat jako funkční. Rodinné prostředí bylo bez kriminální zátěže. Výchova probíhala vždy v rodinném prostředí. Výchova probíhala v úplné rodině. Ojedinele nebo krátkodobě se vyskytly některé ze symptomů poruch chování v dětství. Nikdy nebyl členem žádné závadové skupiny. Faktor s trestnou činností nesouvisí. Doplnění hodnotitele k rizikům: možnost doplnění nevyužita

Motivace:

Odsouzený si uvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Vzdělání a výchova, přiznává souvislost těchto rizik s trestnou činností, ale nemá zájem o jejich řešení.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení v této oblasti je 0,4. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení. Výsledná hodnota rizika je 0,4 z 10.

--ZÁVISLOSTI--

Alkohol v hodnoceném období nesehrál žádnou negativní roli v životě odsouzeného. Drogy v hodnoceném období nesehrály žádnou negativní roli v životě odsouzeného.

Hraní v hodnoceném období nesehrálo žádnou negativní roli v životě odsouzeného.

Odsouzený se označuje za kuřáka, průměrnou denní spotřebu cigaret odhaduje na 1 ks.

Rizika:

Odsouzený se příležitostně, nebo náhodně vyskytuje v blízkosti jedinců z problémových skupin. V jeho životě nacházíme ojedinelé a méně závažné dopady spojené s problémovým chováním. Výdaje spojené s problémovým chováním lze hodnotit jako zvládnutelné. Ze zjištěných údajů lze učinit závěr, že v současnosti ani v minulosti nebyl závislý. Není a nebyl patologickým hráčem. Závislosti mají nízkou souvislost s trestnou činností. Doplnění hodnotitele k rizikům: možnost doplnění nevyužita

Motivace:

Odsouzený si neuvědomuje rizika, která byla identifikovaná pro oblast Závislosti.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 2,7. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení. Výsledná hodnota rizika je 2,7 z 10.

--OSOBNOST A CHOVÁNÍ--

Aktuální psychický stav:

V posledních týdnech u odsouzeného nedošlo k žádným neobvyklým změnám. Nebyly nalezeny žádné okolnosti, kterým by bylo třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Popis situace:

V rámci rozhovoru bylo zjištěno, že v životě odsouzeného nedošlo k událostem, které by hodnotil jako traumatizující. V anamnéze nenacházíme žádný projev maladaptivního chování (suicidální pokus, automutilace, volní odmítání stravy).

Rizika:

V rámci hodnocení agresivních projevů v chování odsouzeného byly zjištěny zcela výjimečně případy brachiální agrese. Jejich průběh byl negativně ovlivněn okolnostmi. Ostatní druhy agresivního chování nacházíme ojediněle. Nacházíme projevy sympatií k některým projevům skupiny, kterou lze zařadit do kriminální subkultury.

V rámci zhodnocení rizik v komunikačních strategiích odsouzeného nacházíme ojedinělou tendenci k ovládnutí druhých lidí a jejich využívání ve svůj prospěch. Lež používá nad rámec běžných konvencí a spíše defenzivně. Za určitých okolností se dostává do konfliktu s formálními autoritami.

V rámci zhodnocení rizik vyplývajících z životního stylu odsouzeného lze konstatovat, že se vědomě a opakovaně vyskytuje na rizikových místech a dostává se do rizikových situací. Běžné situace dokáže vlastním úsilím zvládat. S náročnějšími situacemi si neví rady a při jejich zvládnutí selhává. Nezodpovědné chování se v životě odsouzeného opakuje. Při řešení i běžných problémů spoléhá na pomoc druhých, popřípadě na to, jak věci dopadnou. Pravidla a normy porušuje opakovaně. Je iniciátorem takových situací. V některých oblastech svých názorů akceptuje protiprávní jednání antisociálního charakteru. Není vůbec nebo jen málo motivovaný k tomu řádně pracovat. Osobnost a chování mají střední souvislost s trestnou činností.

Doplnění hodnotitele k rizikům: možnost doplnění nevyužita

Motivace:

Odsouzený nemá zájem řešit otázku motivace k řešení rizik v oblasti Osobnost-chování.

Vyhodnocení:

Objektivní hodnocení této oblasti je 5,5. Hodnotitel ponechal hodnotu objektivního hodnocení.

Výsledná hodnota rizika je 5,5 z 10.

Výsledné riziko dynamických faktorů je vysoké, míra rizika je 52,1 ze 100.

PROTEKTIVNÍ FAKTORY

- Má dlouhodobě stabilní a perspektivní bydlení, které bude s největší pravděpodobností pokračovat i po skončení výkonu trestu.
- Byl vychováván ve stabilním rodinném zázemí.
- Úspěšně dokončil proces vzdělávání.
- Svou odbornost si rozvíjel v rámci dalšího studia.
- Nebyl členem žádné závadové sociální skupiny.
- V současnosti je jeho psychický stav bez výrazných abnormalit.
- Postoj k trestné činnosti je realistický.

SEBEHODNOCENÍ ODSOUZENÉHO

Oblasti, které měl odsouzený dle subjektivního názoru vyřešeny:

- najít si stálé bydlení
- udržet si stálé bydlení
- získat pracovní zkušenost
- mít jistý a pravidelný příjem
- bydlet s osobami páchajícími trestnou činností nebo v rizikovém prostředí
- dokončit si své vzdělávání nebo získat další potřebnou kvalifikaci
- vycházet se svojí rodinou
- být bez partnera
- vycházet bezkonfliktně s partnerem
- být bez přátel
- starat se o své děti

Oblasti, které neměl odsouzený dle subjektivního názoru vyřešeny, ale zvládal je:

- dokázat hospodařit se svými financemi
- vyhnout se kontaktu s přáteli, nebo známými, kteří mají konflikty se zákonem, příp. berou drogy
- vyhnout se návštěvám rizikových míst
- vycházet bezkonfliktně s autoritami
- vyhnout se nadměrné konzumaci alkoholu nebo braní drog
- vyhnout se hraní hazardních her nebo automatům

- zvládnout pocity osamělosti
  - zvládnout pocity méněcennosti
  - zvládnout svou snadnou ovlivnitelnost druhými lidmi
  - zvládnout stát si za svými názory
  - zvládnout své agresivní chování a zkratové jednání
  - zvládnout obavy ze své budoucnosti
  - zvládnout svou nerozhodnost
  - zvládnout svou netrpělivost, když se mi nebude nějaký čas dařit
  - najít si smysluplnou (bez trestné činnosti) náplň volného času
- Oblasti, které neměl odsouzený dle subjektivního názoru vyřešeny a nezvládal je:

- najít si stálé zaměstnání
  - udržet si stálé zaměstnání
  - řešit své dluhy a pohledávky včetně výživného
  - využít příležitost k nápravě vlastních chyb
- Oblasti, které souvisí dle subjektivního názoru odsouzeného s jeho aktuální trestnou činností:

- odsouzený neoznačil žádnou oblast

Odsouzený hodnotí svou trestnou činnost: Co jiného jsem měl dělat, když jsem se dostal do takové situace. Jako motivaci pro řešení svých problémů uvádí: již žít bezkonfliktní život a vyřešení dluhů. Subjektivní míra zodpovědnosti (0-10): Cítí se zcela zodpovědný za trestný čin, za který je aktuálně ve výkonu trestu (10).

ZÁVĚR

STATICKE FAKTORY:

- riziko: vysoké
- míra rizika: 56,4 ze 100

RIZIKO ÚJMY:

- pro SARPO - Z nebylo riziko újmy hodnoceno

DYNAMICKÉ FAKTORY:

- riziko: vysoké
- míra rizika: 52,1 ze 100

VÝČET FAKTORŮ S RIZIKY VYSKYTUJÍCÍMI SE V ZÁVAŽNÉ MÍŘE

ZAMĚSTNÁNÍ

- minimální pracovní zkušenost
- Souvislost s trestnou činností: nízká
- Motivace k řešení rizik: neuvědomuje si rizika

FINANCE

- nedostatečné legální příjmy pro pokrytí základních životních potřeb
- finance souvisí s trestnou činností

Souvislost s trestnou činností: střední

Motivace k řešení rizik: neuvědomuje si rizika

RODINA A SOCIÁLNÍ KONTAKTY

- kontakty s osobami s kriminální minulostí
- nefungující sociální zázemí
- rodina a sociální kontakty souvisí s trestnou činností

Souvislost s trestnou činností: střední

Motivace k řešení rizik: neuvědomuje si rizika

OSOBNOST A CHOVÁNÍ

- vyhledávání rizikových míst a situací
- selhávání v běžných životních situacích
- nezodpovědnost v chování
- pasivita při řešení životních situací
- obtíže s dodržováním pravidel a norem
- akceptace protiprávního jednání
- nezájem o řádnou práci
- osobnost-chování souvisí s trestnou činností

Souvislost s trestnou činností: střední

Motivace k řešení rizik: je bez zájmu o řešení

ZÁVAŽNÉ SKUTEČNOSTI:

Statické faktory:

- opakovaný pobyt ve výkonu trestu
- krátkodobý pobyt na svobodě od posledního věznění
- celková doba věznění za posledních 5 let přesáhla 1 rok

Dynamické faktory:

Riziko újmy:

- pro SARPO - Z nebylo riziko újmy hodnoceno

Adaptace v Nástupním oddělení:

- během procesu adaptace v nástupním oddělení nebyly zjištěny závažné skutečnosti

DOPORUČENÍ

Vychovatel:

Plnit stanovený cíl programu zacházení.

Sociální pracovník:

- udržovat kontakt se sestrou a dcerou, dle možností věznice zařadit do zaměstnání - upevnění prac. návyků, možnost placení pohledávek, v případě potřeby využít poradenství specialistů

Psycholog:

Multirecidivista, ve VTOS bezproblémově funguje, venku toho není schopen. Nelze očekávat výrazný efekt programu zacházení a pobytu ve VTOS.

Speciální pedagog:

Speciální pedagog:

Vzhledem k charakteru páchané trestné činnosti, nebezpečnosti páchané trestné činnosti pro společnost doporučuji odsouzeného zařadit do standardního výkonu trestu odnětí svobody, jeho činnost zaměřit na udržení a rozvíjení stávajících pracovních návyků a posílení návyků na kvalitní trávení volného času.

Komplexní zprávu aktualizovali a den aktualizace:

- Statické faktory: Vychovatel
  - Adaptace v Nástupním oddělení: Vychovatel:
  - Bydlení, Finance, Zaměstnání a Rodina a sociální kontakty: Sociální pracovník: (aktualizováno beze změn)
  - Závislosti, osobnost a chování: Psycholog: (aktualizováno beze změn)
  - Vzdělání a výchova: Speciální pedagog: (aktualizováno beze změn)
  - Dotazník sebehodnocení: Speciální pedagog:
  - Protektivní faktory: Speciální pedagog: (aktualizováno beze změn)
-

Komplexní zpráva aktualizována dne: aktualizoval:

P IV – BROŽURA SARPO

CO JE NÁSTROJ SARPO?

Prediktivní nástroj na hodnocení rizik a kriminogenních potřeb odsouzených v podobě elektronického programu. Nástroj posuzuje pravděpodobnost opětovného selhání odsouzeného na základě:

- výpočtu statického rizika z údajů o kriminálním chování,
- výpočtu dynamického rizika vyhodnocujícího celkem 48 rizik v 7 základních životních oblastech,
- odhadu rizika újmy a specifikace potenciální oběti na základě analýzy trestné činnosti,
- vyhodnocení motivace a sebehodnocení odsouzeného,
- vyhodnocení protektivních faktorů.

HODNOCENÍ RIZIK
→
CÍLENÁ INTERVENCE
→
SNÍŽENÍ RIZIK

V mezinárodním srovnání je SARPO prediktivním nástrojem IV. generace. V rámci připravované změny vnější diferenciace se bude část výstupů využívat jako jeden z hlavních zdrojů pro určení vnitřní diferenciace odsouzených ve věznici.

VÝVOJ SARPO 2003 - 2014

2014	Provozní fáze (2012 - 2014) <i>používání v penitencijní praxi</i>	Vězeňská služba
2012	Aplikační fáze (2011 - 2012) <i>testování, školení a implementace do věznic</i>	
2011	Validizační fáze (2009 - 2011) <i>vytváření škál a elektronického programu</i>	Vězeňská služba & Probácní a mediální služba
2010	Evaluace a modifikace (2008 - 2009) <i>statistická analýza, modifikace nástroje</i>	
2009	Pilotáž (2006 - 2008) <i>vyzkoušení 50 hodnocitelů a pilotáž u 513 osob</i>	Vězeňská služba & Probácní a mediální služba
2008	Vývojová fáze (2004 - 2006) <i>koncepte statických a dynamických rizik</i>	
2007	Přípravná fáze (2003 - 2004) <i>úvod do problematiky rizik a nástrojů</i>	
2006		

VĚDELI JSTE, ŽE...

- 99,6 % všech odsouzených je dříve či později propuštěno na svobodu?
- u většiny odsouzených neplní výkon trestu omezení svobody naprávnou funkci, neboť míra recidivy v České republice činí 63%?
- více než 40% vězeňské populace představují pachatele násilných trestných činů, u nichž míra recidivy přesahuje 50%?

CO PROTI TOMU DĚLAT?

SARPO je validizovanou metodou na vyhodnocování rizik vedoucích k recidivě a zaměřuje se na:

- kategorizaci odsouzených podle statických a dynamických rizik,
- rozlišování mezi riziky vnitřními (život ve vězení) a vnějšími (život ve společnosti),
- stanovení vhodných a efektivních intervencí (programů zacházení) ke snížení recidivy,
- statistické zpracování získaných údajů, predikci dalšího kriminálního chování.

HODNOCENÍ SARPO STAVÍ NA:

- empirických poznatků mezinárodních studií,
- přesně definovaných zdrojů dat, výpočetních vzorců ověřených analýzou dat,
- potřebách každodenní penitencijní praxe,
- nové úpravě účelu výkonu trestu.

Souhrnná Analýza Rizik a Potřeb Odsouzených

- metodický nástroj na hodnocení rizik
- zdroj pro kategorizaci odsouzených
- originální elektronický program

**ZNALOST RIZIK
KLÍČ
K OCHRANĚ
SPOLEČNOSTI**

2014

Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství - odbor výkonu vazby a trestu
Soudní 1672/Ia, P. O. Box 3
140 00 Praha 4
WEB: www.vscr.cz/sarpo/
Kontaktní osoba:
Michal Petras: mpetras@grvs.justice.cz

ZDROJE INFORMACÍ

Zdroje informací o odsouzených zůstávají velmi podobné jako dříve. SARPO však zjednodušilo informační toky, částečně je automatizovalo a informace byly na základě analýzy velmi přesně kategorizovány.

- Rejstřík trestů
- Vězeňský informační systém
- Spisová dokumentace
- Pozorování a rozhovor
- Penitencijní diagnostika a doplňující údaje

HODNOCENÍ RIZIK A POTŘEB

Odsouzení jsou posuzováni týmy zaměstnanců. Každý druh informace má svého zpracovatele. Nástroj SARPO prostřednictvím pevné struktury, automatické nápovědy a kontroly konzistence zaznamenávaných údajů každého zpracovatele provádí procesem hodnocení. Každý člen týmu má vždy okamžitý přehled o stavu rozpracování hodnocených odsouzených. Proto se již nemůže stát, že by některý druh informace byl opomenut, vynechán nebo dotazován dvakrát. Informace se plynule skládají dohromady jako kameny do mozaiky.

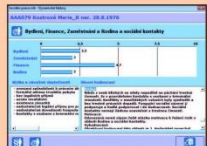
- STATICKÉ FAKTORY**
trestní minulost – způsobená újma
aktuální a ostatní trestná činnost
- ADAPTACE VE VĚZNICI**
chování v nástupním oddělení
- RIZIKO ÚJMY**
rozbor trestné činnosti s dopadem na oběť
- DYNAMICKÉ FAKTORY**
bydlení
zaměstnání
finance
rodina a sociální kontakty
vzdělání a výchova
osobnost a chování
- PROTEKTIVNÍ FAKTORY**
ochranné a tlumící faktory,
protiváha rizik
- SEBEHODNOCENÍ**
sebereflexivní dotazník
pro odsouzeného

- Vychovatel
- Psycholog
- Sociální pracovník
- Speciální pedagog

VÝSTUPY

Výsledkem hodnocení SARPO je komplexní zpráva s validizovanými výpočty vyjadřujícími míru statických a dynamických rizik. SARPO poskytuje rovněž souhrnný výčet všech rizik a závazných skutečností. Uživatelským přínosem je generace automatického slovního hodnocení, tzv. sarpotextu. Hodnotitelům tak odpadá trápení s časově náročnými slovními cvičeními.

HODNOCENÍ DYNAMICKÉHO FAKTORU (sarpotext)

HODNOCENÍ STATICKÉHO A DYNAMICKÉHO RIZIKA

DÍLČÍ HODNOCENÍ - MOTIVACE

SARPO
HODNOCENÍ RIZIK

ZPRACOVÁNÍ
KOMPLEXNÍ ZPRÁVY

STANOVENÍ
PROGRAMU
ZACHÁZENÍ

VYHODNOCENÍ
PROGRAMU ZACHÁZENÍ

KOMPLEXNÍ
HODNOCENÍ K SOUDU

Hodnocení je převedeno do textu a vloženo v podobě komplexní zprávy do Vězeňského informačního systému, kde je okamžitě k dispozici online všem oprávněným pracovníkům a může se s ním dále pracovat.

Komplexní zpráva slouží jako podklad pro volbu nejvhodnějších strategií zacházení v programu zacházení. Ten je pravidelně vyhodnocován a případně dále přizpůsobován rizikům a potřebám odsouzeného.

Na základě pravidelných vyhodnocení programu zacházení jsou zpracovávána hodnocení sloužící např. jako podklad pro rozhodnutí o podmíněném propuštění, přefazeni do mírnějšího typu věznic apod.

P V – ŽÁDOST O POVOLENÍ K PROVEDENÍ VÝZKUMU VE VĚZNICI PŘÍBRAM

**Vrchní rada
plk. Mgr. Jiří Purkart
Ředitel Věznice Příbram**

Věc: Žádost

Vážený pane řediteli plk. Mgr. Purkarte, chtěl bych Vás požádat o povolení provedení výzkumu ve Věznici Příbram pro mou bakalářskou práci na téma: Vliv prizonizace na odsouzené ve VTOS. Dotazníkové šetření bude prováděno anonymně u odsouzených mužů ve Věznici Příbram. Výsledky mého výzkumu mohou být poskytnuty Věznici pro její interní potřeby.

Za kladné vyřízení žádosti děkuji.

V Bohutíně 15. 2. 2016

.....
Jan Bělský

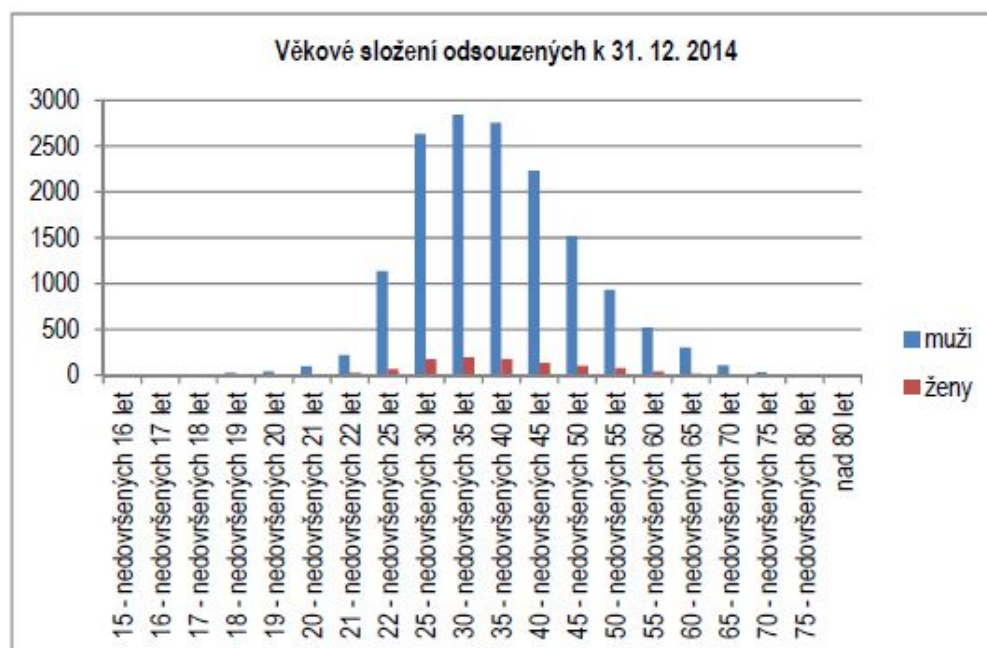
POVOLUJI / NEPOVOLUJI

.....

**Vrchní rada
plk. Mgr. Jiří Purkart
Ředitel Věznice Příbram**

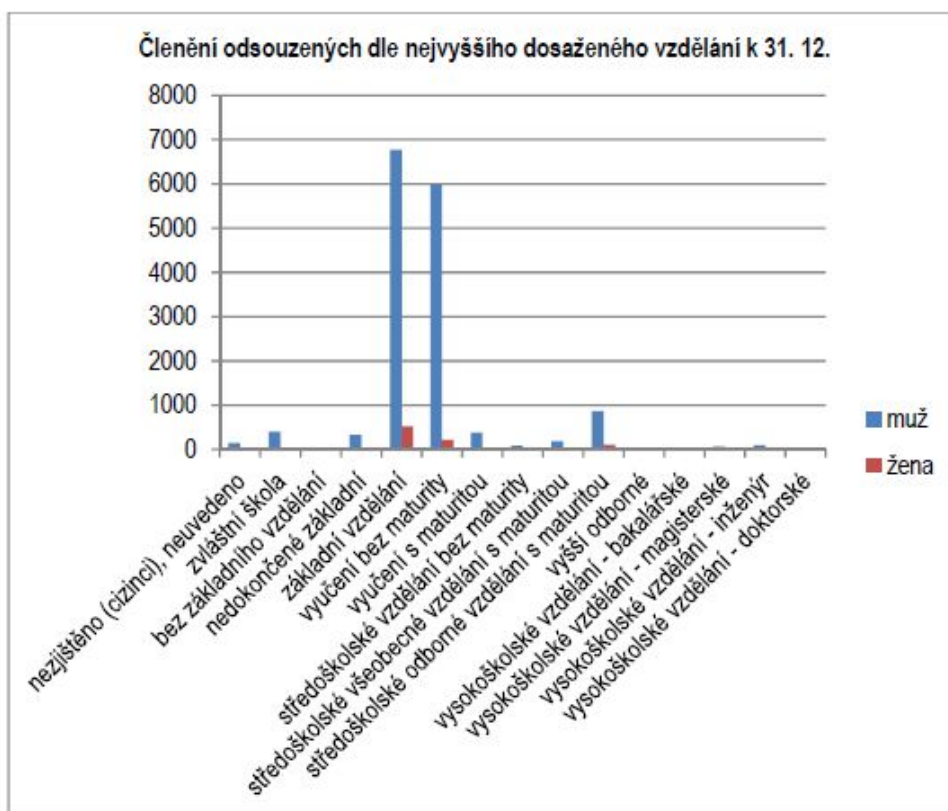
P VI – VĚKOVÉ SLOŽENÍ ODSOUZENÝCH V K 31. 12. 2014

Věková kategorie	Muži	Ženy	Celkem
15 - nedovršených 16 let	0	0	0
16 - nedovršených 17 let	0	0	0
17 - nedovršených 18 let	6	0	6
18 - nedovršených 19 let	27	0	27
19 - nedovršených 20 let	42	2	44
20 - nedovršených 21 let	100	7	107
21 - nedovršených 22 let	220	25	245
22 - nedovršených 25 let	1 134	68	1 202
25 - nedovršených 30 let	2 634	172	2 806
30 - nedovršených 35 let	2 840	195	3 035
35 - nedovršených 40 let	2 756	172	2 928
40 - nedovršených 45 let	2 232	134	2 366
45 - nedovršených 50 let	1 519	103	1 622
50 - nedovršených 55 let	934	75	1 009
55 - nedovršených 60 let	522	42	564
60 - nedovršených 65 let	302	18	320
65 - nedovršených 70 let	106	6	112
70 - nedovršených 75 let	31	3	34
75 - nedovršených 80 let	6	0	6
nad 80 let	0	0	0
Celkem	15 411	1 022	16 433

P VII – NEJVYŠŠÍ DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ ODSOUZENÝCH
K 31. 12. 2014

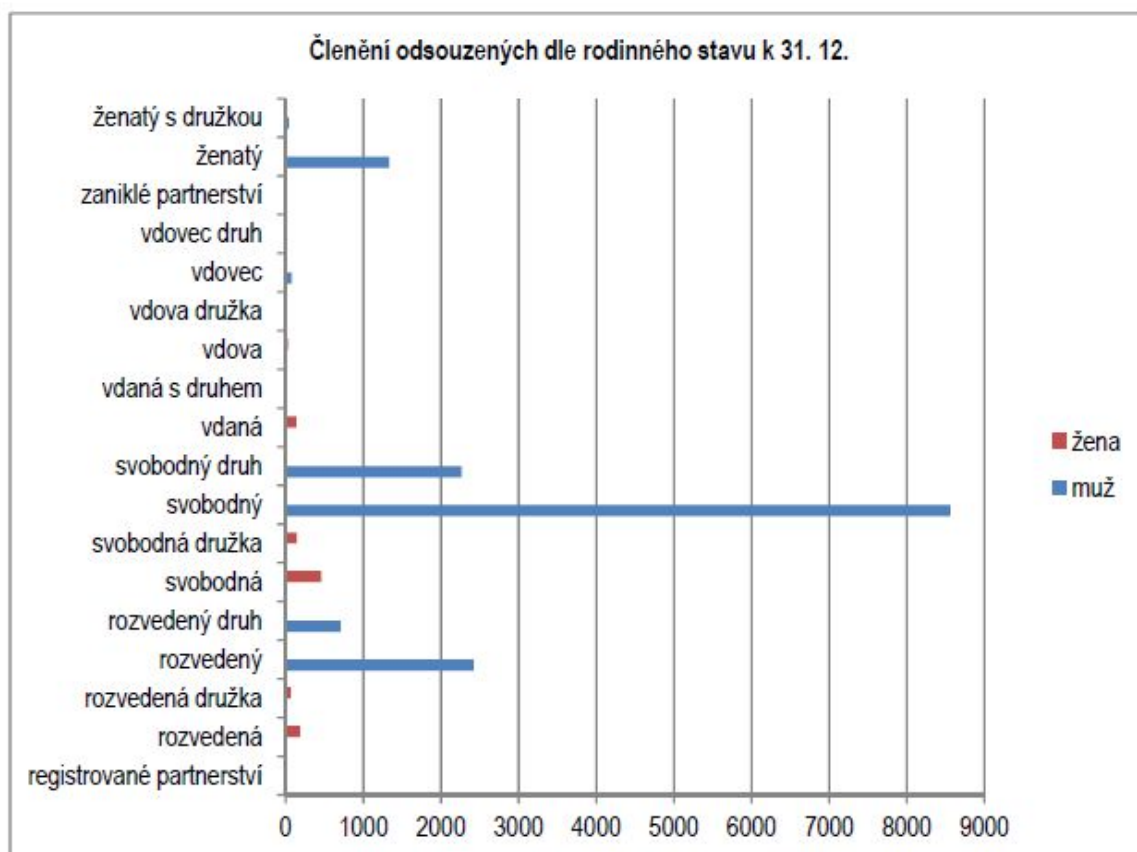
Nejvyšší dosažené vzdělání	Muž	Žena	Celkový součet	Celkem v %
nezjištěno (cizinci), neuvedeno	146	8	154	0,94%
zvláštní škola	398	32	430	2,62%
bez základního vzdělání	27	12	39	0,24%
nedokončené základní	331	34	365	2,22%
základní vzdělání	6 773	519	7 292	44,37%
vyučení bez maturity	5 983	220	6 203	37,75%
vyučení s maturitou	378	13	391	2,38%
středoškolské vzdělání bez maturity	82	12	94	0,57%
středoškolské všeobecné vzdělání s maturitou	183	36	219	1,33%
středoškolské odborné vzdělání s maturitou	869	100	969	5,90%
vyšší odborné	15	6	21	0,13%
vysokoškolské vzdělání - bakalářské	46	10	56	0,34%
vysokoškolské vzdělání - magisterské	67	5	72	0,44%
vysokoškolské vzdělání - inženýr	91	10	101	0,61%
vysokoškolské vzdělání - doktorské	22	5	27	0,16%
Celkový součet	15 411	1 022	16 433	100,00%

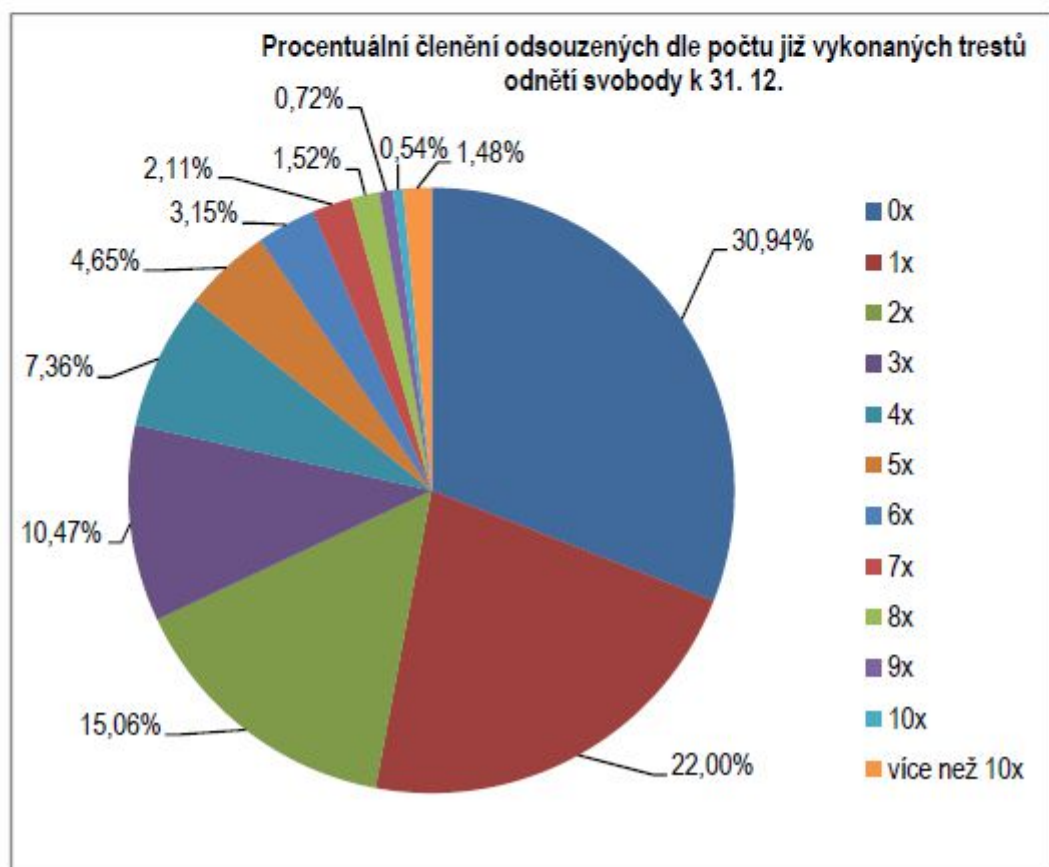
P VIII – RODINNÝ STAV ODSOUZENÝCH K 31. 12. 2014

Rodinný stav	Muž	Žena	Celkový součet	Celkem v %
registrované partnerství	5		5	0,03%
rozvedená		186	186	1,13%
rozvedená družka		66	66	0,40%
rozvedený	2 423		2 423	14,74%
rozvedený druh	706		706	4,30%
svobodná		455	455	2,77%
svobodná družka		140	140	0,85%
svobodný	8 561		8 561	52,10%
svobodný druh	2 263		2 263	13,77%
vdaná		133	133	0,81%
vdaná s druhem		9	9	0,05%
vdova		30	30	0,18%
vdova družka		2	2	0,01%
vdovec	77		77	0,47%
vdovec druh	4		4	0,02%
zaniklé partnerství	1	1	2	0,01%
ženatý	1 333		1 333	8,11%
ženatý s družkou	38		38	0,23%
Celkový součet	15 411	1 022	16 433	100,00%

P IX – KOLIKRÁT BYLI ODSOUZENÍ VE VTOS K 31. 12. 2014

Kolikrát ve výkonu trestu	Muž	Žena	Celkový součet	Celkem v %
0x	4 569	516	5 085	30,94%
1x	3 399	217	3 616	22,00%
2x	2 345	129	2 474	15,06%
3x	1 649	72	1 721	10,47%
4x	1 165	44	1 209	7,36%
5x	749	15	764	4,65%
6x	508	9	517	3,15%
7x	339	8	347	2,11%
8x	244	5	249	1,52%
9x	117	2	119	0,72%
10x	86	2	88	0,54%
více než 10x	241	3	244	1,48%
Celkový součet	15 411	1 022	16 433	100,00%

P X – DOTAZNÍK POUŽITÝ K VÝZKUMU

Dobrý den, dotazník, který je v současné době před Vámi, bude využit jako podklad pro praktickou část mé bakalářské práce, která se zabývá vlivem prizonizace (uvěznění) na odsouzené ve VTOS. Jelikož se jedná o anonymní dotazování, nemusíte se obávat, že by kdekoli bylo uvedeno Vaše jméno či jiné osobní údaje. *V dotazníku postupujte podle instrukcí u každé otázky.* Děkuji Vám za ochotu a pravdivé odpovědi.

1. Jaký je Váš věk?

(Zakřížkujte ☒ jednu správnou odpověď.)

- a) 18-20 let
- b) 20-30 let
- c) 31-45 let
- d) 46-64 let
- e) 65 let a více
- f)

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

(Zakřížkujte ☒ jednu správnou odpověď.)

- a) Nedokončené základní
- b) Základní
- c) Odborné (vyučen)
- d) Střední bez maturity
- e) Střední s maturitou
- f) Vyšší
- g) Vysokoškolské

3. Jaký je Váš rodinný stav?

(Zakřížkujte ☒ jednu správnou odpověď.)

- a) Svobodný
- b) Ženatý
- c) Rozvedený
- d) Vdovec

4. Po kolikáté jste ve výkonu trestu odnětí svobody?

Vyjádřete číslem: _____ x (krát)

5. Jaká je celková výše všech Vašich vykonaných trestů odnětí svobody?

Vyjádřete číslem: _____ let

6. Jaká je výše Vašeho současného trestu odnětí svobody?

Vyjádřete číslem: _____ let

7. Ohodnot'te uvedené atributy podle toho jak Vám chybí během současného VTOS?

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	Miúplně chybí	Mispíše chybí	Mispíše nechybí	Mivúbec nechybí
a) Svoboda	☐	☐	☐	☐
b) Rodina	☐	☐	☐	☐
c) Práce	☐	☐	☐	☐
d) Zábava	☐	☐	☐	☐
e) Návykové látky	☐	☐	☐	☐
f) Sex	☐	☐	☐	☐

g) **Jiné:** _____

8. Ohodnot'te uvedené atributy podle toho jak Vás ovlivňuji během současného uvěznění ve věznici?

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	Mě úplně pozitivně ovlivňuje	Mě spíše pozitivně ovlivňuje	Mě spíše negativně ovlivňuje	Mě úplně negativně ovlivňuje
a) Odborní zaměstnanci (vychovatel, psycholog ... atp.)	☐	☐	☐	☐
b) Příslušníci VSČR	☐	☐	☐	☐
c) Omezení některých práv a vznik nových povinností (zákony, vyhlášky a vnitřní řád)	☐	☐	☐	☐
d) Prostředí věznice (vybavení ložnic a cel, hygiena)	☐	☐	☐	☐
e) Spolu-odsouzení	☐	☐	☐	☐
f) Ztráta soukromí	☐	☐	☐	☐
g) Ztráta kontaktu s rodinou	☐	☐	☐	☐

h) **Jiné:** _____

9. Ztráta svobody (pobyt ve VTOS) je pro Vás omezující v těchto aspektech?

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	Mě úplně omezuje	Mě spíše omezuje	Mě spíše neomezuje	Mě vůbec neomezuje
a) V kontaktu s rodinou	☐	☐	☐	☐
b) Ve svobodné volbě pohybu	☐	☐	☐	☐
c) V osobním rozvoji (vzdělání, volný čas, samostudium...)	☐	☐	☐	☐
d) Ve výběru lékaře, stravy, denního režimu, rozhodování atp.	☐	☐	☐	☐

e) **Jiné:**

---

10. Kontakt se spolu-odsouzenými Vás nabádá (inspiruje) k...?

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	Mě zcela nabádá	Mě spíše nabádá	Mě spíše nenabádá	Mě vůbec nenabádá
a) Dalšímu páčání trestné činnosti	☐	☐	☐	☐
b) Užívání návykových látek	☐	☐	☐	☐
c) Placení dluhů a plnění závazků	☐	☐	☐	☐
d) Získání zaměstnání a žití řádným životem	☐	☐	☐	☐
e) Řešení vlastního života a osobních problémů	☐	☐	☐	☐

e) **Jiné:**

---

11. Uvěznění je pro Vás:...?

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	<u>Úplně souhlasím</u>	<u>Spíše souhlasím</u>	<u>Spíše nesouhlasím</u>	<u>Úplně nesouhlasím</u>
a) Cenná celoživotní zkušenost	☐	☐	☐	☐
b) Traumatický zážitek	☐	☐	☐	☐
c) Nevýznamné	☐	☐	☐	☐
d) Přítěžující k získání zaměstnání po VTOS	☐	☐	☐	☐
e) Motivace k žití řádným životem bez trestné činnosti	☐	☐	☐	☐

f) **Jiné:**

---

12. Program zacházení Vám pomáhá k ...

(Zakřížkujte ☒ podle uvedené škály, popřípadě doplňte.)

	<u>Úplně mi pomáhá</u>	<u>Spíše mi pomáhá</u>	<u>Spíše mi nepomáhá</u>	<u>Vůbec mi nepomáhá</u>
a) ujasnění si životních hodnot	☐	☐	☐	☐
b) dalšímu studiu	☐	☐	☐	☐
c) účelově trávenému času (zabití času)	☐	☐	☐	☐
d) možnosti podmíněného propuštění	☐	☐	☐	☐
e) nabytí nových znalostí a dovedností	☐	☐	☐	☐

f) **Jiné:**
